

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

INFORMARE ȘI DOCUMENTARE

vol. I

EDITURA BIBLIOTECII NAȚIONALE A ROMÂNIEI

BUCUREȘTI
2008

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

INFORMARE ȘI DOCUMENTARE

Vol. I

**EDITURA BIBLIOTECII NAȚIONALE A ROMÂNIEI
BUCUREȘTI
2008**

ISSN:2065-1058

Colegiul redacțional: Anca Andreescu - coordonator de ediție
Aurelia Perșinaru
Emil Tudor

Tehnoredactare&DTP: Florin Nistor

Grafică: Constantin Popovici

În 2007 a apărut cu titlul "Informare și Documentare. Lucrări ale sesiunilor profesionale. 2007"

Copyright © 2008 Editura Bibliotecii Naționale a României

Toate drepturile sunt rezervate Editurii Bibliotecii Naționale a României. Nicio parte din această lucrare nu poate fi reprodusă sub nicio formă, prin niciun mijloc mecanic sau electronic sau stocată într-o bază de date, fără acordul prealabil, în scris al editurii.

Editura Bibliotecii Naționale a României

Str. Ion Ghica nr. 4, sector 3

București, 030046

Tel.: 021.315.70.63

Fax: 021.312.33.81

E-mail: biblioteca@bibnat.ro

WEB: www.bibnat.ro

SUMAR

Cuvânt înainte	
<i>Conf. dr. Elena Tîrziman</i>	9
Afinități culturale româno-austriece	
<i>Marilena Popescu</i>	11
Cărți și documente franceze în Biblioteca Batthyaneum -Alba Iulia.	
Contribuții la seria Gallica	
<i>Drd. Doina Hendre Biro</i>	15
Valorificarea colecțiilor medievale și renescentiste ale Bibliotecii Naționale a României - Filiala Batthyaneum	
<i>Ileana Dârja</i>	17
Arhiva istorică în Colecțiile Speciale- Particularități	
<i>Adriana Dumitran</i>	19
Arhondologii ale Țării Românești la Biblioteca Națională	
<i>Alina Simiceanu</i>	23
George Enescu și Casa Regală a României	
<i>Doina Nemeș</i>	26
	* *
2008. Începutul unei noi etape în dezvoltarea instituțională a Bibliotecii Naționale a României	
<i>Aurelia Perșinaru</i>	30
Biroul Biblioteca Virtuală Națională. Plan managerial	
<i>Niculae Stănescu</i>	32
Biroul Fișiere naționale de autoritate. Plan managerial	
<i>Denise Rotaru</i>	40
Brandul de bibliotecă – Elemente constitutive	
<i>Mihaela Golban</i>	47
Biblioteca Națională a României – Evidența publicațiilor	
<i>Tina-Elena Iordache</i>	50
Catalogul Colectiv Național. Scurt istoric. Perspective	
<i>Mariana Iliescu</i>	52
Biblioteca Națională a României – Resurse umane: aspecte cantitative și calitative	
<i>Veronica Popa si Aida Cristea</i>	55
Analiza nivelului de satisfacere a cererilor de informare ale utilizatorilor Bibliotecii Naționale a României. Studiu de caz	
<i>Veronica Popa</i>	58
Relația cu publicul factor de stres în activitatea bibliotecarului	
<i>Melinda Boros</i>	68
	* *
Cercetare științifică și dezvoltare tehnologică în Biblioteca Națională a Republicii Cehe	
<i>Adolf Knoll</i>	76
Contribuția Bibliotecii Naționale a României la proiectul Enrich. Manuscriptorium	
<i>Mariana Radu</i>	80

Promovarea portalului The European Library. Indicatori de performanță <i>Luminița Gruia și Dina Paladi</i>	86
Biblioteca Națională a României în cadrul politicii publice privind digitizarea și realizarea bibliotecii digitale a României <i>Aurelia Perșinaru</i>	93
Inventarierea documentelor digitizate în sistemul național de biblioteci <i>Niculae Stănescu</i>	97
RECENZII	
ȚILICĂ, DANA-SILVIA. Catalogul colectiv al incunabilelor din România : [recenzia lucrării cu același titlu de Elena-Maria Schatz și Robertina Stoica. București : CIMEC - Institutul de Memorie Culturală, 2007].....	103
ANDREESCU, ANCA. Brâncoveanu și epoca sa: tipărituri aflate în Colecțiile speciale ale Bibliotecii Naționale a României: catalog : [recenzia lucrării cu același titlu, editată de Dana Silvia Țilică. București : Editura Bibliotecii Naționale a României, 2008].....	106
DÂRJA, ILEANA. Lexicon Abbreviaturarum. Dizionario di abbreviature latine ed italiene : [recenzia lucrării cu același titlu de Adriano Cappelli. Milano : Editore Ulrico Hoepli, 2006].....	107
DÂRJA, ILEANA. Le fonti archivistiche: ordinamento e conservazione : [recenzia lucrării cu același titlu de Paola Carucci. Roma : Carocci editore, 2007].....	108
DÂRJA, ILEANA. Genesi e forme del documento medievale : [recenzia lucrării cu același titlu de Alessandro Pratesi. Roma : JUVENCE, 1999].....	109
HENDRE BIRO, DOINA. Cronologia, Cronografia e Calendario perpetuo, Dal principio dell'cristiana ai nostri giorni : [recenzia lucrării cu același titlu de Adriano Cappelli, Settima edizione riveduta, corretta e ampliata a cura di Marino Viganò. Milano : Editore Ulrico Hoepli, 1998].....	109
BORUNĂ, ADRIANA. Cercetare și dezvoltare în bibliotecile naționale ale României și Republicii Moldova: volum de lucrări științifice : [recenzia lucrării cu același titlu. București : Editura Bibliotecii Naționale a României ; Chișinău : Editura Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, 2008.....	111
BORUNĂ, ADRIANA. Bibliologie românească: idei, portrete, controverse : [recenzia lucrării cu același titlu de Gheorghe Buluță și Victor Petrescu. Târgoviște : Bibliotheca, 2008.....	112
BORUNĂ, ADRIANA. Informare și documentare: lucrări ale sesiunilor profesionale 2007 : [recenzia lucrării cu același titlu. București : Editura Bibliotecii Naționale a României, 2007].....	114
BORUNĂ, ADRIANA. Revista Română de Istorie a Cărții : [recenzia revistei cu același titlu editată de Biblioteca Academiei Române, Biblioteca Centrală Universitară "Carol I", Biblioteca Națională a României, an III/IV, nr. 3(2006)/4(2007). București : Editura Bibliotecii Naționale a României, 2008.....	114
BORUNĂ, ADRIANA. Biblioteca - informație, comunicare, cunoaștere : [recenzia lucrării cu același titlu de Octavian Mihail Sachelarie și Mihaela Voinicu. Pitești : Biblioteca Județeană Dinicu Golescu - Argeș, 2008].....	116

ABSTRACTE

CONTENTS

Foreword	
<i>Conf.dr. Elena Tîrziman</i>	9
Romanian-Austrian cultural affinities	
<i>Marilena Popescu</i>	11
French books and documents in the Batthyaneum Library - Alba Iulia.	
Contributions to Gallica series	
<i>Drd. Doina Hendre Biro</i>	15
Valorisation of Medieval and Renascent collections of Romanian	
National Library – Batthyaneum Branch	
<i>Ileana Dârja</i>	17
Historical archive in special collections – particularities	
<i>Adriana Dumitran</i>	19
Gentlefolk history of Romanian Country in the Romanian National Library	
<i>Alina Siminiceanu</i>	23
George Enescu and the Romanian Royal House	
<i>Doina Nemeș</i>	26
	* *
2008. The start of a new stage in the institutional development	
of Romanian National Library	
<i>Aurelia Perșinaru</i>	30
Office of National Virtual Library. Management project	
<i>Niculae Stănescu</i>	32
Office for National Authority Folders. Management plan	
<i>Denise Rotaru</i>	40
Library brand – Constitutive elements	
<i>Mihaela Golban</i>	47
Evidence of publications in the National Library	
<i>Tina-Elena Iordache</i>	50
National Collective Catalogue. Historical background. Perspectives	
<i>Marina Iliescu</i>	52
The National Library of Romania - Human resources: quantitative and qualitative aspects	
<i>Veronica Popa and Aida Cristea</i>	55
The analysis of satisfaction level for the information requests of the users of Romanian	
National Library. Study case	
<i>Veronica Popa</i>	58
The relation with the public, stress factor in the activity of the librarian	
<i>Melinda Boros</i>	68
	* *
The scientific research and technological development on the National	
Library of the Czech Republic	
<i>Adolf Knoll</i>	76
The contribution of the Romanian National Library to the Manuscriptorium	
Enrich Project	
<i>Mariana Radu</i>	80

Promotion of the European Library portal. Performance indicators <i>Luminița Gruia and Dina Palladi</i>	86
The National Romanian Library within public politics regarding digitization and achievement of Romanian National Library <i>Aurelia Perșinaru</i>	93
Inventory of digitized documents in the national system of libraries <i>Niculae Stănescu</i>	97

REVIEWS

ȚILICĂ, DANA-SILVIA. Catalogul colectiv al incunabilelor din România : [recenzia lucrării cu același titlu de Elena-Maria Schatz și Robertina Stoica. București : CIMEC - Institutul de Memorie Culturală, 2007].....	103
ANDREESCU, ANCA. Brâncoveanu și epoca sa: tipărituri aflate în Colecțiile speciale ale Bibliotecii Naționale a României: catalog : [recenzia lucrării cu același titlu, editată de Dana Silvia Țilică. București : Editura Bibliotecii Naționale a României, 2008].....	106
DÂRJA, ILEANA. Lexicon Abbreviaturarum. Dizionario di abbreviature latine ed italiene : [recenzia lucrării cu același titlu de Adriano Cappelli. Milano : Editore Ulrico Hoepli, 2006].....	107
DÂRJA, ILEANA. Le fonti archivistiche: ordinamento e conservazione : [recenzia lucrării cu același titlu de Paola Carucci. Roma : Carocci editore, 2007].....	108
DÂRJA, ILEANA. Genesi e forme del documento medievale : [recenzia lucrării cu același titlu de Alessandro Pratesi. Roma : JUVENCE, 1999].....	109
HENDRE BIRO, DOINA. Cronologia, Cronografia e Calendario perpetuo, Dal principio dell'cristiana ai nostri giorni : [recenzia lucrării cu același titlu de Adriano Cappelli, Settima edizione riveduta, corretta e ampliata a cura di Marino Viganò. Milano : Editore Ulrico Hoepli, 1998].....	109
BORUNĂ, ADRIANA. Cercetare și dezvoltare în bibliotecile naționale ale României și Republicii Moldova: volum de lucrări științifice : [recenzia lucrării cu același titlu. București : Editura Bibliotecii Naționale a României ; Chișinău : Editura Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, 2008.....	111
BORUNĂ, ADRIANA. Bibliologie românească: idei, portrete, controverse : [recenzia lucrării cu același titlu de Gheorghe Buluță și Victor Petrescu. Târgoviște : Bibliotheca, 2008.....	112
BORUNĂ, ADRIANA. Informare și documentare: lucrări ale sesiunilor profesionale 2007 : [recenzia lucrării cu același titlu. București : Editura Bibliotecii Naționale a României, 2007].....	114
BORUNĂ, ADRIANA. Revista Română de Istorie a Cărții : [recenzia revistei cu același titlu editată de Biblioteca Academiei Române, Biblioteca Centrală Universitară "Carol I", Biblioteca Națională a României, an III/IV, nr. 3(2006)/4(2007). București : Editura Bibliotecii Naționale a României, 2008.....	114
BORUNĂ, ADRIANA. Biblioteca - informație, comunicare, cunoaștere : [recenzia lucrării cu același titlu de Octavian Mihail Sachelarie și Mihaela Voinicu. Pitești : Biblioteca Județeană Dinicu Golescu - Argeș, 2008].....	116

ABSTRACTS

SOMMAIRE

Avant-propos	
<i>Conf. Dr. Elena Tîrziman</i>	9
Affinités culturelles roumaines-autrichiennes	
<i>Marilena Popescu</i>	11
Livres et documents français de la bibliothèque Batthyaneum-Alba Iulia.	
Contributions à la série Gallica	
<i>Drd. Doina Hendre Biro</i>	15
Valorisation des collections médiévales et renaissancistes de la Bibliothèque Nationale de Roumanie – Succursale Batthyaneum	
<i>Ileana Dârja</i>	17
Archive historique dans les Collections Spéciales – particularités	
<i>Adriana Dumitran</i>	19
Répertoires de la noblesse de Valachie à la Bibliothèque Nationale de Roumanie	
<i>Alina Siminiceanu</i>	23
Georges Enesco et la Maison Royale de Roumanie	
<i>Doina Nemeș</i>	26
	* *
2008. Début d'une nouvelle étape du développement institutionnel de la Bibliothèque Nationale de Roumanie.	
<i>Aurelia Perșinaru</i>	30
Bureau Bibliothèque Virtuelle Nationale. Projet management	
<i>Niculae Stănescu</i>	32
Bureau Fichiers nationaux d'autorité. Plan managérial	
<i>Denise Rotaru</i>	40
Marque de la bibliothèque – Eléments constitutifs	
<i>Mihaela Golban</i>	47
Liste des publications de la Bibliothèque Nationale	
<i>Tina-Elena Iordache</i>	50
Catalogue Collectif National. Bref historique. Perspectives	
<i>Marina Iliescu</i>	52
Bibliothèque Nationale de Roumanie. Ressources humaines: aspects quantitatifs et qualitatifs	
<i>Veronica Popa et Aida Cristea</i>	55
Analyse du niveau de satisfaction des demandes d'informations des utilisateurs de la Bibliothèque Nationale de Roumanie. Étude de cas	
<i>Veronica Popa</i>	58
Relation avec le public, facteur de stress dans l'activité du bibliothécaire	
<i>Melinda Boros</i>	68
	* *
Recherche scientifique et développement technologique de la Bibliothèque Nationale de République Tchèque	
<i>Adolf Knoll</i>	76
Contribution de la Bibliothèque Nationale de Roumanie au projet Enrich. Manuscriptorium	
<i>Mariana Radu</i>	80

Promotion du portail The European Library. Indicateurs de performance <i>Luminița Gruia et Dina Paladi</i>	86
Bibliothèque Nationale de Roumanie au sein de la politique publique concernant la digitalisation et la réalisation de la Bibliothèque Digitale de Roumanie <i>Aurelia Perșinaru</i>	93
Inventaire des documents digitalisés dans le système national de bibliothèques <i>Niculae Stănescu</i>	97

RESUMES

ȚILICĂ, DANA-SILVIA. Catalogul colectiv al incunabilelor din România : [recenzia lucrării cu același titlu de Elena-Maria Schatz și Robertina Stoica. București : CIMEC - Institutul de Memorie Culturală, 2007]	103
ANDREESCU, ANCA. Brâncoveanu și epoca sa: tipărituri aflate în Colecțiile speciale ale Bibliotecii Naționale a României: catalog : [recenzia lucrării cu același titlu, editată de Dana Silvia Țilică. București : Editura Bibliotecii Naționale a României, 2008]	106
DÂRJA, ILEANA. Lexicon Abbreviaturarum. Dizionario di abbreviature latine ed italiene : [recenzia lucrării cu același titlu de Adriano Cappelli. Milano : Editore Ulrico Hoepli, 2006]	107
DÂRJA, ILEANA. Le fonti archivistiche: ordinamento e conservazione : [recenzia lucrării cu același titlu de Paola Carucci. Roma : Carocci editore, 2007]	108
DÂRJA, ILEANA. Genesi e forme del documento medievale : [recenzia lucrării cu același titlu de Alessandro Pratesi. Roma : JUVENCE, 1999]	109
HENDRE BIRO, DOINA. Cronologia, Cronografia e Calendario perpetuo, Dal principio dell'cristiana ai nostri giorni : [recenzia lucrării cu același titlu de Adriano Cappelli, Settima edizione riveduta, corretta e ampliata a cura di Marino Vigano. Milano : Editore Ulrico Hoepli, 1998]	109
BORUNĂ, ADRIANA. Cercetare și dezvoltare în bibliotecile naționale ale României și Republicii Moldova: volum de lucrări științifice : [recenzia lucrării cu același titlu. București : Editura Bibliotecii Naționale a României ; Chișinău : Editura Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, 2008]	111
BORUNĂ, ADRIANA. Bibliologie românească: idei, portrete, controverse : [recenzia lucrării cu același titlu de Gheorghe Buluță și Victor Petrescu. Târgoviște : Bibliotheca, 2008]	112
BORUNĂ, ADRIANA. Informare și documentare: lucrări ale sesiunilor profesionale 2007 : [recenzia lucrării cu același titlu. București : Editura Bibliotecii Naționale a României, 2007]	114
BORUNĂ, ADRIANA. Revista Română de Istorie a Cărții : [recenzia revistei cu același titlu editată de Biblioteca Academiei Române, Biblioteca Centrală Universitară "Carol I", Biblioteca Națională a României, an III/IV, nr. 3(2006)/4(2007). București : Editura Bibliotecii Naționale a României, 2008]	114
BORUNĂ, ADRIANA. Biblioteca - informație, comunicare, cunoaștere : [recenzia lucrării cu același titlu de Octavian Mihailescu Șachelarie și Mihaela Voinicu. Pitești : Biblioteca Județeană Dinicu Golescu - Argeș, 2008]	116

ABSTRACTS

Cuvânt înainte

Activitatea unei instituții biblioteconomice și de cultură se reflectă prin rezultatele obținute precum și prin publicațiile editate. Lucrarea Informare și Documentare își propune să devină un anuar profesional al Bibliotecii Naționale a României și să prezinte realizările marcante de peste an, direcțiile de dezvoltare ale instituției, aspecte științifico - profesionale specifice activităților desfășurate, să valorifice documente din colecțiile bibliotecii.

Volumul de față reflectă activitatea științifică și profesională a Bibliotecii Naționale a României în anul 2008 grupând studiile în trei arii tematice:

Valorificarea documentelor și colecțiilor bibliotecii ;

Biblioteconomie și management instituțional;

Proiecte ale bibliotecii la nivel național și internațional.

Din perspectiva valorificarea documentelor și colecțiilor bibliotecii, studiile prezentate aduc în atenția cititorului colecțiile medievale și renascentiste, cărți și documente franceze din filiala Batthyaneum, o abordare dintr-o altă perspectivă a arhivelor istorice ale bibliotecii, documente din colecțiile speciale valorificate prin diverse manifestări culturale, expoziții, etc.

Sunt incluse în lucrare studii care prezintă anumite aspecte biblioteconomice și de management instituțional care reflectă preocupările bibliotecii în direcția modernizării proceselor și serviciilor existente și a asimilării de noi activități în concordanță cu realitatea profesională contemporană. Profesiile biblioteconomice s-au diversificat considerabil și suportă mutații permanente în conținutul lor; mutații datorate în principal Tehnologiilor Informației și Comunicării (TIC), diversificării resurselor informaționale și documentare, diversificării produselor și serviciilor informaționale. De asemenea, se poate vorbi de o dinamică (în cunoștințele și competențele reclamate) a tuturor proceselor biblioteconomice: achiziție, evidență, prelucrare, comunicarea documentelor, elaborarea de produse informaționale, activitățile de animație culturală.

Problematica digitizării colecțiilor, diversificarea produselor și serviciilor oferite din perspectiva TIC, implicarea în proiecte profesionale și de cercetare, cooperarea profesionala cu structuri similare la nivel național și internațional constituie direcții prioritare de activitate la nivelul bibliotecii. Astfel, putem aminti contribuția Bibliotecii Naționale a României în proiectul european ENRICH / Manuscriptorium, proiect coordonat de Biblioteca Națională a Republicii Cehe și prezentat în acest volum de directorul științific Adolf Knoll; participarea la proiectul realizării bibliotecii europene (proiectul TEL – The European Library) iar pe plan național, activitățile în cadrul Comisiei de specialitate pentru digitizarea resurselor culturale naționale și crearea Bibliotecii Digitale a României.

Recenziile semnaleză lucrări realizate de către Biblioteca Națională a României sau achiziționate în vederea documentării specializate.

Alături de celelalte lucrări editate în acest an de Biblioteca Națională a României precum Bibliografia Națională cu seriile sale consacrate, Revista Bibliotecii Naționale, Revista Română de Istoria Cărții dar și lucrări monografice precum Cercetare și dezvoltare în Bibliotecile Naționale ale României și Republicii Moldova, Brâncoveanu și epoca sa: tipărituri aflate în Colecțiile Speciale ale Bibliotecii Naționale a României: catalog, Dimitrie și Antioh Dimitrievici Cantemir: tipărituri aflate în Colecțiile Speciale ale Bibliotecii Naționale a României: catalog, Dimitrie și Antioh Dimitrievici Cantemir: tipărituri aflate în colecțiile Bibliotecii Naționale a României: bibliografii și altele, volumul Informare și Documentare contribuie la constituirea profilului profesional al instituției și la definirea misiunii sale specifice în acord cu funcțiile și atribuțiile prevăzute de legislația în vigoare precum și cu teoriile și practicile biblioteconomice consacrate, similar cu activitățile bibliotecilor naționale europene.

*Conf. dr. Elena TÎRZIMAN
Director general al Bibliotecii Naționale a României*

Afinități culturale româno-austriece

Marilena Popescu
Colecții Speciale

În colecția de carte rară a Bibliotecii Naționale a României sunt numeroase lucrările tipărite pe teritoriul actual al Austriei, fie ale unor autori de origine austriacă, fie cu referire la istoria acestei țări. Adesea, în conținutul lor, se fac referiri și la istoria țării noastre. Dintre acestea am selectat câteva spre a le prezenta Dnei Karin Cervenka, consilier cultural al Austriei la București, cu ocazia vizitei pe care domnia sa a făcut-o bibliotecii noastre la începutul acestui an. Pentru că prezentarea s-a bucurat de succes, supunem atenției Dvs. aceste exemplare deosebite atât prin valoarea lor documentară cât și prin cea a rarității edițiilor.

La începuturile tiparului, și chiar în sec. al XVI lea, capitala acestei țări purta denumirea în limba latină: Vienna Austriae seu Vienna Fluviorum, pentru a o deosebi de o altă așezare Viena din Franța, numită Vienna Allobrogum seu Vienna Gallorum.

Dintre cărțile tipărite în această perioadă la Vienna Austriae amintim:

Lucrarea în limba italiană a baronului austriac Christophoro Giovanni

Taifel: *Il viaggio fatto di Constantinopoli verso Levante, appresso Francesco Kolbio, 1598*. Exemplarul legat în hârtie de pergament are pe copertă blazonul lui Ioachim Enzmulner din 1633 (XVI/I 449);

Ediția din 1581 a lucrării lui Stephanus Werböczy, om de stat maghiar din sec. al XVI lea, tipărită la Vienna Austriae, typis Nasingerianis, sumptibus Erhardi Hiteri, este “Tripartitum opus iuris consuetudinarii inelyti regni Hungariae”, omnia studio Ioani Sambuci. Werböczy, magistrat ungar n. 1470-1542, membru al dietei și palatin în 1525, a fost un adversar pe viață al habsburgilor, jucând un rol foarte important în politica maghiară, după victoria lui Soliman Magnificul de la Mohacs din 1526. A rămas celebru prin acest monument al legislației maghiare din veacul al XVI lea, care are o prefață a lui Ioannes Sambucus și este dedicată lui Rudolph al II lea. Sambucus este un erudit ungar al secolului al XVI-lea, care a murit la Viena la 53 de ani și a lăsat bibliotecii regale din acest oraș zeci de copii ale manuscriselor sfinților și o colecție impresionantă de monezi mari din bronz.

Exemplarul prezentat este un format in folio, restaurat în laboratorul bibliotecii noastre și are însemne de circulație din sec. al XVIII lea, ex libris-uri în manuscris: “Procopi 1725”, “Georg. Salathnai 1749”, “H. Crapol”. Comparând caracterul de literă al acestei lucrări juridice cu cel al lucrării de istorie a lui Vito Marchtalero “*Rerum à Sigismundo ill. et fortissimo Transylvaniae principe contra turcas gestarum*”, s. I., 1595, posesorul acesteia din urmă, bibliofilul român Anghel Pomescu, a consemnat în creion supoziția lui Lenart, că ar fi tipărită de

aceeași tipografie vieneză, întrucât minusculele caractere cursive sunt identice. Dificil de confirmat o asemenea presupunere, dar cu certitudine că avem în față o „, rarissime impression inconnu de Wienne”, după cum apreciază catalogul Apponyi, p. 562. Prestigiosul catalog condamnă lucrarea lui Marchtalero, întrucât faptele de vitejie ale lui Mihai Viteazul în luptele cu Sinan Pașa sunt atribuite de autor exclusiv lui Sigismund Bathory.

Dintre lucrările tipărite la Viena în veacul al XVIII lea, enumerăm pe cea a contelui Ioannes Bethlen, cancelar al Transilvaniei din comitatul Albensis (Alba Iulia de astăzi). Însărcinat cu rezolvarea celor mai importante probleme ale acestui ținut, el a alcătuit și o lucrare despre istoria Transilvaniei, tipărită după moartea sa prematură, la doar 31 de ani, cu adăugirile lui Alexis Horanyi de la școala piaristilor. Titlul lucrării este „Historia rerum Transilvanicarum ab A. 1612 ad A. 1673”, Viena, 1782, iar în prefață se menționează că ea a fost terminată la Pesta și apoi tipărită la Viena. Conținutul oferă numeroase informații despre istoria Țărilor Române. Tipograful este Joseph, nobil de Kurtzbök, cel care a tipărit și lucrarea profesorului din secuime Joseph Benkö (1740-1814), „Transilvaniae sive Magnus Transilvaniae Principatus olim Dacia Mediteranea dictus”. Benkö compară poema ungară din veacul al XVI lea a lui Albert Gergej, intitulată „Historia egy Argirus”, cu cea românească despre Traian și zâna cea frumoasă, Dacia. Alte informații se referă la istoria lui Iancu de Hunedoara (p. 177-182), Mihai Viteazul (p. 248-253), poezia lui Martin Opitz (p. 471-484) și descrierea Ardealului cu bogățiile solului și subsolului (p. 52-140).

De o apreciere deosebită s-a bucurat un tratat cu numeroase informații despre comerțul austriaco-turc din veacul al XVIII lea, intitulat „Handlungseinverständnis zwischen dem kaisere königl. Hofe der Ottomanische Pforte”, Wien, 1785. Din prefață aflăm că, în dorința de a impulsiona comerțul cu Țările Române și a stabili controlul asupra drepturilor comerciale ale negustrilor, Austria a stabilit câte o agenție comercială în fiecare principat cu misiuni controlate de secretarul Reisewich. Se menționează stabilirea pentru prima dată a unui preț curent al mărfurilor austriece importate de români și reglementări referitoare la navigația pe Dunăre în capitolul IX. Exemplarul legat în piele maro a făcut parte din colecția bibliofilului român

Constantin Karadja, preocupat de achiziționarea lucrărilor străine cu referire la țara noastră.

Să menționăm din aceeași perioadă dicționarul german-român al doctorului ardelean Ioan Molnar (Piuariu), „Deutsch Walachische Sprachlehre”, Wien, Joseph Edler, 1788, care a publicat pe lângă lucrări de specialitate și economie apicolă, un curs de retorică în 1789. Pe lângă sași, românii din Transilvania erau vorbitori de limbă germană, în școli se învăța această limbă în mod obligatoriu, practică ce ar trebui reluată cât mai curând în școlile din toată țara, întrucât ea s-a dovedit benefică prin oportunitățile sporite pe care le au vorbitorii acestei limbi.

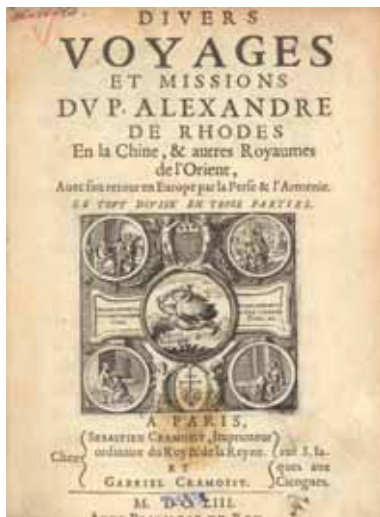
O ediție de lux tipărită bicolor, având planșele colorate manual este cea a lucrării “Die Alterhümer Daciens in dem heutigen Siebenbürgen”, Wien, 1775. Autorul este nimeni altul decât baronul Hohenhausen, ofițer austriac, reprezentant în Ardeal al împărătesei Maria Tereza. Acesta a copiat cu minuțiozitate, timp de doi ani, inscripțiile de pe vestigiile romane păstrate aproape intacte timp de aproape optsprezece secole. Înzestrat cu talent deosebit, baronul le-a desenat, alcătuiind planșe deosebit de frumoase. Așa a procedat și în cazul bisericii din Densuș, ridicată pe un vechi altar roman, pentru care a executat zece planșe. Catalogul Apponyi, volumul I, subliniază raritatea acestei lucrări.

Printre alte volume de bibliofilie amintim:

Alexandre de Rhodes: “Divers voyages et missions du Pape Alexandre de Rhodes en la Chine et autres Royaumes de l’Orient”, Paris, Sebastian Cramoisy, 1653. Exemplarul legat în marochin roșu cu tranșă aurită, are un supralibros cu blazonul prințului Eugeniu de Savoia (1663-1763). Descendent al cardinalului Mazarin, după mamă, și al familiei de Bourbon, după tată, el a fost mereu îndepărtat de suveranul francez Ludovic al XIV lea, ca eventual pretendent la tron și trimis să urmeze o carieră ecclésiastică. Nesocotind dorința monarhului, prințul a urmat cariera militară, la modă în epocă, și s-a acoperit de glorie în luptele cu turcii de la Petervaradini, Temesvar și Belgrad (1715 - 1717). Suveranul i-a conferit o mulțime de medalii și i-a acordat funcții importante în diverse state europene, departe de Franța. Ajuns în Austria, s-a stabilit la Viena, unde a construit două palate, cele mai somptuoase din Europa. Unul din ele este palatul Belvedere, în care și-a adunat impresionante colecții de tablouri, mobilier și cărți rare. Colecția preluată ulterior de regele Carol al VI lea, se află astăzi în fondul de carte rară, care aparține Bibliotecii Naționale din Viena.

Jean Pierre Mariette, colecționar și expert cunoscut, membru al vestitei dinastii Mariette de tipografi, editori și negustori de stampe, a catalogat colecția de stampe a prințului Eugeniu de Savoia. Ulterior, feldmareșalul austriac de origine franceză Bartsch von Adam, desenator și gravor pasionat, s-a folosit de catalogul lui Mariette pentru a întocmi faimosul său manual pentru pictori și gravori. Pe exemplarul nostru, provenit din biblioteca prințului de Savoia, este aplicată ștampila de dublet la „Biblioteca Palat Vindobonensis dubl.”, ceea ce explică ieșirea exemplarului din valorosul fond, pentru a fi vândut la licitație, ca dublet al bibliotecii. La licitația organizată la Paris în prima jumătate a sec. al XIX lea, el a fost cumpărat de tânărul boier român Filipescu-Drajna. Prin căsătorie, a trecut apoi în posesia familiei Krețulescu, iar ulterior a fost achiziționat de bibliofilul Anghel Pomescu. Acesta din urmă l-a vândut “Așezământului cultural Ion I.C. Brătianu”, al cărui fond a fost transferat Bibliotecii Naționale a României, unde se află în prezent.

Tot la Viena a fost tipărită în 1919, într-o frumoasă ediție bibliofilă, lucrarea scriitorului romantic german Eduard Mörike, „Historie von der schönen lau. Bilder und Buchschmuck von Erich Schütz”, cu ilustrații color deosebit de frumoase și legătură din mătase roz în degradeu.

Tot din aceeași perioadă este și lucrarea lui Paul Herbert, “Queen Anne”, tipărită la Londra în 1906. Este un volum cu ilustrații color, facsimile după tablourile originale aflate în “Royal Collection” și „Windsor Castle”. Exemplarul numerotat cu nr. 309 din cele 800 tipărite, are o legătură remarcabilă în piele roșie cu filigran aurit. Pe copertă este aplicat blazonul reginei Anne d’Angleterre gravat în aur plin, legătură comandată de casa regală britanică, la Viena.

Executarea acestei comenzi a fost încredințată lui Carl von Höltz, a cărui adresă o regăsim pe eticheta lipită pe forzaț. Exemplarele de o grandoare copleșitoare au fost comandate pentru a fi oferite în dar caselor regale din întreaga lume.

În încheiere, dorim să menționăm câteva informații referitoare la Biblioteca Națională a Austriei, pentru a vă face o idee despre tradiția acestui remarcabil așezământ de cultură.

Biblioteca habsburgilor din Viena, astăzi Biblioteca Națională a Austriei, are una dintre cele mai bogate colecții de carte din țările de limbă germană. Încă din secolul al XVI-lea, ea a fost condusă de specialiști în domeniu, iar primul catalog al fondurilor care o alcătuiau a fost întocmit de vestitul Hugo Grotius din Delft în 1576. În secolele următoare, au fost achiziționate importante fonduri de scrieri ebraice și orientale. În timpul împăratului Ferdinand al II-lea, acesta l-a însărcinat pe bibliotecarul său Mauchter să cumpere colecția de 14.000 de volume a lui Filip Eduard, unul din cei trei Fugger amatori de cărți. După achizițioare, colecția a fost transportată de la Augsburg la Viena în butoaie, cu șlepurile pe Dunăre. Ulterior, biblioteca a fost îmbogățită cu volume din biblioteca astrologului danez Tycho Brahe, și anume 6.500 volume de carte prețioasă și 580 de manuscrise, păstrate de habsburgii din Tirol.

Chiar Împăratul Leopold I i-a cerut bibliotecarului Lambeck să facă cunoscută colecția sa alcătuită din 10.000 de manuscrise și opt tomuri în folio cu descrierea amănunțită a tezaurului de tipărituri.

Intre bibliotecile naționale ale României și Austriei există relații culturale de parteneriat de jumătate de secol. Ele s-au desfășurat în mod neîntrerupt, în toată această perioadă, cu precădere în cadrul serviciilor de Schimb Internațional. Colegii noștri, bibliotecari austrieci, se arată interesați, cu precădere, de publicațiile denumite cu un titlu generic „austriacă”, similar cu „românica”. Titlurile acestea, atribuite cu un scop bine precizat, includ totalitatea publicațiilor care oferă informații referitoare la țara al cărei titlu generic îl poartă, precum și traduceri din alte limbi în limba țării respective.

Urmând exemplul înaintașilor și conștientă că acest lucru este posibil, Biblioteca Națională a României dorește să intensifice relațiile de parteneriat cu toate bibliotecile naționale din cadrul Uniunii Europene, a cărei membră cu drepturi depline este și România.

Cărți și documente franceze în Biblioteca Batthyaneum - Alba Iulia. Contribuții la seria Gallica

Drd. DOINA HENDRE-BIRO
Biblioteca Națională a României,
Filiala BATTYANEUM, Alba Iulia

De la primul contact cu fișierele centrale, din timpul unor ample investigații istorice efectuate între 2004-2006, ne-a frapat volumul imens de carte franceză existentă în Biblioteca Batthyaneum. Ideea valorificării a venit imediat, și de aceea am profitat de accesul la fișiere, pentru a semnală deja într-o primă etapă titlurile și autorii respectivelor lucrări. În acest sens, am transcris în ordine alfabetică, autorul, titlul sau vedeta, și cota fiecărei cărți. Acest fapt ne-a permis efectuarea unei centralizări a datelor și a unei prime aprecieri cantitative, cifra ridicându-se la peste cinci mii de unități.

Odată cu intrarea în bibliotecă, ideea s-a putut materializa, printr-un obiectiv concret de cercetare. Am optat pentru o bibliografie, din următoarele rațiuni: până acum au fost deja întocmite mai multe cataloage, fie pe proveniență, fie pe editori sau pe secole, în care se regăsesc în parte și cărți franceze. Un catalog, deși necesită o analiză mai amănunțită a fiecărei cărți și o durată mai lungă de elaborare, se adresează unui grup mult mai restrâns de cititori, pe de o parte, din cauza punerii datelor în ecuații subtile, recunoscute doar de specialiști, pe de alta, având o arie limitată de difuzare, doar în marile biblioteci.

Bibliografia însă, oferă avantajul accesibilității pentru diversele categorii de cercetători, atât datorită formei mai simplificate de transcriere a datelor, cât mai ales prin redarea conținutului sintetic al lucrării, după fiecare titlu¹.

Am consultat, în consecință, câteva bibliografii ale cărților franceze, și am optat în final, pentru metoda aplicată de Henri Toulouze și de Erzsébet Hanus², care utilizează varianta cronologică și alfabetică. În lucrarea lor, se consemnează autorul, titlul, editura, anul, locul de apariție și număr de pagini, apoi se face o scurtă prezentare a conținutului, cu accentul pe rolul sau interesul pentru istoriografia franceză a fiecărui titlu. În lucrarea citată, nu este pusă referința bibliografică decât pentru unele documente.

Pentru realizarea prezentei bibliografii, câteva etape trebuie riguros aplicate, astfel: se vor reverifica cu atenție toate datele din fișele de evidență și se vor extrage cele neconsemnate anterior. Paralel, se vor introduce date coroborate în calculator, în ordinea agreeată, terminand cu cota din evidența bibliotecii.

O operațiune de lungă durată o va constitui confruntarea efectivă cu cartea, atât pentru completarea titlurilor și a datelor ce lipsesc din fișe, cât și pentru stabilirea exactă a domeniului de referință. Tot atunci se va stabili și consemna sintetic conținutul lucrării, în câteva linii.

Întrucât identificarea pe baza bibliografiei ar fi dificilă și anevoioasă deocamdată în România, mai ales datorită lipsei unor repere, am gândit consultarea cataloagelor existente, atât în forma tipărită, cât și în cea virtuală. În măsura în care vor rămâne lucrări

1 Louise-Noëlle Malclès, Andrée LHéritier, *La Bibliographie*, Presse Universitaire de France, Paris, 1989.

2 Henri Toulouze, Erzsébet Hanus, *Bibliographie de la Hongrie en langue française*, préface de Fabien Houilleur, in *Documenta hungarorum in Gallia*, I, Paris, Budapest, Szeged, Institut hongrois-Bibliothèque Nationale Szécseny, 2002.

neincluse, se vor face respectivele identificări, în Biblioteca Universității Paris IV Sorbonne și în Biblioteca Națională a Franței.

Bibliografia s-ar baza pe numărul foarte mare de unități conservate la Alba Iulia, dacă se au în vedere atât autorii și tipograful francezi, cât și cei străini, care au scris în franceză și care au publicat nu doar în Franța, dar și în spațiul european. La acestea s-ar adăuga lucrările unor autori străini traduși în franceză, care au lucrat în afara frontierelor țării, precum și manuscrisele și documentele ce fac referire la istoria și civilizația franceză, indiferent de secolul și de locul de apariție, dar aflate în colecțiile noastre.

O observație în plus, anume faptul că în biblioteca noastră există un însemnat număr de editori lyonezi, doar pentru secolele XVI-XVIII, peste o sută douăzeci, ne-a permis să programăm continuarea cercetării cărților franceze, prin întocmirea unui catalog, de această dată, al editorilor lyonezi. Pentru aceasta am putea beneficia de o colaborare cu specialiști în domeniul cărții din Lyon, interesați de circulația cărții editate în orașul lor și aflată în colecții străine.

Desigur, modalitățile de valorificare ale cărților franceze din biblioteca Batthyaneum, s-ar putea diversifica. Prin bibliografia anunțată, s-ar putea deschide o colaborare cu Centrul de Cercetări Istorice a Universității Paris IV Sorbonne, și cu Biblioteca Szécseny din Budapesta, interesate de existența unui astfel de instrument de lucru pentru cercetători. Dealtfel, ambele și-au manifestat nu doar interesul, dar și sprijinul efectiv, pentru tipărirea unei astfel de lucrări.

Ambele studii, ar aduce contribuții importante seriilor Gallica și Hungarica, dar nu numai acestora, dacă aducem drept argument faptul că tipărirea de cărți în franceză s-a făcut aproape în toate marile centre din Olanda, Belgia, Germania, Austria, Elveția și altele. Implicit, ar contribui la prestigiul Bibliotecii Naționale a României, prin înscrierea proiectelor noastre în parteneriatele internaționale deja existente sau introducerea unora noi.

Nu în ultimul rând, ar fi încă o modalitate de difuzare a unor informații despre bibliotecă, de promovare a valorilor sale în spațiul european și de completare a unei pagini albe din istoria Bibliotecii Batthyaneum, care merită a fi mai mult cunoscută în afara țării.

Valorificarea colecțiilor medievale și renașcentiste ale Bibliotecii Naționale a României Filiala Batthyaneum

Ileana Dârja
Biblioteca Națională a României,
Filiala BATTHYANEUM, Alba - Iulia

Biblioteca Națională a României, Filiala Batthyaneum din Alba Iulia administrează colecții patrimoniale de valoare documentar-științifică și bibliofilă inestimabilă, precum manuscrise și tipărituri vechi, documente de arhivă, colecții muzeale și de arhivă bisericească, care servesc, în primul rând, necesităților de cercetare, studiu și informare în domeniul istoriei culturii și a istoriei cărții și a tiparului din Europa Occidentală începând din secolul al IX-lea până astăzi.

Obiectivul principal al Filialei este cel de integrare a valorilor patrimoniale locale în circuitul de valori al culturii europene, prin redactarea unor articole și studii de specialitate și a cataloagelor speciale ale colecțiilor, realizate prin efort local sau în colaborare cu specialiști din țară sau din străinătate.

Dezvoltarea Filialei în următorii cinci ani se va face în câteva direcții, între care prioritară va fi cea de cercetare sistematică a fondurilor medievale și renașcentiste de obiecte deținute de bibliotecă, datorită implicării instituției în proiectul internațional *Valori medievale și renașcentiste în colecțiile Bibliotecii Naționale a României*, derulat în parteneriat cu mai multe biblioteci europene, sub patronatul Bibliotecii Naționale a Cehiei.

Fondul de carte medievală și renașcentistă deținut de Filială este format din următoarele categorii de obiecte: manuscrise medievale: 298 volume (circa 480 unități bibliografice de manuscrise), manuscrise din secolul al XVI-lea: 25 de volume, incunabule: 571 unități bibliografice și carte veche din secolul al XVI-lea: circa 2500 unități bibliografice.

Sunt în diferite faze de redactare următoarele cataloage:

a) *Rarități tipografice în colecția Bibliotecii Naționale a României Filiala Batthyaneum: ediții "estienne". Catalog.* (Ileana Darja, sub tipar)

b) *Manuscrise medievale și renașcentiste de proveniență occidentală în colecția Bibliotecii Naționale a României Filiala Batthyaneum din Alba Iulia. Catalog.* (redactat în limba engleză, coautori: Ileana Dârja și Adrian Papahagi - Universitatea Babeș-Bolyai Cluj, 2014)

c) *Ediții "estienne" în colecțiile din Transilvania. Catalog.* (Ileana Dârja și Elena Damian - Biblioteca Academiei Române, Filiala Cluj-Napoca, 2009-2010)

d) *Rarități tipografice în colecția Bibliotecii Naționale a României Filiala Batthyaneum: ediții "aldine". Catalog.* (Ileana Dârja, 2009)

e) *Rarități tipografice în colecția Bibliotecii Naționale a României Filiala Batthyaneum: ediții "plantiniene". Catalog.* (Ileana Dârja, 2009)

f) *Rarități tipografice în colecția Bibliotecii Naționale a României Filiala Batthyaneum: incunabule. Catalog* (Ileana Dârja, 2010)

g) *Manuscrise occidentale miniaturate din colecția Bibliotecii Naționale a României Filiala Batthyaneum din Alba Iulia. Catalog.* (Coautori: Ileana Dârja, Doina Hendre-Biro și Adrian Papahagi, 2010)

h) *Carte veche secolul al XVI-lea în colecția Bibliotecii Naționale a României Filiala Batthyaneum din Alba Iulia. Catalog.* (Ileana Darja, 2012).

Cataloagele vor fi însoțite de prefețe într-o limbă de circulație internațională.

Volumul omagial: *Batthyaneum 210 Years / In memoriam Batthyány Ignác (1741-1798)*, care va vedea lumina tiparului în acest an, se înscrie în aceeași direcție a valorificării fondurilor patrimoniale ale filialei, prin studii și articole de referință, redactate de personalul bibliotecii sau de către cercetători români sau străini, în limbi de circulație internațională.

Studiile și articolele de specialitate, care au fost publicate în anii trecuți sau care vor fi publicate în anii care vor urma, în diferite reviste de specialitate sau volume colective, de către angajații bibliotecii sau de către colaboratori externi și care au ca subiect de investigare aspecte generale sau particulare ale colecțiilor medievale și renescentiste ale Filialei, vor constitui obiectul unei serii de volume publicate sub titlul *Batthyaneum 2010, Batthyaneum 2011* etc.

Alte categorii de obiecte care justifică prezența Filialei în proiectul internațional de valorificare a fondurilor medievale și renescentiste sunt: documente medievale de arhivă bisericească: 871 u. b. (1258-1599), monede romane: 1390 piese, monede medievale: 24 piese, statuete de bronz: 3 piese, obiecte preistorice: 164 piese, obiecte de bronz: 46 piese, obiecte romane: 16 piese, veșminte liturgice: 11 piese, veșminte laice medievale?: 2, obiecte de argintărie: 35, tablouri: 10 bucăți, tăbliță cerată: 1.

Un regist al documentelor medievale, publicat inițial în format de carte (în limba engleză) și introdus ulterior pe internet (regist + transcrierea textului + imaginea documentului), realizat de Filială în colaborare cu un medievist specializat în arhivistică, va introduce în circuit științific internațional fondul arhivistic medieval deținut de Filială.

Colecțiile muzeale vor fi valorificate prin redactarea unor studii și articole de specialitate, a cataloagelor colecțiilor: tablouri (Hendre-Biro Doina, 2009), textile (Hendre-Biro Doina, 2010), artă religioasă (textile, argintărie etc. (Hendre-Biro Doina, 2011), monede (Suciu Viorica) etc., prin publicarea unui studiu anual despre o categorie artistică de obiecte, într-o realizare de excepție (imagine + text, de circa 60 pagini, în format de buzunar) și prin realizarea unui CD-ROM cu piesele de valoare ale colecțiilor Filialei.

Organizarea unor expoziții tematice (carte, veșminte, artă religioasă etc.), în colaborare cu alte instituții, în prima fază, datorită inexistenței unui spațiu expozițional în cadrul Filialei, și, în propriul local, după amenajarea spațiului expozițional la etajul întâi al clădirii, însoțită de publicarea unor afișe, cataloage de expoziții sau pliante (bilingve), etc. va fi o altă modalitate de valorificare a colecțiilor medievale și renescentiste ale Filialei.

Arhiva istorică în Colecțiile speciale – particularități

Adriana Dumitran
Colecții Speciale
Arhiva istorică

Arhiva istorică este legătura unei moșteniri culturale deosebite legată de activitatea unor figuri istorice remarcabile în istoria modernă și contemporană a României. În colecțiile sale sunt bogat ilustrate aspecte de viață politică, culturală, economică și socială pornind din perioada Evului Mediu până la jumătatea secolului XX. Diversitatea tipurilor de documente istorice întâlnite în aceste fonduri este o invitație constantă de a promova cele mai potrivite forme de valorificare. Eforturile de conservare preventivă sunt legate în general de stadiul de degradare al diferitelor documente, dar și de importanța întregii colecții în sine. Tendințele și metodele actuale de valorificare vor duce la creșterea vizibilității acestei arhive în mediul academic, dar și la nivelul publicului larg.

Prezentare și istoric

Arhiva istorică este compusă dintr-o colecție de fonduri ce au aparținut unor fundații culturale întemeiate în perioada interbelică: Fundația Brătianu, Fundația Mihail Kogălniceanu, așezământul Nicolae Bălcescu și Muzeul Saint Georges.

Regimurile politice ce au marcat istoria românească a secolului XX au influențat și destinul multor instituții culturale. Și destinul acestor fundații ale căror fonduri sunt păstrate și valorificate în Colecțiile Speciale a fost unul frământat. Azi putem constata transformările și schimbările pe care aceste fonduri le-au suferit în traseul lor prin diferite instituții de cultură. Forma în care se află acum este rezultatul activității generațiilor de bibliotecari și istorici ce le-au avut în grijă decenii la rând.

Biblioteca Ion I. C. Brătianu a fost creată în 1928 de către Elisa Brătianu. Din 1948 patrimoniul bibliotecii a fost înglobat așezământului „Nicolae Bălcescu” (care a preluat și alte acte și mărturii istorice) și în 1958 a intrat în colecțiile Bibliotecii Centrale de Stat. Fondul Brătianu este una dintre cele mai importante surse documentare asupra familiei Brătianu. Este ilustrată activitatea politică a lui Ion C. Brătianu și a lui Dumitru Brătianu în Revoluția de la 1848, Unirea din 1859, instituirea monarhiei constituționale în 1866, Războiul de Independență de la 1877, proclamarea Regatului în 1881. Găsim mărturii ale activității politice a lui Ion I. C. Brătianu, dar și ale relațiilor familiei Brătianu cu celelalte mari familii ai căror membri au avut contribuții importante în istoria României moderne: Golescu, Lahovary, Rosetti, Ghica, Văcărescu, Sturdza, Cantacuzino, Bengescu, Plagino, Racoviță, Carada, Negri. Fondul deține și un număr important de documente ale domniilor fanariote și ale domniilor pământene.

Fundația culturală Mihail Kogălniceanu, creată în 13 martie 1935, avea ca scop „a întreține continuu viu cultul pentru Mihail Kogălniceanu”, iar unul din cele mai ambițioase obiective ale sale a fost „crearea unui institut de cercetări istorice și literare în legătură cu materialul ce aparținea Fundației”. Destinul zbuciumat al acestui fond poate fi urmărit chiar din documentele pe care le deține: în 1948 fondul este transferat Așezământului Nicolae Bălcescu, în 1950 la Muzeul „Lupta revoluționară a poporului”, la filiala „Nicolae Bălcescu” a Bibliotecii

Centrale de Stat (1955) și, în final, la Serviciul Colecții Speciale al Bibliotecii Centrale de Stat (1958). Această colecție de documente este foarte importantă pentru cercetarea personalității lui Mihail Kogălniceanu și a activității sale în plan politic și cultural. Este documentată activitatea sa de om politic și de diplomat implicat în marile evenimente istorice ale secolului XIX: Revoluția de la 1848, domnia lui Alexandru Ioan Cuza, a regelui Carol I, activitatea Partidului Național Liberal, dezbateri parlamentare și politica externă. Corespondența sa privată și publică aduce în lumină portretul omului Mihail Kogălniceanu. Fondul aduce și alte surprize cercetătorului: rapoarte diplomatice și manuscrise literare ale lui Vasile Alecsandri, corespondență Elena Cuza, manuscrisul lucrării „Jalnica întâmplare a Moldovei de la 1921”, scrisă de marele vornic Al. Beldiman sau documente emise de cancelariile domnitorilor fanarioți.

Fondul Saint Georges este colecția cu cel mai mare număr de documente. Reprezintă o parte din fondurile Muzeului Saint Georges, ce cuprindea și alte tipuri de materiale (carte, carte rară, fotografie, grafică).

Al. Saint-Georges a fost o personalitate aparte, ce merită mai multă atenție pentru proiectul său de a crea la începutul sec. XX un muzeu privat dedicat istoriei românești. El a colectat într-o manieră exhaustivă de la donatori obiecte, cărți și documente, ce acopereau o perioadă de cinci sute de ani.

A început să colecționeze materiale înainte de Primul Război Mondial. Primul muzeu a fost distrus în 1916 de armatele de ocupație. El a fost refăcut în 1918, iar în 1932 fondurile au fost donate Fundațiilor Culturale Regale. În 1945 au fost preluate de Ministerul Artelor (informații preluate din manuscrisul Predescu, aflat la Colecțiile Speciale, secția Manuscrise), pentru ca, trei ani mai târziu, să ajungă la Muzeul „Lupta Revoluționară a Poporului”. La începutul anilor ‘50, o parte a fondului, formată preponderent din colecția de carte, a fost donată Academiei Române, restul ajungând la Biblioteca Centrală de Stat.

Datorită caracterului nediferențiat prin care s-au colectat documentele, găsim astăzi în arhivă materiale extrem de interesante, inedite, de viață cotidiană și viață privată de la sfârșitul secolului XIX și din primele decenii ale secolului XX: rețete medicale, chitanțe și facturi de utilități, felicitări, cărți de vizită, anunțuri matrimoniale, certificate de naștere și testamente, corespondență, jurnale, abonamente de transport în comun din Viena de la 1900, ecusoane de membru în cluburi hipice, pașapoarte și fotografii, invitații la baluri.

Fondul Saint-Georges se evidențiază prin mai multe aspecte: nu este centrat asupra unei personalități anume, dar s-au format fonduri familiale consistente ca număr de dosare: Ermil Pangrati, Martha Bibescu, Smara Gheorghiu, Margareta Miller Verghi, Simona Lahovari, arhitect Paul Smărăndescu, C. Cantacuzino-Pășcanu; conține un număr important de arhive militare (arhiva general Iliescu de exemplu), referitoare la participarea României la Primul Război Mondial; viața politică, socială și culturală românească din primele decenii ale secolului XX este mult mai bine reprezentată decât în celelalte fonduri.

Un alt fond de mai mici dimensiuni (200 u.b.) este fondul Bălcescu, provenind de la Așezământul Nicolae Bălcescu. Documentele din acest fond privesc activitatea politică a boierilor moldoveni din perioada 1820 – 1848, Revoluția de la 1821 și acțiunile Eteriei pe teritoriul Moldovei, dorințele boierilor la 1821 după izbucnirea Eteriei, activitatea revoluționarilor moldoveni de la 1848, scrisori ale lui Nicolae Bălcescu, I. Maiorescu, Jules Michelet, C. A. Rosetti, Vasile Alecsandri, Alexandru Ioan Cuza, Ion Ghica, petiții ale Adunării Obștești ș.a.

Arhiva istorică ocupă un loc aparte în cadrul Colecțiilor speciale fiind constituită și organizată într-o paradigmă diferită de cea a bibliotecii: paradigma arhivistică. Varietatea de

documente întâlnite în arhivă le face mai dificil de descris în sistem biblioteconomic. Modul în care s-a constituit – reunirea colecțiilor unor fundații și a unui muzeu (Fondul Saint-Georges a fost gândit de creatorul său ca muzeu și a funcționat o vreme ca muzeu), transformă Arhiva Istorică în legătura moștenirii lor culturale aparte. Fundația Kogălniceanu, Fundația Brătianu și Muzeul Saint-Georges au fost create pentru a perpetua activ memoria marilor oameni de stat ce au creat România modernă.

Tipuri de documente

Arhiva deține în colecțiile sale o mare varietate de documente:

- evidențe financiare ale moșiilor, testamente, acte civile, certificate de botez, acte dotale, acte de căsătorie, contracte, hotărnicii, acte de proprietate, decizii judecătorești și administrative, catagrafii, chitanțe, inventare de bunuri;
- acte de vânzare-cumpărare, documente contabile, registre;
- rapoarte diplomatice și rapoarte militare;
- manuscrise literare;
- cărți poștale, cărți poștale ilustrate, cărți de vizită;
- corespondență, scrisori, telegrame, felicitări, invitații;
- cupiuri de ziare și reviste;
- abonamente și bilete de mijloace de transport în comun, tren;
- brevete, diplome;
- documente în slavonă, română cu grafie chirilică, greacă, turcă emise de diverse cancelarii domnești din sec. XV – XIX;
- periodice, foi volante, anunțuri;
- broșuri;
- însemne de apartenență la diverse cluburi, asociații, grupări;
- gravuri, desene, acuarele;
- fotografii;
- partituri;
- stenograme;
- planuri și schițe arhitecturale, devize de construcții;

Prezervarea și conservarea fondurilor

Fondurile Arhivei Istorice au trecut prin numeroase relocări și reorganizări, astfel încât integritatea fizică a multor documente a avut de suferit de-a lungul timpului. Unele dintre documentele din secolele XV-XIX se află în stadii avansate de degradare - rupte în mai multe părți, cu marginile sau îndoiturile deteriorate, cu sigiliile desprinse. O mare parte din fondul Saint-Georges este încă legată în pachete supradimensionate sau care presează și rup marginile documentelor.

Dosarele din aceste pachete sunt în curs de transferare în cutii de carton special confecționate pentru arhivă. De asemenea, aceste documente vor fi protejate prin mape din hârtie neacidă. În aceste cutii, documentele sunt protejate de praf și lumină, sunt așezate pe orizontală și nu există tensiuni asupra hârtiei. Împreună cu colegii de la Centrul Național de Patologia și Restaurarea Documentelor, am stabilit câteva măsuri de conservare preventivă și priorități de restaurare.

Prin digitizarea colecției se va asigura și prezervarea documentelor. Cititorilor li se vor prezenta copii digitizate, iar originalele vor putea fi păstrate în condițiile optime fără stresul manipulării.

Valorificare

Vicisitudinile istorice de aproape jumătate de secol au ținut fondurile Arhivei Istorice puțin cunoscute publicului. Ele au intrat însă în circuitul cultural fiind studiate și valorificate de cercetători literari și istorici.

Un prim pas pe drumul valorificării lor a fost realizarea și punerea la dispoziția publicului a inventarelor fondurilor componente care conțin și descrierea sumară a documentelor (fondurile Brătianu și Kogălniceanu). Istoricul Ion Mamina este cel care a inițiat acest pas, firesc pentru evidența și organizarea unui fond arhivistic.

Fragmentar, pentru anumite fonduri, au fost fișate documente vechi în limba slavonă, greacă, turcă și română cu grafie chirilică (unele au rezumat și transliterație în limba română). Este constituit și un fond „Documente sec. XV – XVII” (1130 u.b.), cu descriere biblioteconomică, documentele fiind prezentate în rezumat și numere de inventar.

Fondul Saint-Georges, cel mai mare fond din Arhiva istorică, este cel mai puțin valorificat în acest moment. Există doar un inventar al pachetelor și dosarelor ce compun fondul, singurul element de descriere fiind precizarea numelui creatorului sau donatorului aceluși dosar (cu dezavantajul că există zeci de dosare denumite „Arhiva Martha Bibescu” sau „Arhiva Ermil Pangrati”).

Realizarea descrierii corecte și complete a tuturor documentelor este următorul pas în deschiderea acestor colecții către public.

Inventarele fondurilor (așa cum sunt ele în acest moment) sunt trecute în format electronic și vor putea fi postate pe site-ul Bibliotecii, la secțiunea dedicată Arhivei Istorice, înlesnind accesul cititorilor interesați la informațiile despre fonduri și conținutul lor. Sperăm să atragem cât mai mulți cercetători ce vor include aceste fonduri, prin lucrările lor, în circuitul cultural și științific.

Digitizarea colecțiilor este abia la început și va fi un proces de durată. Prin digitizare se vor soluționa două probleme esențiale: conservarea și accesul la documente. Aceste deziderate ajung să devină incompatibile atunci când gradul de degradare a unui document îl face inaccesibil cititorului. Pornind de la criteriul vechimii documentelor se digitizează documentele de secol XV – XVII. Ele se vor adăuga celorlalte colecții ce sunt implicate în proiectul în derulare Manuscriptorium.

Prin descrierea bibliografică informatizată documentele din Arhivă vor intra în catalogul general al Bibliotecii. Diversitatea tipurilor de documente necesită corelarea descrierii standardizate de arhivă cu câmpurile UNIMARC ale catalogului automatizat.

Varietatea de documente din fondurile Arhivei oferă numeroase posibilități de valorificare. Organizarea de expoziții tematice virtuale este un mijloc eficient de promovare vizuală și informativă. Putem alege câteva exemple: artă grafică și publicitară în anunțuri, invitații, afișe, cărți de vizită, viață cotidiană în secolul XIX și XX, figuri istorice, oameni de cultură, fotografii, jurnale de expediții.

Cercetarea istorică a fondurilor și analizele comparative au dus la identificarea unor documente deosebite și inedite așa cum este cazul unui exemplar al Arhondologiei Țării Românești subiect al prezentării de mai jos.

Arhondologii ale Țării Românești la Biblioteca Națională

Alina Siminiceanu
Colecții Speciale
Arhiva istorică

Fondul de documente istorice provenind din fostul muzeu Al. Saint Georges include lucrări în care eterogenitatea și diversitatea de conținut sau gen coexistă cu valoarea, originalitatea, ineditul informațional. Istoriografia română poate obține informații noi din acest fond, iar ca exemplu prezentăm cazul Arhondologiilor Țării Românești (pachetul III, dosar 16 și 39).

Inventarierea realizată recent a scos la iveală două manuscrise ce conțin consemnări despre nobilimea din Valahia, mai exact, tipul de act rezultat al unor prevederi din *Regulamentul Organic*: *Arhondologia Țării Rumânești și Arhondologia țării. După noua legiure din anul 1837 a rangurilor*.

În ceea ce privește această problemă, exegeții au în vedere documentele înregistrate de Biblioteca Academiei Române, la secția manuscrise, cu titlurile: *Arhondologia veiche a Țării Românești*, *Arhondologia Țării Românești după noa legiure din anul 1837*, *Arhondologia Țării Românești după noa legiure din anul 1873 asupra rangurilor*, *Arhondologia Țării Românești după noa legiure din anul 1837 asupra rangurilor*, cotele 871, 872, 873, 874. Toate acestea sunt copii realizate, se pare, în anul 1851, în timpul domniei lui Barbu Știrbei, și reprezintă o donație a Președinției Consiliului de Miniștri făcută Academiei Române la 30 iulie 1897. Originalele se consideră că au fost arse în piața publică împreună cu *Regulamentul Organic* la Revoluția din 1848 de un grup de manifestați. Textele manuscriselor, prelucrate inițial de către Alexandru Perietzianu – Buzău în *Arhondologiile Țării Românești de la 1837*, au fost supuse ulterior și unei organizări statistice de către Paul Cernovodeanu și Irina Gavrilă, întrebuițând computerul și sistemul de prelucrare *Paradox*.

Din punct de vedere al ordinii date de percepția senzorială, comparația între manuscrisele din cadrul Bibliotecii Academiei (MBA) și cele de la Biblioteca Națională (MBN) scoate la iveală aspectele frapante ale diferenței lor estetice. Primele sunt „frumos legate în legătură de piele neagră de epocă, cu chenarul, titulatura și stema țării la mijloc, imprimate în aur”¹, au o

¹ Este vorba despre „Reglementarea situației boierimii din Țara Românească [care] a fost făcută prin ofisul domnesc nr. 239 din 12 mai 1837, pe baza dezbaterilor din Obșteasca Adunare (încheiate prin procesul verbal nr. 45 din 4 iulie 1835), ca supliment al capitolului VIII, art. 350, din *Regulamentul Organic*, intitulat *Despre ranguri*”, Paul Cernovodeanu și Irina Gavrilă, *Arhondologiile Țării Românești de la 1837*, Muzeul Brăilei Editura Istros, Brăila, 2002, p. 5.

Acest act conține 23 de articole ce prevăd orânduirea boierimii în cadrul unui rang din cele nouă preconizate pentru slujba „administrativă, judecătorească și ostășească”.

Crearea documentelor de *arhondologie* este cerută prin articolul 19, care stabilea înființarea a trei condici: - una „cu toți cei de astăzi în ființă boieri, pe rândul treptelor și a vechimei, cu coresponderea nouă” (aceasta este arhondologia veche, manuscris 871);

- a doua, cu „noii boieri”, reprezintă arhondologia nouă, manuscrisele 872 – 874;

- a treia, „cu boierii ce vor repausa, cei morți se vor sublinia în celelalte două condici cu roșu”, *Ibidem*, p. 8. Aceasta din urmă se presupune că nu a mai fost realizată, mai ales că cei morți erau trecuți în celelalte condici cu roșu.

² *Op. cit.*

³ *Ibidem*, p. 7

vădită calitate a hârtiei și a caligrafiei, în timp ce acestea din urmă nu au coperte, iar de imprimeuri ale stemei sau ale titlurilor de boieri în aur nici nu poate fi vorba. De altfel, nu apare nici o stemă, vreo iscălitură sau sigiliu de-ale Domnitorului, ale șefilor de Departamente sau secretari, așa cum apare în MBA. Unul dintre ele, și anume: *Arhondologia țării. După noua legiuire din anul 1837 a rangurilor* prezintă ștersături, adaosuri și multiple grafii. Toate acestea sunt așternute pe o hârtie inferioară calitativ, deteriorată și îngălbenită de vreme.

Ne-am întrebat, cum era firesc, de vreme ce, după știința noastră, nu se face referire la MBN de către istorici, care este locul lor cronologic, dar și valoric.

Arhondologia țării. După noua legiuire din anul 1837 a rangurilor este întocmită de aceeași persoană, așa cum reiese din analiza scrisului, până la completarea rubricilor din anul 1849, iar apoi este redactată succesiv de către diverși pisari până la anul 1855, inclusiv. Acest lucru coroborat cu unele observații ale istoricilor citați⁴, printre care faptul că la poziția 6 din capitolul *Mari Bani*, în dreptul lui Barbu Știrbei apare titulatura *Domn*, scrisă cu aceeași grafie și cerneală, ne conduce la observația că această condică pare a fi re-întocmită în timpul domniei lui Barbu Știrbei (1849 - 1856), probabil începând cu primii ani de domnie.

Evidențierea boierimii potrivit rangurilor și slujbei parcurge următoarea structură:

No ofisului	Anul	Luna	Ziua	No persoanelor	Numele
-------------	------	------	------	----------------	--------

Aceasta se îmbogățește, alternant, cu următoarele coloane:

Logofăt al Credinței	Vistier	Mare Postelnic	Vornic de Oraș	Vornic de Temniță	Agă	Polcovnic	Cluceri	Maiori	Paharnic	Căpitan	Serdari	Parucic	Pitar	Praporgic	Conțeșt
----------------------	---------	----------------	----------------	-------------------	-----	-----------	---------	--------	----------	---------	---------	---------	-------	-----------	---------

Repartizarea după clase și ranguri include:

- Mari Bani;
- Mari Vornici;
- Mari Logofeți ai Dreptății;
- Mari Postelnici, Vornici de Oraș, Vornici de Temniță, Agă și Polcovnici;
- Cluceri, Maiori;
- Paharnici, Căpitani;
- Serdari, Parucici;
- Pitari, Praporgici, Conțești.

Se poate observa că structura și conținutul reflectă ceea ce Paul Cernovodeanu numește *Arhondologia nouă*.

Importanța acestui document este notabilă după opinia noastră mai ales și prin foarte dese ștersături sau completări, care aduc un plus de informație istorică (în MBA astfel de fapte lipsesc), adică:

- existența tăieturilor și a modificărilor. Aceste modificări nu sunt oglindite în totalitate în MBA, iar o analiză amănunțită probabil că ar scoate la iveală noi fapte istorice. (De exemplu, la Mari Vornici, poziția 2, apare scris "Ștefan Bălăceanu,

⁴ *Ibidem*, p. 9

idem, mort la 1847 Martie 16”, dar Martie este tăiat și scris deasupra, de către altcineva, Maiu. În manuscrisele 872 și 874 de la Biblioteca Academiei apare Maiu, în timp ce în 873 Martie);

- prezența completărilor scrise pe foițe separate de hârtie și integrate prin lipire în text de către alți pisari, care pot delimita, spre exemplu, anumite aspecte din punct de vedere cronologic;

- sublinierea cu roșu a persoanelor decedate, iar nu scrierea lor cu această culoare ca în MBA;

Cu toate că acest manuscris nu poartă pecetea sau semnătura niciunui domnitor sau a vreunei autorități și prezintă numeroase completări sau grafii, conținutul său informațional lămurește și contribuie la descrierea epocii istorice în care a fost redactat, întregeste tabloul boierimii din Țara Românească în perioada 1837 – 1856, constituindu-se într-un prețios material genealogic pentru istorici.

Însemnătatea *Arhondologiei Țării Rumânești* reiese mai ales din faptul că nu poate fi asemănată, din punct de vedere structural, cu nici un text din MBA. Conținutul reflectă însă *Arhondologia veche*, evidențiind boierii în viață la 1837 cu echivalarea rangurilor.

În ordine, fără nici o precizare suplimentară, sunt trecute numele boierilor și rangurile:

- Bani;	- Maiori;
- Vornici Mari;	- Paharnici;
- Vornici al 3-lea;	- Stolnici;
- Logofeți de Țara de Sus;	- Căpitani;
- Logofeți ai Credinței;	- Comiși;
- Agi;	- Serdari;
- Polcovnici;	- Medelniceri;
- Postelnici;	- Sluțeri;
- Vornici de oraș;	- Parucici;
- Cluceri;	- Pitari;
- Căminari;	- Șetrari;
- Cluceri de Arie;	- Vătași de Divan;
- Mari Vameși;	- Vătași de Visterie;
- Mari Cămărași;	- Spătari al 2-lea;
- Al 2-lea Logofeți ai Divanului;	- Ceauși Spătărești;
- Al 2-lea Visteri;	- Ceauși Agiești;
- Căpitani de Lefegii;	- Pitari al 2-lea;
- Al 3-lea Logofeți ai Divanului;	- Armași al 2-lea;
- Al 3-lea Visteri;	- Portari al 2-lea;
- Al 3-lea Postelnici;	- Praporgici;
- Ceauși de Aprozi;	- Conțești.
- Căpitani de Cazaci și Polcovnici;	

Ambele manuscrise identificate prezintă interes, mai ales că nu se știe încă exact forma originalelor arse. De asemenea, ele vin în completarea informațiilor istorice dintr-o perioadă în care boierimea românească a fost supusă unor transformări. Indicațiile ierarhice, genealogice, cele cu aspect juridico-administrativ sau personal și, nu în ultimul rând, cele lingvistice, coroborate, deschid drumul unor noi observații și studii. Și, firește, avem de-a face cu numeroase alte aspecte, care își așteaptă însă cercetătorii pentru a se face cunoscute.

GEORGE ENESCU ȘI CASA REGALĂ A ROMÂNIEI

Doina Nemeș
Colecții Speciale

George Enescu a fost unul dintre cei mai mari muzicieni ai secolului XX. Compozitorul care a ridicat melodia populară românească la nivel european, recunoscut în deceniul al treilea și în America în tripla sa ipostază de violonist, pianist și dirijor, Enescu a fost personalitatea artistică și umană căreia contemporanii și posteritatea i-au gravat o efigie care a căpătat în timp dimensiuni mitice.

Biblioteca Națională a României deține în patrimoniul său numeroase mărturii sonore și scrise ale vieții și creației enesciene.

Compartimentul audio-vizual are în colecțiile sale primele înregistrări pe discuri de patefon ale casei „Columbia” în care Enescu excelează ca violonist în Beethoven: „Ruinele Atenei”, Kreisler: „Aubade provencale” sau „Dublu concert” de Bach alături de discipolul său Yehudi Menuhin, un număr de circa 100 de discuri cu creația sa, 50 de CD-uri editate în țară și străinătate și un DVD realizat de TVR Media, ce conține un interviu emoționant despre omul și profesorul Enescu acordat de lordul Yehudi Menuhin, precum și un fond important de partituri muzicale cu întreaga sa operă.

În afara acestor fonduri muzicale, Enescu este prezent și în colecția de documente ce aparțin Colecțiilor Speciale cum ar fi: fondul de corespondență, fotografiile și periodice românești vechi. Scrisorile, interviurile, convorbirile, amintirile celor ce l-au cunoscut au darul de a contura personalitatea artistului, dezvăluindu-l ca pe un extraordinar animator al vieții muzicale românești, pedagog și prieten, plin de compasiune pentru cei aflați în suferință, un „mare român”.

Legătura lui Enescu cu Casa Regală a României începe din anii tinereții când Carmen Sylva și alți Mecena îl subvenționează pentru continuarea studiilor la Paris, unde ia premiul întâi la clasa de vioară. La 16 ani i se cântă „Poema română” la concertele Colonne, critica pariziană asemănându-l cu un nou Beethoven.

În compartimentul de periodice vechi din Colecții Speciale există Revista Fundațiilor Regale, din perioada 1934-1946. În numărul 12 din decembrie 1943, sub titlul „Omagiul Carmen Sylvei”, o serie de personalități ale vremii printre care și Enescu evocă figura mării regine la trecerea în neființă.

Articolul maestrului se intitulează „Amintiri despre Carmen Sylva”. Enescu o consideră pe Regina Elisabeta o reîncarnare a sfintei Elisabeta: „...Mă gândesc la legenda acestei sfinte nespuse de darnică și pe care soțul ei o învinuia că dă prea mult săracilor, ținându-o de rău. Într-o zi, soțul a surprins-o ducând pâine săracilor. Ce ai acolo?, a întrebat-o augustul soț. Flori!, a răspuns ea, și pe dată pâinile s-au prefăcut în flori, Dumnezeu adevărind printr-o minune sfânta minciună”.

Astfel, spune maestrul, a fost și Regina Elisabeta a României, care dăruia tot ce avea „despuindu-se de toate bunurile și săvârșind toate mărinimiile”.

Regina l-a adoptat sufletește în 1898 după ce i se cântase la Paris Poema Română, iar Principesa Elena Alexandru Bibescu îi scrisese despre acest eveniment. Regele Carol I „binevoia să se intereseze de mine, iar Carmen Sylva de producția mea, socotindu-se „cealaltă vice-mamă” pentru că știa că prima, îmi fusese Principesa Elena Bibescu”. Eram la Peleş, povestește Enescu, în ziua când regina și noi ceilalți am aflat de moartea Principesei Bibescu la moșia Iepurenilor. Am pomenit-o cântând ziua întreagă cvartete: regina, Dinicu, Leoebel și cu mine. Era în vara anul 1902. Astfel înțelegea Carmen Sylva să-și comemoreze prin artă prietenele dragi și vrednice.

„În fiecare vară eram invitat la castelul Peleş. Făceam muzică diminețile dela 11 la 1, iar după mesele de la 5 la 7”. Pianistă și organistă, Regina Elisabeta cânta împreună cu violoncelistul D. Dinicu, cu fratele acestuia violonistul G. Dinicu, cu violistul Leoebel, cu Dall’Orso, violonist și cântăreț și cu mine. Preferințele reginei mergeau spre clasicii muzicii... compozițiile mele îi plăceau mai ales cele de început. Suverana visa să ajung un fel de compozitor ca acei de pe vremea lui Johann Sebastian Bach, ceea ce nu s-a putut, eu fiind latin și exprimând sensibilitatea acelor vremuri”. Uneori, în timp ce noi cântam ea scria, cetindu-ne apoi poeziile, poveștile și cugetările. Muzica o inspira, multe din poemele Ei le-am pus pe muzică. Carmen Sylva avea „ceva genial întrânsa”, a fost o sfântă binefăcătoare, judeca oamenii și lumea după inima-i curată și generoasă”.

Enescu a revazut-o pe regină la Curtea de Argeș după moartea Regelui Carol I „găsind-o în tristețe, suferință, pregătită de moarte”. De aceea, „când a căpătat pneumonie nu a căutat să lupte împotriva bolii, nu s-a împotrivit morții”. Apoi îmbolnăvindu-se și el de oreion Enescu nu a mai putut-o vizita. Carmen Sylva ceruse ca la înmormântare să i se cânte Andante din Trio-ul în mi bemol de Schubert. „Mi s-a cerut, bolnav fiind de oreion, să orchestrez acest Trio ceea ce am făcut într-o noapte și o zi, domnul Cuclin șezând lângă mine și transcriind ceea ce orchestrasem”.

Un moment memorabil care reflectă respectul și aprecierea elogioasă a contemporanilor pentru marele muzician este oglindit în presa vremii, în mod special în ziarul Neamul Românesc, aflat în colecția noastră, ziar fondat și condus de Nicolae Iorga. În lunile octombrie-noiembrie 1931, cu prilejul sărbătoririi vârstei de 50 de ani a compozitorului, au apărut articole care descriu numeroasele manifestări publice deosebit

de călduroase în care au fost implicate autoritățile statului la nivel suprem: Regele Carol al II-lea, Președintele Consiliului de Miniștri Nicolae Iorga, Regina Maria, scriitorii cei mai de seamă ai epocii, Sadoveanu și Rebreanu.

Copleșitoare a fost și prezența muzicianului în recitaluri și concerte desfășurate la București și în numeroase orașe de la Chișinău la Cluj, de la Giurgiu la Dorohoi.

Regina Maria a inaugurat „săptămâna Enescu” la Radio București unde a citit un articol emoționant amintind modul în care l-a cunoscut pe Enescu, copil fiind în salonul muzical al Reginei Elisabeta. Regina Maria recunoaște că nu primise o educație muzicală în familie și că apropierea ei de arta sunetelor se datorează în mare măsură lui Enescu, pe care îl asculta în casa Mariei Cantacuzino sau la Palatul Regal, instalat în capitala Moldovei, în timpul războiului.

„...am stat ceasuri și ceasuri”, mărturisește Regina, „într-o odaie întunecată, între cei care îl iubesc în adevăr, ascultând vrăjită muzica lui ne purtase într-o lume fără margini, în ținuturi de deasupra zilelor pământeste, parcă pe când cânta ar fi fost destoinic să ne pună în legătură cu veșnicia; ceva la fel am citit și în ochii răniților și bolnavilor cărora Enescu le-a cântat în timpul războiului, când trecea din lazaret în lazaret, cu vioara lui fermecată, ducând frumusețe, speranță și o ultimă rază de mângâiere celor care pentru scăparea țării părăsiseră câmpuri, cămine și familie”.

La fel de emoționante sunt și cuvintele lui Nicolae Iorga din Neamul Românesc – 24 noiembrie 1931 despre acest eveniment: „... din harul Domnului care „suflă unde vrea”, s-a ridicat dintre bunii Moldoveni din părțile de sus, pline de trecut și poezie un copil care a minunat pe cei mai cunosători ai unei arte pe care o avea din instinct. Și din copil s-a făcut tânărul, veșnicul tânăr, nou ca în ziua întâi când a înfiorat strunele vioarei cu atingerea sufletului”.

Tot Iorga spunea în articolul din Neamul Românesc, luni 30 noiembrie 1931: „cine a fost la Ateneul Român în seara când Regele a împodobit pieptul lui George Enescu cu „Cordonul coroanei” a trăit unul din momentele cele mai înălțătoare din istoria mai recentă a țării”. Astfel Casa Regală, prin decorarea maestrului, l-a încununat cu titlul de Voievod al culturii românești”.

Regele Carol al II-lea avea să fie prezent și la concertul Filarmonicii din București dedicat lui Enescu în care muzicianul a apărut în multiplele sale ipostaze de solist, dirijor și compozitor.

Fondul de fotografii din serviciul Colecții Speciale cuprinde circa 20 de fotografii ale compozitorului împreună cu diverse personalități ale vieții artistice: Mihail Andricu, Yehudi Menuhin, David Oistrach, Grigoraș Dinicu, portrete la Paris, la București cu Orchestra Filarmonicii, alături de soția sa Maruca Cantacuzino, etc.

Unele din cele mai frumoase fotografii sunt cele care îl înfățișează alături de Regina Elisabeta la reuniunile muzicale de la Palatul Regal. Într-una din ele Regina este la pian, iar Enescu lângă ea cântând la vioară; alta este o fotografie de grup cu Regina, o doamnă din anturajul său la pian, Enescu la vioară și Dimitrie Dinicu la violoncel.

Enescu a compus pe versurile Reginei poete Carmen Sylva numeroase lieduri. Deținem în colecția de partituri cele „14 Cântece pe versuri de Carmen Sylva”, versurile fiind în limba germană, apărute la Paris la Editura Salabert și republicate de Editura Muzicală din București în 1968.

În colecția „Biblioteca Muzicală Română” au apărut în 1899 separat, câte un lied pentru voce și pian: „L’Angelus = Mittaglauten”; „Le baiser du papillon = Der Schmetterlingskuss”; „Timidement = Zaghaf” și „Pouvre petit fille = Armes Magdlein”, editate la Leipzig și reeditate în colecția menționată.

Trebuie amintit și faptul că Biblioteca Națională deține un fond de corespondență între Enescu și diverși prieteni sau colaboratori. Sunt păstrate cu grijă 46 de scrisori semnate de Enescu, din perioada 1902 – 1950 care dezvăluie alte fațete ale personalității marelui muzician. 31 dintre scrisorile pe care le deținem sunt adresate prietenei sale de o viață, doamna Ninette Duca-Kogălniceanu căreia i-a fost și profesor de vioară la Paris.

În multe din aceste scrisori artistul își exprimă dragostea sa pentru Maria Cantacuzino, viitoarea lui soție, pe care o numește „*regina inimii mele*”, adeseori Ninette jucând rolul de „prețioasă mesageră” între cei doi. Tonul lui Enescu este înflăcărat și plin de pasiune: „*a iubi este ceva grav. Și mai ales ceva definitiv... Ce bucurie! Ce profundă și mortală bucurie trăiesc... Îmi număr bătăile inimii binecuvântându-le că mă apropie de momentul dorit, într-un mod atât de disperat!*”

În scrisorile din colecția noastră se găsesc multe informații și despre activitatea sa muzicală: concertele din Olanda (unde Carl Flesch și Thibaud îi interpretează sonata), Bruxelles în 1902 unde „*auditorii urlau ca niște posedăți după Rapsodiile mele române ritmurile horelor noastre i-au înnebunit complet*”. În 1923, când a efectuat un turneu în SUA, îi scrie Ninettei din Philadelphia impresionat de primirea ce i s-a făcut: „*...o cordialitate îndrăznesc să spun, o duioșie a muzicienilor față de mine, de-a dreptul mișcătoare*”. Alte 13 scrisori sunt adresate arhitectului Grigore Cerchez, muzicologului și diplomatului Octavian Beu, medicului C. I. Parhon sau compozitorului Marcel Mihalovici. Ele sunt de mai mică întindere și au o valoare documentară mai redusă decât cele adresate Ninettei Duca-Kogălniceanu.

Portretul care se desprinde din lectura scrisorilor lui Enescu „*este al unui mare artist pentru care muzica, prietenia, atenția față de semenii, iubirea reprezintă valori supreme*”.

2008. Începutul unei noi etape în dezvoltarea instituțională a Bibliotecii Naționale a României

Aurelia Perșinaru
Centrul Național ISBN-ISSN-CIP

Bibliotecile moderne sunt structuri info-documentare, educaționale și culturale, indispensabile progresului în orice domeniu de activitate al societății. Ele trebuie să funcționeze eficient în condițiile impuse de contextul global, național și internațional.

Eficiența acestor instituții de cultură se măsoară în gradul de satisfacere a nevoilor utilizatorilor, în calitatea serviciilor oferite, dar și în felul în care reușesc să asigure condiții de muncă adecvate, într-un mediu corespunzător.

În contextul informatizării și al globalizării societății umane, a exploziei informaționale, rolul bibliotecii este esențial, reprezentând o condiție a dezvoltării umane.¹

În cadrul Sistemului Național de Bibliotecii, Biblioteca Națională a României deține o poziție unică, dată de rolul său patrimonial, informațional, educațional și nu în ultimul rând de cel cultural.

Pentru a-și îndeplini la standarde internaționale funcțiile de importanță națională, Biblioteca Națională a României a intrat din anul 2007 într-un proces de reorganizare, sub toate aspectele, plecând de la redefinirea misiunii instituției, a funcțiilor și atribuțiilor ei. Aceste transformări au fost stat la baza elaborării noului Regulament de organizare și funcționare a Bibliotecii Naționale a României, aprobat prin ordin al ministrului Culturii și Cultelor, nr.2199/01.04.2008. Totodată a fost aprobată și noua organigramă a Bibliotecii Naționale a României. Atât Regulamentul de organizare și funcționare cât și noua organigramă pun în evidență cele două componente majore ale bibliotecii naționale: componenta patrimonială (valorificare, conservare, prezervare, cercetare, dezvoltare și valorificare) precum și componenta națională, exprimată prin toate acele structuri responsabile de realizarea funcțiilor naționale ale bibliotecii. Aceste instrumente organizatorice și de funcționare au fost create cu scopul de a permite o planificare realistă a evoluției bibliotecii pe termen mediu, luând în considerare, pe plan intern posibila mutare în noul sediu, iar pe plan extern o implicare activă în structurile europene de profil.

Pentru punerea în practică a modelului de bibliotecă națională gândit prin ROF, în vara acestui an, în cadrul Bibliotecii Naționale a României, s-au desfășurat mai multe concursuri pentru ocuparea posturilor de conducere ale structurilor nou create prin ROF și organigramă. Aceste concursuri s-au desfășurat prin prezentarea unui proiect managerial privind organizarea serviciului/biroului respectiv și prin susținerea unui interviu după o grilă de interviu.

Cerințele proiectului managerial au fost grupate pe trei mari capitole:

- aspecte generale privind serviciul/biroul: misiune, viziune, integrarea atribuțiilor departamentului conform funcțiilor BNR, interrelaționarea cu celelalte departamente;

- strategia serviciului/biroului pentru următorii 5 ani: acțiuni de organizare și eficientizare a activității specifice, propuneri de optimizare a politicilor de resurse umane, acțiuni privind pregătirea departamentului în vederea mutării în noul sediu.

- implicarea serviciului/biroului în proiectele și programele derulate de BNR.

---

¹ PETRESCU, Victor; SACHELARIE, Octavian Mihail. *Introducere în managementul de bibliotecă*. Târgoviște: Bibliotheca, 2003, p.5.

Au fost susținute concursuri pentru ocuparea pozițiilor manageriale la următoarele servicii/birouri din cadrul Bibliotecii Naționale a României: Serviciul Completarea colecțiilor, Serviciul Depozite-legătorie, Serviciul Comunicarea colecțiilor, Serviciul Tehnologia informației și a comunicării, Biroul Biblioteca virtuală națională, Biroul Fișiere naționale de autoritate, Serviciul Editura BNR, Serviciul Centrul Național de Patologia și Restaurarea Documentelor, Serviciul Administrativ.

Toate proiectele manageriale susținute în cadrul Bibliotecii Naționale a României alcătuiesc o mapă de informare-documentare, în cadrul Cabinetului Bibliologic.

Dintre acestea, prezentăm în cele ce urmează două proiecte, pentru două birouri nou înființate în structura Bibliotecii Naționale a României, fiecare având responsabilitatea îndeplinirii unei funcții naționale: realizarea controlului de autoritate prin fișierele naționale de autoritate și constituirea bibliotecii digitale naționale.

BIROUL BIBLIOTECA VIRTUALĂ NAȚIONALĂ PLAN MANAGERIAL

Niculae Stănescu
Biroul Biblioteca Virtuală Națională

I. Aspecte generale

1.1. Context european

Societatea informațională este o realitate de netăgăduit a zilelor noastre, ca rezultat al dezvoltării fără precedent a tehnologiei informației și a comunicațiilor atât la nivel de societate cât și la nivel de individ.

Explozia informațională, în toate domeniile cunoașterii, a științei și a culturii, transpunerea și livrarea informației cu precădere în format digital, prefigurează apariția unei ere noi, era digitală.

Au apărut biblioteci digitale, sisteme de gestiune performante, o gamă largă de tehnici de arhivare, căutare, regăsire și diseminare a informației.

Digitizarea pe scară largă a patrimoniului european a condus la o diversitate de soluții în domeniul digital, iar de aici a rezultat și necesitatea coordonării eforturilor la nivel european:

i2010 Biblioteca Digitală

Recomandările CE asupra digitizării, accesibilității on-line a materialului cultural și asupra prezervării digitale.

Aceste inițiative și recomandări au ca scop:
încurajarea digitizării moștenirii culturale a Europei;
conservarea și prezervarea patrimoniului;
diseminarea on-line a moștenirii culturale europene;
crearea Bibliotecii Digitale Europene (European Digital Library – EDL)

1.2. Context intern

a) cadrul legislativ

- Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și a drepturilor conexe;
- Legea nr. 135/2007 privind arhivarea documentelor în formă electronică;
- Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil;
- Legea nr. 186/2003 privind susținerea și promovarea culturii scrise;
- Legea nr. 334/2002, Legea Bibliotecilor.

b) cadrul organizatoric

- Comisia de coordonare a Modulului Patrimoniu Cultural Scris (Biblioteci) din cadrul Politicii publice privind digitizarea resurselor culturale naționale;
- Biroul Biblioteca virtuală națională nou înființat în cadrul Bibliotecii Naționale a României.

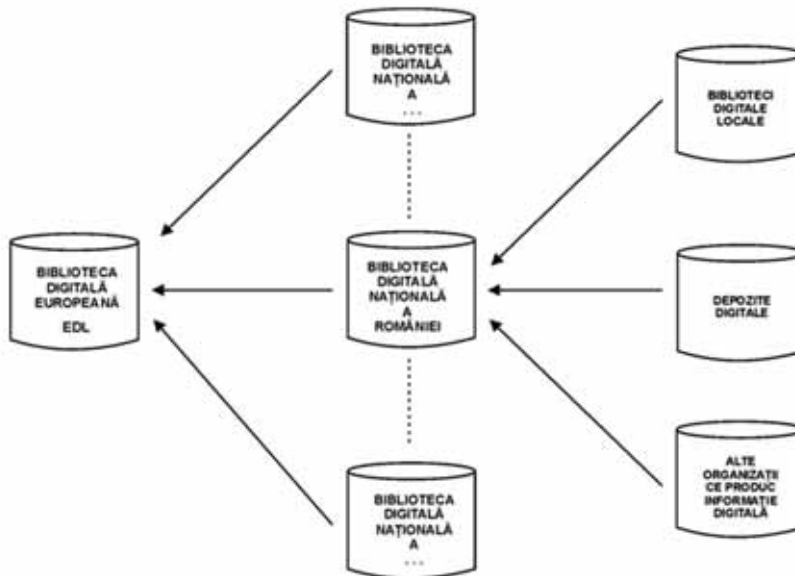
1.3. Viziune

Digitizarea patrimoniului cultural scris în scopul prezervării și asigurării accesului neîngrădit la cunoaștere, atât a generațiilor de azi, cât și a celor viitoare.

Integrarea patrimoniului cultural național în Biblioteca Digitală Europeană (EDL), în scopul asigurării diversității culturale și promovării culturii europene.

Ca membru U.E., România se înscrie în efortul general de digitizare a patrimoniului cultural național, de prezervare a acestuia, de promovare a liberului acces la informație, în scopul cunoașterii culturii românești și al integrării acesteia în patrimoniul cultural european.

Biblioteca Națională a României, prin biroul său specializat, Biblioteca virtuală națională, prin funcțiile și atribuțiile conferite de cadrul legislativ, va coordona, la nivelul sistemului național de biblioteci, activitatea de digitizare și de constituire a Bibliotecii Digitale Naționale, precum și proiectul de integrare a acesteia în Biblioteca Digitală Europeană (EDL).

Viziunea asupra realizării Bibliotecii Digitale Naționale trebuie să fie în acord cu viziunea EDL și să respecte recomandările Comisiei Europene:

- conținutul cultural digital este formată din diverse tipuri de documente:
- text
- audiovizual
- patrimoniu mobil
- înregistrări din arhive
- conținutul digital este deținut de diferite organizații, în diferite locuri;
- crearea unui punct unic de acces la informație;
- respectarea dreptului de proprietate intelectuală;
- asigurarea accesului liber la informație.

La realizarea Bibliotecii Digitale Naționale vor participa:

- deținători de informație nativ digitală;

- deținători de informație pe suport clasic;
- în curs de digitizare;
- care urmează să fie digitizată.

Structurile info-documentare trebuie să folosească aceleași standarde de calitate și de interoperabilitate la nivelul organizării datelor, limbajului de descriere, al motoarelor de căutare, în scopul economisirii resurselor de digitizare, pentru ca informația să nu fie redundantă și să poată fi accesată on-line, în orice moment, din orice loc.

1.4. Misiune

Biblioteca Națională a României recunoaște importanța resurselor digitale, ca parte a colecțiilor sale.

Biroul Biblioteca virtuală națională are misiunea:

- de a asigura cadrul pentru crearea de resurse digitale;
- de a identifica și integra resurse digitale create de alte organizații;
- de a asigura pe termen lung preservarea, arhivarea și accesul la aceste resurse.

1.5. Integrarea atribuțiilor, conform funcțiilor Bibliotecii Naționale a României

În baza Legii Bibliotecilor nr. 334/2002 cu modificările și completările ulterioare, și în baza Recomandărilor Comisiei Europene 585/2006, Biroul Biblioteca virtuală națională are următoarele atribuții:

- coordonează realizarea Bibliotecii Digitale Naționale, parte a Bibliotecii Digitale Europene;
- crează și administrează baza de date a documentelor digitale din România; centralizează informații privind acțiunile curente și viitoare în domeniul digitizării documentelor de bibliotecă, la nivel național, astfel încât să se evite dublarea eforturilor de digitizare;
- realizează strategia națională de digitizare, pentru a asigura preservarea pe termen lung și accesul la documentele digitale, respectând legea dreptului de autor;
- realizează planul național de digitizare, pe baza unor criterii cantitative și calitative;
- cooperează cu bibliotecile din sistemul național de biblioteci, precum și cu biblioteci din întreaga lume;
- urmărește și analizează implementarea indicatorilor de bibliotecă, precum și a procedurilor activităților specifice.

Biroul Biblioteca virtuală națională, prin acțiunile sale, conferă un sens nou funcțiilor naționale ale Bibliotecii:

- conservare și preservare prin digitizare;
- cercetare;
- îmbogățire și punere în valoare a patrimoniului național de documente.

1.6. Interrelaționarea cu celelalte departamente

În exercitarea atribuțiilor sale, Biroul Biblioteca virtuală națională colaborează cu alte departamente ale Bibliotecii Naționale a României:

- a) Centrul Național de Patologie și Restaurare a Documentelor, pentru:
- elaborarea de norme pentru expertiza în vederea conversiei colecțiilor speciale în formă digitală, din punct de vedere al prezervării documentelor (cerințe specifice impuse manevrării documentelor în procesul digitizării, echipamentelor și tehnologiilor de digitizare).
- b) Serviciul Depozit legal, pentru:
- elaborarea de norme de selecție a materialului nativ digital;
  - elaborarea strategiei de interoperabilitate cu deținătorii de informație digitală;
  - elaborarea strategiei de prezervare și respectare a drepturilor de proprietate intelectuală.
- c) Serviciul Tehnologia Informației și Comunicării pentru:
- elaborarea strategiei naționale de digitizare;
  - realizarea Bibliotecii Virtuale Naționale;
  - crearea portalului Biblioteca Virtuală Națională.
- d) Serviciul Colecții speciale pentru:
- selecția documentelor în vederea stabilirii corpusului documentar reprezentativ;
  - asigurarea descrierilor bibliografice ale documentelor digitale (metadate).

II. Strategia Biroului pe 5 ani

2.1. Acțiuni de organizare și eficientizare a activității biroului

- a) Crearea de grupuri de lucru:
- practică des întâlnită la nivel european;
- va cuprinde: un membru al biroului, câte un membru din departamentele conexe și membri ai bibliotecilor și instituțiilor implicate;
- vor fi focalizate pe elaborarea și avizarea de soluții, pe domeniile principale de acțiune ale biroului:
  - arhivarea și prezervarea digitală;
  - descrierea de date;
  - accesarea și diseminarea on-line a conținutului digital.
- b) Inițierea de proiecte privind documentele digitale:
- impusă de practica europeană;
  - permite accesarea de fonduri, altele decât cele publice;
  - permite elaborarea unei strategii pe orizonturi de timp variabile (1-5 ani), în funcție de costuri, necesar de personal și criterii de evaluare.
- c) Crearea unui forum de discuții:
- instrument eficient de comunicare și interoperabilitate;
  - mijloc de comunicare cu utilizatorii;
  - posibilitatea de a lărgi cercul potențialilor utilizatori.

2.2. Obiective ale strategiei naționale de digitizare

Pentru perioada următoare, în vederea elaborării strategiei naționale de digitizare, biroul Biblioteca virtuală națională – ținând cont de realizările la nivel european și național – trebuie să găsească soluții pentru câteva aspecte legate de:

- crearea conținutului digital și consolidarea acestuia;

- arhivarea și prezervarea conținutului digital;
- mărirea gradului de acces și al celui de utilizare.

2.2.1 Crearea conținutului digital și consolidarea acestuia

Scop:

- asigurarea unei înalte calități a conținutului digital arhivat, oferit spre accesare și utilizare;
- crearea condițiilor pentru a adăuga valoare informațiilor stocate, permițând valorificarea conținutului digital de către deținătorii de informații (și chiar apariția unei industrii care să valorifice conținutul digital);

Obiective:

a) digitizarea patrimoniului național cultural scris

acțiuni:

- inițierea proiectului de digitizare în acord cu standardele naționale corespunzătoare;
- implementarea unei strategii corespunzătoare la nivel instituțional, ca parte a proiectului național;
- promovarea și încurajarea parteneriatelor public-privat, în scopul economisirii resurselor (financiare, tehnice și umane);
- promovarea și dezvoltarea unor abordări colaborative la nivel național pentru digitizare, în scopul sprijinirii accesului liber și deschis la conținutul digital.

b) stimularea creșterii ritmului de producere a conținutului digital

acțiuni:

- încurajarea dezvoltării producției digitale și a difuzării acesteia;
- standardizarea instrumentelor de producere a conținutului digital.

c) încurajarea diversității în producerea conținutului digital

acțiuni:

- implementarea de standarde și soluții tehnologice care vor permite crearea, conservarea, accesul și utilizarea conținutului digital de către comunități și organizații locale;
- promovarea multiculturalismului prin sprijinirea producerii de conținut digital la nivelul diverselor comunități lingvistice și culturale sau cele care reprezintă persoanele cu dizabilități;
- acces nediscriminatoriu la conținutul digital al persoanelor cu dizabilități.

2.2.2 Arhivarea și prezervarea conținutului digital

Scop:

- necesitatea responsabilizării creatorilor de conținut propus spre digitizare;
- o mai bună diseminare a politicilor, standardelor și tehnologiilor de conservare.

Obiective:

a) elaborarea la nivel național a priorităților privind informația digitală destinată depozitării pe termen lung și a conservării acesteia

acțiuni:

- stabilirea responsabilităților în privința selecției informației digitale;
- stabilirea la nivel național a unor categorii/tipuri de informații destinate conservării pe termen lung;

- stabilirea unor criterii de selectare și conservare selectivă.

b) implementarea conceptului de depozit digital

acțiuni:

- definirea conceptului de depozit digital;

- elaborarea criteriilor pentru arhivarea într-un depozit digital;

- definirea de proceduri de migrare a informației dintr-un format în altul când suportul este perimat;

- asigurarea cadrului legislativ corespunzător prin completarea Legii depozitului legal pentru publicații electronice.

2.2.3 Mărirea gradului de acces și al gradului de utilizare

Scop:

- optimizarea accesului la resursele digitale, pentru oricine;

- respectarea dreptului de autor și a dreptului de difuzare.

Obiective:

a) mărirea gradului de acces

acțiuni:

- prezervare distribuită;

- accesarea graduală de conținut digital, fără costuri directe suportate de utilizator;

- crearea de puncte de acces libere, în bibliotecă și în alte organizații publice;

- asigurarea unei expunerii web corespunzătoare;

- crearea de materiale adaptate persoanelor cu dizabilități.

b) îmbunătățirea mecanismelor prin care conținutul digital răspunde nevoilor utilizatorilor

acțiuni:

- elaborarea de modele pentru agregarea informațiilor și furnizarea de acces;

- încurajarea dezvoltării de servicii de agregare specializată.

c) orientarea către accesul deschis la informația din sectorul public

acțiuni:

- definirea politicii de diseminare a informațiilor;

- politică de copyright orientată către facilitarea accesului la informație;

- implementarea de instrumente care sprijină conversia în formate alternative pentru persoanele cu dizabilități.

2.3. Politica de resurse umane

Scop:

- ocuparea tuturor posturilor din cadrul biroului Biblioteca virtuală națională cu personal calificat;

- asigurarea necesarului de personal.

Obiective:

a) elaborarea fișelor de post

acțiuni

- stabilirea clară a sarcinilor de serviciu;

- stabilirea parametrilor de calitate – cantitate – timp pentru fiecare angajat

b) asigurarea unei structuri flexibile pentru desfășurarea activității la parametri ridicați de performanță

acțiuni

- stabilirea metodologiilor de lucru;
- promovarea lucrului în echipă;
- coordonarea între echipe și controlul asupra obiectivelor propuse.

c) dobândirea sau actualizarea cunoștințelor de specialitate

acțiuni:

- identificarea domeniilor necesare formării profesionale (managementul informației digitale și conservării, administratori de colecții digitale, publicații electronice etc.);
- elaborarea programului de formare profesională, atât în interiorul instituției, cât și în afara ei.

2.4. Pregătirea biroului în perspectiva mutării în noul sediu

Scop: asigurarea continuității în desfășurarea activității biroului pe perioada mutării

Obiective:

a) stabilirea amplasamentului biroului

acțiuni:

- stabilirea unui flux optim între serviciul Colecții speciale și biroul Biblioteca virtuală națională;
- amplasarea în apropierea Biroului Resurse electronice;
- stabilirea soluției tehnice optime pentru amplasarea echipamentelor;
- rezervare de spațiu pentru echipamente;
- rezervarea unui spațiu pentru organizarea de întâlniri cu instituțiile implicate în elaborarea proiectelor.

b) stabilirea unui plan de mutare pe etape

c) mutarea efectivă

acțiuni:

- mutarea echipamentelor;
- instalarea și verificarea echipamentelor în fiecare etapă;
- mutarea personalului.

III. Implicarea Biroului Biblioteca virtuală națională în programele derulate de Biblioteca Națională a României

Prin Biroul Biblioteca virtuală națională, Biblioteca Națională a României devine parte a Bibliotecii Digitale Europene, asigurând o mai bună vizibilitate și, implicit, valorificarea patrimoniului național scris.

Biroul Biblioteca virtuală națională propune să inițieze, să susțină și să participe la proiecte care generează valoare adăugată, prin prelucrarea și agregarea informației digitale deținute în bazele sale de date.

Biroul Biblioteca virtuală națională va participa cu comunicări la evenimente culturale și științifice ce implică digitizarea, atât la nivel național cât și la nivel european.

Biroul Biblioteca virtuală națională își propune realizarea de materiale promoționale ce promovează imaginea Bibliotecii Naționale a României și a realizărilor ei în domeniul digitizării.

Bibliografie:

- *Informare și documentare : lucrări ale sesiunilor profesionale*. București : Editura Bibliotecii Naționale a României, 2008
- *Biblioteca Națională a României. Regulament de organizare și funcționare*. București, [s.n.], 2008, 32 p.
- *Biblioteca Națională a României. Raport anual 2007*. București : Editura Bibliotecii Naționale a României, 2008. 116 p.
- *Legea nr. 8 / 1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe*. București : Monitorul Oficial, 1996.
- *Legea nr. 135 / 2007 privind arhivarea documentelor în formă electronică*. București : Monitorul Oficial, 2007.
- *Legea nr. 182 / 2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil*. București : Monitorul Oficial, 2000.
- *Legea nr. 186/2003 privind susținerea și promovarea culturii scrise*. București : Monitorul Oficial, 2003.
- *Legea nr. 334/2002, Legea Bibliotecilor. Republicată*. București : Monitorul Oficial, 2006.
- *Studiu de fezabilitate privind digitizarea, prezervarea digitală și accesibilitatea on-line a resurselor bibliotecilor*. [Studiu realizat de B.N.R.]. București, 2007.
- *Digitizarea fondului Bibliotecii Naționale și crearea portalului „Biblioteca Digitală a României”*. [Studiu realizat de B.N.R.]. București, 2007.
- *Criterii de selecție a documentelor / colecțiilor ce urmează a fi digitizate*. [Studiu realizat de B.N.R.]. București, 2007.
- *Biblioteca Digitală a României. Sinteza lucrărilor primei Reuniuni a Comisiei de Coordonare a Modulului Patrimoniu Cultural Scris (Bibliotecă) din cadrul Politicii publice privind digitizarea resurselor culturale naționale*. [Studiu realizat de B.N.R.]. București, 2007.
- *Commission Recommendation of 24 August 2006 on the digitisation and online accessibility of cultural material and digital preservation*. (2006/585/EC). În: *Office Journal of the European Union*, L 236/28, 2006.
- *Council Conclusions on the Digitisation and Online Accessibility of Cultural Material and Digital Preservation (2006/C297/01)*. În: *Office Journal of the European Union*, c 297/1, 2006.
- *i2010:Biblioteci Digitale* : [online]. [citat: 6.05.2008]. Accesibil pe Internet la adresa <http://kosson.lx.ro/content/view/23/9/>
- *Raport asupra Prezervării digitale, lucrărilor orfane și a lucrărilor ieșite din tiraj*: [online]. [citat: 6.05.2008]. Accesibil pe Internet la adresa http://kosson.lx.ro/content/view/96/9
- *Strategia digitală a Noii Zeelande* : [online]. [citat: 5.05.2008]. Accesibil pe Internet la adresa <http://kosson.lx.ro/content/145/9/>
- *Strategia pentru informație digitală a Canadei*: [online]. [citat: 5.05.2008]. Accesibil pe Internet la adresa <http://kosson.lx.ro/content/137/9/1/0/>
- *Digital Library Program*. În: *The University of Chicago Library. Digital Activities & Collections* [online]. [citat: 6.05.2008]. Accesibil pe Internet la adresa <http://www.l.lib.uchicago.edu/e/dl/program.php3>

Biroul Fișiere naționale de autoritate Plan managerial

Denise Rotaru
Fișiere de autoritate

*“Mă pregătesc pentru acele lucruri importante, acele lucruri pe care
dacă le-ai putea defini cu exactitate, nu le-ai mai face”*
Horia Bernea

I. Aspecte generale privind Biroul Fișiere naționale de autoritate

Viziune

Biroul Fișiere naționale de autoritate din cadrul Bibliotecii Naționale a României, realizează controlul de autoritate al fișierelor de autoritate la nivel național, conform prevederilor Legii bibliotecilor 334/2002, asigurând astfel instrumente de lucru moderne care să poată oferi utilizatorilor accesul corect și neîngrădit la informații.

Misiune

Biroul Fișiere naționale de autoritate are misiunea de a asigura controlul de autoritate ca parte a Controlului Bibliografic Național, atribuție ce revine Bibliotecii Naționale a României, conform Legea bibliotecilor 334/2002.

În acest scop, biroul Fișiere naționale de autoritate administrează fișierele de autoritate de subiecte, nume de persoane, nume de colectivitate, nume geografice și titluri uniforme, în vederea asigurării coerenței și uniformității punctelor de acces din catalogul BNR și din Catalogul colectiv național.

Integrarea atribuțiilor departamentelor conform funcțiilor BNR

Biroul Fișiere naționale de autoritate contribuie la *valorificarea* în condiții optime a fondului de documente al BNR reflectat în catalogul online, prin standardizarea formei punctelor de acces subiecte, nume de persoane, nume de colectivitate, nume geografice, titluri uniforme ale înregistrărilor bibliografice, servind astfel la regăsirea producției unui autor sau a tuturor edițiilor ale unei aceleiași lucrări, indiferent de forma numelui sau de varianta apărută în documente, precum și a subiectului conținut în acele documente.

Biroul Fișiere naționale de autoritate contribuie la realizarea funcției de centru național metodologic prin *elaborarea instrumentelor specifice de lucru* (ghid de indexare, publicații periodice dedicate problemelor de creare și de modificare a înregistrărilor de autoritate, materialelor-suport pentru cursurile de formare a formatorilor etc.).

Biroul Fișiere naționale de autoritate participă la realizarea funcției de control bibliografic național prin *exercitarea controlului de autoritate* al punctelor de acces ale înregistrărilor bibliografice din catalogul BNR.

Biroul Fișiere naționale de autoritate colaborează cu serviciile omoloage din instituțiile info-documentare interne și internaționale, în vederea schimbului profesional

de experiență și aplicării politicii de organizare și coordonare a procesului de control de autoritate, în conformitate cu standardele interne și internaționale.

Interrelaționarea cu celelalte departamente ale bibliotecii

Biroul Fișiere naționale de autoritate are ca responsabilitate principală gestionarea fișierelor de autoritate la nivel național. În acest context, promovează standardizarea și aplicarea uniformă a metodologiei de lucru în toate zonele de prelucrare a documentelor în care se execută operațiile de catalogare și indexare.

Pentru a eficientiza controlul de autoritate, este necesar ca în fiecare birou/serviciu care utilizează înregistrările de autoritate (Depozit Legal, Indexare, Catalogare, Biblioteca Națională Virtuală, ISBN-ISSN-CIP, Bibliografia Națională, Referințe bibliografice) să fie numit un responsabil care să verifice periodic corectitudinea înregistrărilor de autoritate operate (raportat la conținutul documentului) și care să transmită, periodic, biroului Fișiere naționale de autoritate, listele cu înregistrările de autoritate verificate pentru controlul final prin sondaj, precum și lista propunerilor de noi vedete.

De asemenea, pentru optimizarea controlului fișierului de subiecte, este recomandabil ca, în compartimentul de indexare, să fie desemnați responsabili pentru fiecare dintre disciplinele stabilite în Ghidul de indexare.

Cel care are responsabilitatea elaborării regulilor și metodologiei de descriere bibliografică pentru fișierele de autoritate nume de persoană, nume de colectivitate, nume geografice și titluri uniforme este compartimentul Catalogare. Biroul Fișiere naționale de autoritate va colabora cu acest compartiment, în vederea promovării metodologiei respective, pentru asigurarea uniformității înregistrărilor de autoritate la nivelul tuturor serviciilor din BNR care utilizează aceste înregistrări.

Pentru fișierul de autoritate LIVES-Ro, regulile și metodologia sunt elaborate de biroul Fișiere de autoritate, acestuia revenindu-i sarcina de a urmări respectarea principiilor de indexare, conform cu Ghidul de indexare LIVES-Ro.

Implementarea tezaurului LIVES-Ro determină schimbarea politicii de indexare sintetică, cu indici CZU, în sensul diminuării gradului de utilizare a clasificării în descrierea documentelor pentru evitarea redundanțelor.

O altă cerință impusă de asigurarea coerenței și uniformității fișierului de autoritate de subiecte este obligativitatea de a completa toate câmpurile vedetei de subiect, inclusiv câmpul indice CZU – un indice format din două cifre (cu excepțiile de rigoare).

Notă: În catalogul electronic BNR, 95% din fondul de documente prelucrat permite regăsirea informației pe subiecte, prin cuvinte-cheie și indici de clasificare. Se remarcă faptul că, deși indicii de clasificare elimină zgomotul la căutare în proporție de 90%, utilizatorul întâmpină dificultăți majore la utilizarea acestei formule de căutare. Întrucât indexul alfabetic al clasificării CZU este în curs de finalizare, există oportunitatea de utilizare a acestuia într-un mod eficient, fără a mai crea o bază de date complet separată, de căutare pe subiecte (care ar produce un grad mare de confuzie și de insatisfacție pentru utilizatori).

Pentru aceasta este necesar: 1) să fie create legăturile dintre indicii CZU și reprezentarea lor la nivel de termeni din indexul alfabetic și 2) să fie activat câmpul de indici CZU din înregistrarea bibliografică. Indexul alfabetic CZU implică, la rândul său, activitatea de gestionare și întreținere.

II Strategia serviciului/biroului pe 5 ani

Acțiuni de organizare și de eficientizare a activității biroului

A. Activitățile biroului Fișiere naționale de autoritate

1. Gestionarea fișierelor naționale de autoritate

a) Gestionarea fișierelor de propuneri de creare/modificare/completare/actualizare vedete atât la nivelul BNR, cât și la nivelul rețelei naționale de biblioteci:

- colectarea propunerilor de creare/modificare/completare /actualizare;
- validarea lor, acolo unde este cazul.

b) Actualizarea bazelor de date

introducerea înregistrărilor de autoritate validate;

- modificarea înregistrărilor vechi, în sensul înlocuirii totale/parțiale sau corectării și completării lor.

c) Completarea/modificarea regulilor de lucru

- aceste operații se efectuează în funcție de necesitățile impuse de evoluția standardelor interne și internaționale de prelucrare a datelor în fișierele de autoritate, precum și de modificările sociale, culturale și politice.

d) Controlul uniformității și coerenței fișierelor în catalogul BNR:

- colectarea listelor de înregistrări de autoritate de la responsabilii fiecărui serviciu/birou în care se execută operațiile de catalogare și indexare și efectuarea controlului final;
- retrimiteria eventualelor corecturi spre a fi operate în baza de date;
- organizarea de întruniri de lucru periodice cu responsabilii din fiecare serviciu/birou.

2. Întreținerea bazelor de date

a) Crearea și întreținerea fișierului de propuneri

- stabilirea protocolului de colaborare între BNR și bibliotecile publice și universitare angrenate în rețeaua LIVES-Ro precum și cele deținătoare de fișiere de autoritate de nume;
- colectarea propunerilor de construire de vedete noi sau de modificare a celor existente;

b) Crearea și întreținerea listelor de discuții pentru fișierele de subiecte, de nume, de titluri uniforme.

c) Crearea unui blog și a unui forum de discuții pe site-ul BNR, în scopul colectării sugestiilor utilizatorilor, pentru completarea/modificarea conținutului bazelor de date pe autorități nume, titluri și subiecte.

3. Formarea formatorilor LIVES-Ro

a) Elaborarea și actualizarea programului de formare a formatorilor desfășurat în cursul anului 2006.

- elaborarea materialelor-suport pentru cursurile de formare a formatorilor;
  - actualizarea materialelor în conformitate cu exigențele impuse de evoluția standardelor interne și internaționale pentru fișierele de autoritate;
  - avizarea materialelor de către serviciul Cercetare-Dezvoltare
- b) Organizare periodică a cursurilor în parteneriat cu responsabilii LIVES-Ro din rețeaua de biblioteci publice și universitare
- c) Formarea utilizatorilor limbajului de indexare LIVES-Ro la nivel BNR:
- cursuri
  - evaluarea periodică a cunoștințelor

4. Evaluarea indicatorilor de performanță

Urmărirea cu precădere a următorilor indicatori:

- indicatorii de productivitate la ieșire – numărul cererilor de validare/modificare de vedete pe unitatea de timp;
- indicatorii de utilizare raportați la nivelul de atribute – nivelul de accesibilitate a informațiilor furnizate;
- indicatorii de satisfacție din punctul de vedere al utilizatorilor informației - gradul de satisfacție al utilizatorului raportat la timpul de regăsire.

În urma evaluării acestor indicatori, se va analiza modul în care a fost atins obiectivul care vizează orientarea către client/utilizator.

De asemenea, vor fi realizate statistici care indică preferințele cititorilor pentru un anumit domeniu în vederea completării colecțiilor bibliotecii.

5. Promovarea limbajului de indexare LIVES-Ro printre utilizatorii de limbaje de indexare

- a) Utilizarea rezultatelor obținute în urma analizei indicatorilor de performanță pentru promovarea limbajului LIVES-Ro
- b) Prezentarea pe site-ul BNR a informațiilor referitoare la dezvoltarea limbajului LIVES-Ro, a politicii de indexare analitică.

6. Editarea publicației periodice de vedete noi și de modificări de vedete

Publicația va apărea în format electronic

7. Dezvoltarea colaborării cu utilizatorii externi de limbaje de indexare similare - Rameau, LCSH, KABA: BNF, Library of Congress, OCLC, Warsaw University Library, Biblioteca Națională a Republicii Moldova

8. Reprezentarea Bibliotecii Naționale la întâlnirile interne și internaționale care au ca temă politicile de dezvoltare a vedetelor de autoritate

9. Activitate de studiu și cercetare

Această activitate are în vedere implementarea conceptelor și formatelor noi de lucru pentru asigurarea compatibilității fișierelor de autoritate românești cu fișierele de același tip, la nivel internațional.

10. Evaluarea periodică a cunoștințelor bibliotecarilor din biroului Fișiere naționale de autoritate

Această activitate are ca scop evaluarea gradului de însușire a cunoștințelor de bază referitoare la fișierele de autoritate, precum și actualizarea lor.

B. Organizarea biroului Fișiere naționale de autoritate

Biroul Fișiere naționale de autoritate are ca sarcină structurarea, organizarea, gestionarea și întreținerea fișierelor de autoritate de subiecte, nume de persoane, nume de colectivitate, nume geografice și titluri uniforme. Biroul Fișiere naționale de autoritate își va concentra însă activitățile pe realizarea fișierului de autoritate pe subiecte (stabilirea acestei priorități se justifică prin dorința de a crea un instrument util în regăsirea informației).

1. Formarea colectivului de lucru. Pregătire prin:

- cunoașterea circuitului documentelor în BNR;
- cunoașterea cataloagelor BNR, a funcțiilor catalogului electronic;
- prezentarea activităților biroului și a interrelaționării cu celelalte servicii ale BNR și cu bibliotecile din rețea;
- sesiuni informative privind rolul și structura fișierelor de autoritate nume, titluri uniforme;
- sesiuni informative privind indexarea, limbajele de indexare, structura sindetică a Listei de autoritate;
- prezentarea fișierului de autoritate LIVES-Ro și a softului dedicat;
- prezentarea cerințelor fișierului de propuneri

2. Crearea și organizarea fișierelor de autoritate pe nume de persoană, nume de colectivitate, nume geografice, titluri uniforme, ca baze de date separate, în vederea gestionării și întreținerii lor.

Îndeplinirea acestei activități va fi posibilă în momentul achiziționării unui soft care să permită crearea fișierelor respective ca baze de date separate.

Organizarea lor se va face conform structurii sintetice standardizate aplicate în bibliotecile naționale, respectând principiile IFLA.

3. Repartizarea responsabilităților:

- verificarea traducerii Listei de autoritate;
- verificarea coerenței și uniformității vedetelor de subiect după introducerea lor în baza de date;
- verificarea bazei de date constituite;
- împărțirea responsabilităților pe domenii a fișierului de autoritate de subiecte în conformitate cu Ghidul de indexare;
- împărțirea responsabilităților privind gestionarea propriu-zisă a fișierelor de autoritate;
- gestionarea fișierului de propuneri de vedete pentru fiecare fișier de autoritate (controlul formelor autorizate, verificarea surselor de referință, validarea propunerilor);
- stabilirea modului de colaborare cu factorii implicați în cadrul instituției și în sistemul național info-documentar;
- stabilirea persoanei de contact biroul Fișiere naționale de autoritate – Serviciul TIC din BNR.

4. Stabilirea instrumentelor de lucru

- portofoliu de bază: standardul românesc pentru construirea tezaurului, ghidul de indexare LIVES-Ro, materiale de informare privitoare la structura și organizarea fișierului de autoritate nume, titluri;
- identificarea și selectarea surselor de referință necesare pentru fiecare fișier: cataloage online ale bibliotecilor naționale și de specialitate românești și străine, tezaure/liste specializate, tradiționale și online, ale instituțiilor românești și străine, enciclopedii specializate și dicționare, taxonomii etc.;
- stabilirea modului de colaborare cu instituțiile românești care dispun de referențial tradițional (ex. Institutul de Geografie, Muzeele de Geologie, Arheologie, Facultatea de teologie etc.).

5. Stabilirea necesarului de echipamente și consumabile

- estimarea necesarului respectiv, în funcție de numărul de persoane, pentru desfășurarea în condiții de lucru, conform standardelor europene

6. Stabilirea necesarului de personal

În momentul de față, biroul Fișiere naționale de autoritate are un personal format din 4 persoane.

Pentru buna desfășurare a activităților din cadrul biroului Fișiere naționale de autoritate, numărul minim necesar este de 9 persoane:

- 5 persoane - fișierul de autoritate de subiecte
- 1 persoană - fișierul de autoritate de nume persoană, nume de familie
- 1 persoană - fișierul de autoritate nume de colectivitate
- 1 persoană - fișierul de autoritate nume geografice
- 1 persoană - titluri uniforme.

C. Eficientizarea activității biroului

Eficiența activității biroului se bazează pe pregătirea continuă a colectivului și pe comunicarea consecventă cu celelalte servicii implicate în utilizarea fișierelor de autoritate din BNR și din rețea. În acest scop, periodic, se vor organiza ședințe de lucru cu membrii biroului, în vederea testării cunoștințelor și discutării problemelor de gestionare și întreținere. De asemenea, se vor organiza întruniri de lucru cu responsabilii controlului de autoritate din serviciile menționate, pentru discutarea eventualelor perturbații și pentru găsirea soluțiilor oportune de îmbunătățire a comunicării interdepartamentale.

Un alt element de bază pentru eficientizarea activității îl constituie achiziționarea unui soft modern, viabil, care să poată oferi posibilitatea accesării la distanță și desfășurarea operațiilor implicate activității din cadrul biroului, în conformitate cu standardele de lucru specifice utilizate astăzi în toate bibliotecile naționale.

O cerință majoră pentru operarea corectă în fișierul de autoritate, pentru asigurarea compatibilității fișierelor de autoritate cu fișierele de același tip la nivel intern și internațional, este organizarea cursurilor de UNIMARC în cadrul BNR.

Propuneri de optimizare a politicilor de resurse umane

1. În vederea completării personalului necesar din cadrul BNR, trebuie ca anunțurile de posturi vacante să fie publicate și pe site-urile de job-uri din România și din străinătate

(inclusiv pe site-ul dedicat IFLA);

2. Este necesar ca examenul de angajare să testeze atât cunoștințele de specialitate cât și aptitudinile candidaților;

3. În momentul angajării propriu-zise, este recomandabil ca fiecare nou-angajat să primească un dosar care să conțină: ROF-ul, Organigrama, Informațiile legate de drepturile și obligațiile salariaților și angajatorului, în conformitate cu regulamentele interne ale BNR, cerințele din fișa postului, măsurile de securitate a muncii și cele de medicina muncii.

Acțiuni privind pregătirea departamentului în perspectiva mutării în noul sediu

Activitatea Biroului Fișiere naționale de autoritate nu va fi perturbată semnificativ de mutarea în noul sediu.

III. Implicarea departamentului în proiectele și programele derulate de BNR (valorificarea colecțiilor, activități culturale, reabilitarea depozitelor etc)

Biblioteca Națională a României este implicată în proiectul TELplus care își propune integrarea colecțiilor sale în The European Library. În acest sens, biroului Fișiere naționale de autoritate îi revine sarcina de a asigura controlul de autoritate al fișierelor de autoritate de subiecte, nume și titluri, în scopul regăsirii corecte a formei înregistrărilor de autoritate în mediul multilingvistic oferit de Biblioteca Europeană și, prin aceasta, de a asigura compatibilitatea fișierelor de autoritate românești cu fișierele de autoritate din bazele de date ale celorlalte biblioteci naționale.

În vederea unei participări cât mai active în politicile specifice de dezvoltare, comune bibliotecilor naționale, este necesară reînscirerea BNR ca membru IFLA. Implicarea directă în programele IFLA, cu precădere în programele dezvoltate de Secția Catalogare și Indexare, are drept consecință imediată revigorarea/actualizarea politicilor aplicate în serviciile din BNR amintite mai sus, ceea ce atrage, în mod firesc, organizarea și dezvoltarea fișierelor de autoritate în conformitate cu standardele internaționale aplicate de către toate bibliotecile naționale.

De asemenea, includerea BNR în rândul membrilor OCLC permite o îmbunătățire considerabilă a resurselor informaționale pentru serviciile BNR, un schimb de date extrem de avantajos pentru BNR.

BRANDUL DE BIBLIOTECĂ – Elemente constitutive

Mihaela Golban

Editura B.N.R.

Promovare. Evenimente culturale

Ce este marketingul? În esență, o investiție direcționată în scopul obținerii unor rezultate scontate. Cum se poate realiza în cazul unei biblioteci? După analizarea riguroasă a elementelor de marketing, și anume:

Utilizatorii țintă – Cel mai important element. Către cine se îndreaptă activitatea de marketing și care sunt cerințele grupului țintă? Cine sunt utilizatorii de bibliotecă? Studenții, profesorii, părinții, toate categoriile de contribuabili? Câți dintre aceștia pot fi considerați și utilizatori și “produs”?

Definirea utilizatorilor țintă poate fi făcută în funcție de produsul sau serviciul ce urmează a fi promovat, deoarece bibliotecile pot avea foarte mulți utilizatori, însă efortul este direcționat către un anume segment, care poate aduce un anumit “profit” (în cazul nostru – un număr mai mare de utilizatori de un anumit tip sau un buget mai mare). De aceea grupul țintă care va fi ales va determina totul – definirea competitorilor, diferite strategii de marketing, branding diferit. Biblioteca deservește multiple segmente, firește, însă fiecare strategie de marketing trebuie să fie riguros definită pentru un grup extrem de limitat.

Prețul – Diferitele grupuri de utilizatori au așteptări de prețuri diferite. Biblioteca nu “taxează” în termeni pecuniari serviciile oferite, însă utilizarea acesteia generează un alt gen de costuri. În consecință, prețul este calculat de către utilizator în contravaloarea timpului aferent căutării și regăsirii informațiilor dorite. Din acest motiv trebuie avute în vedere costurile de oportunitate calculate la nivelul fiecărui grup țintă, deoarece dacă unui utilizator îi convine să petreacă o oră căutând prin baza de date, altul va dori informația în maximum 15 minute. Ajustarea “prețului” căutării poate fi realizată în acest caz prin pre-încărcarea procesului cu indicatori digitali sau cu ajutorul altor instrumente, cum ar fi demonstrația eficienței unei căutări asistate de un bibliotecar pe o temă dată, în 15 minute comparativ cu o căutare independentă, haotică, de o oră pe Google. Consider că ar putea fi un concept fascinant, care ar merita o gândire aprofundată.

În calcularea costurilor se iau în considerare confortul și timpul în ore. Indiferent de valoare, dacă biblioteca este închisă, valoarea este zero. Percepția repetată în timp a acestui aspect conduce gradual, implicit la o slabă evaluare a bibliotecii în ansamblul ei ca instituție, motiv pentru care trebuie acordată o mare atenție dacă utilizatorii au acces la informația dorită la momentul dorit, competiția (Google? Ce?), modul de livrare a produselor/serviciilor (utilizatorii așteaptă mai multă informație și acces online 24/7), parametri de costuri (costurile suportate de bibliotecă), și congruența cu brandul (ce se presupune că trebuie să livreze bibliotecă?). Deoarece accesul este gratuit, devine mult mai importantă promovarea serviciilor și nu a prețului, acesta fiind deja suportat de către contribuabilii la bugetul de stat, plătitorii de taxe, iar accentul trebuie pus pe ceea ce oferă biblioteca în schimb și pe ideea de proprietate colectivă.

Distribuția – Cum ajung serviciile de bibliotecă la utilizatori? Bibliotecile, în mod tradițional, sunt o “afacere” directă : utilizatorul s-a deplasat la bibliotecă pentru a obține informația dorită. În prezent, bibliotecile încep să se preocupe de distribuție “cu amănuntul”

în sensul că, spre exemplu, dacă acestea furnizează informații și servicii către profesori, care le predau studenților, atunci bibliotecile sunt furnizori implicați ai studenților. Distribuirea indirectă include și distribuția digitală via website-uri și RSS feeds.

Un brand este percepția generală a unei organizații, a unui produs, a unor servicii și a orice altceva care este specific. Constă în numele și simbolurile care definesc conceptul care se dorește a fi întâmpărit în mintea unui utilizator, acele unul sau două elemente pe care brandul le evocă în mintea cuiva. Brandurile întruchipează promisiunea și relația dintre producător și clientul său, sunt personificări care atașează valoarea umană produselor și serviciilor care, altfel, sunt doar lucruri neînsuflețite. Brandurile sunt experiențe emoționale, produsele sunt servicii funcționale.

Cinci canale care dau vitalitate unui brand:

1) Conștientizarea – aceasta este piatra de temelie. Dacă nimeni nu este conștient că biblioteca dvs. este cel mai bun loc pentru informare, nimeni nu se va gândi să vină la bibliotecă. 90% din beneficiile reclamei este construirea conștientizării generale și nu este menită să transmită un mesaj specific. Răspunsul la întrebări de tipul celor care urmează dau dimensiunea vitalității brandului :

2) Accesibilitatea – cât de accesibilă este biblioteca dvs.? Cum este percepută accesibilitatea? Pe modelul Coca-Cola disponibilă oriunde în lume?

3) Valoarea – utilizatorul primește o valoare corespunzătoare pentru “prețul” plătit? Biblioteca dvs. poate oferi valoare așa cum face Amazon.com? Este deschisă 24/7?

4) Conexiunea Emoțională – utilizatorii dvs. au experimentat pozitiv relația cu biblioteca? Nimeni nu exprimă mai bine emoția decât Harley-Davidson care întreprinde studii antropologice pentru a satisface cerințele în schimbare ale clienților. Câți utilizatori ar fi dispuși să își tatueze logo-ul bibliotecii pe braț?

5) Diferențierea Relevantă – acesta este cel mai important element în branding. Gândiți-vă la toată competiția utilizatorii pot veni la bibliotecă sau pot accesa Google de oriunde altundeva, să întrebe sau, pur și simplu, să nu întreprindă nici o acțiune.

Branding vs. Marketing:

Marketingul a fost definit ca o investiție în scopul obținerii unui rezultat așteptat, iar profitul poate fi cuantificat doar într-o oarecare măsură în cazul bibliotecilor. Brandingul, însă, datorită menirii lui de a construi relații pe termen lung, nu are rezultate perceptibile în scurt timp.

Activitatea de branding se fundamentează prin etape premergătoare și are la bază informații obținute prin cercetări și sondaje de opinie care încep chiar cu depistarea modului în care utilizatorii percep scopul organizației. În cazul nostru, ce este o bibliotecă? Spre exemplu, un sondaj efectuat de curând în Marea Britanie arată că 70% dintre cei intervievați se gândesc automat la cărți în general, doar 10% dintre respondenți au identificat bibliotecile cu informația și alți 10% percep biblioteca doar sub forma unei clădiri. Pornind de la informațiile de bază, se poate proceda apoi la construirea unui brand avându-se în vedere așteptările minime ale utilizatorilor, direcția către care se îndreaptă biblioteca, factorii competitori de pe “piață”, noi resurse care pot fi fructificate, precum și elemente extrase din analiza punctelor slabe, forte, oportunităților și pericolelor. Rezultatelor se adaugă analiza segmentului de utilizatori vizat și a nevoilor de informare ale acestora, analiza tehnicilor folosite de competitori, pentru ca, în final, să poată fi stabilit grupul țintă care poate fi deservit cel mai bine și care ar fi acel serviciu “magic” pe care numai biblioteca dvs. îl poate furniza.

Elemente componente ale brandului

Utilizatorii Țintă – înainte de orice altă operațiune, este imperios necesară identificarea grupului țintă.

Esența Brandului – Se referă la “cine suntem” și nu la “ce facem” și poate fi exprimată în termeni simpli și reali, concis. Trebuie, de asemenea, să fie nelimitată temporal, astfel încât să fie valabilă pe o perioadă lungă de timp.

Promisiunea Brandului – După formula: Numai [numele brandului], pe care îl furnizăm [beneficiu] către [grupul țintă], deoarece [dovada] se livrează serviciul pe criteriu zilnic, interacționându-se direct cu utilizatorul. Afirmăția care conține promisiunea trebuie să fie ușor de înțeles, credibilă, convingătoare, unică și artistic realizată. Este de evitat afirmația conform căreia ești cel mai bun într-o categorie care nu contează și este necesară găsirea unei formule care evidențiază ceva ce este conținut în bibliotecă și poate fi de mare interes, fiind oferit într-o structură care îmbină educația, tehnologia și colecțiile unei biblioteci din perspectiva unei generații viitoare care are acces la informație mondială. Beneficii: Acestea pot fi exprimate ca funcție (mai multă informație), emoție (conectare), experiență (poziția bibliotecii și dotările) sau să fie auto expresive (mândria de a fi utilizator al unei biblioteci), beneficiile fiind necesar să fie focalizate pe puncte unice și nu pe funcții de bază.

Personalitatea Brandului – Respectiv ce exprimă brandul prin el însuși și prin indivizii asociați acestuia.

În concluzie, numai după o atentă analiză și asamblare a acestor elemente, se poate defini un brand care să reflecte un concept solid, pe baza căruia biblioteca să își promoveze imaginea în strânsă legătură cu elementul uman care o animă și fără de care este inexistentă.

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI EVIDENȚA PUBLICAȚIILOR

Iordache Tina-Elena
Primiri-Evidență-Expediții

Fondurile Bibliotecii Naționale a României au fost constituite în timp și dezvoltate permanent prin achiziții, donații, transfer, schimb internațional și depozit legal.

Realizarea evidenței într-o bibliotecă este absolut necesară, întrucât orice gen de publicații (carte, ziar, revistă etc.) reprezintă bunuri materiale și culturale, puse în mod gratuit la dispoziția tuturor persoanelor dornice de a le cerceta în vederea ridicării nivelului profesional și cultural.

Biblioteca Națională a României gestionează și inventariază publicațiile specifice pe care le deține, în sistem manual și automatizat. Toate documentele intrate în bibliotecă sunt supuse evidenței, pe baza actelor însoțitoare. În cazul schimbului, donațiilor, transferului sau a altor situații în care publicațiile nu sunt însoțite de acte, biblioteca are obligația de a întocmi acte, prin care să dovedească proveniența și să stabilească valoarea de inventar. Toate publicațiile intrate în fondurile bibliotecii primesc însemnele acesteia, respectiv ștampila și numărul de inventar-cod de bare. Actele însoțitoare primesc număr în RMF.

Evidența publicațiilor se efectuează atât în regim informatizat (evidența individuală) cât și în mod tradițional (evidența globală).

Registrul inventar electronic a fost introdus începând cu anul 2005. Astfel, au fost eliminate registrele inventar tradiționale, iar fondurile bibliotecii sunt reflectate cu maximă exactitate. Registrul se tipărește pe format A4 și sunt păstrate anumite elemente obligatorii, conform legislației în vigoare. În acest fel, pe lângă exactitatea datelor, s-a câștigat timp și spațiu de depozitare. Registrul inventar este singurul act legal și contabil pe baza căruia conducerea bibliotecii sau organele de control pot face verificarea fondului de publicații din bibliotecă.

Evidența globală – RMF, se realizează încă în sistem tradițional și cuprinde toate elementele de identificare a unităților de evidență, cu respectarea conținutului de informații prevăzut de RMF. Scopul evidenței globale este, în primul rând, de a înregistra fondul bibliotecii în totalitatea lui, prin operații zilnice, privind numărul publicațiilor (intrate și ieșite), proveniența, valoarea și repartiția acestora. Realizarea RMF-ului în sistem automatizat se va face în momentul achiziționării unui program performant care să permită redarea cu exactitate a datelor înscrise. Acest lucru este necesar, deoarece ușurează considerabil munca bibliotecarului, iar datele sunt exacte și pot fi, la nevoie, transpuse pe suport electronic sau listate pe hârtie.

Barcodarea publicațiilor.

Din 1997, pentru inventarierea publicațiilor – carte, se folosesc etichetele de barcod. Acestea sunt tipărite în cadrul serviciului cu ajutorul unei imprimante termice TIP 243. Etichetele de barcod permit identificarea rapidă a documentelor și elimină posibilitățile de eroare umană prin folosirea cititoarelor de barcod.

Publicațiile trebuie depozitate corespunzător, deoarece în cazul în care acest aspect nu se respectă, etichetele de barcod se pot deteriora, de exemplu, când o publicație este depozitată lângă o sursă directă de căldură, eticheta se înnegrește și își pierde proprietățile.

Inventarierea periodicelor se face tradițional, deoarece necesită existența unor barcoduri particularizate pentru a putea fi introduse în baza de date. Acest aspect este necesar atât pentru efectuarea unor procese curente cât și pentru efectuarea unor statistici ce oferă informații asupra colecției.

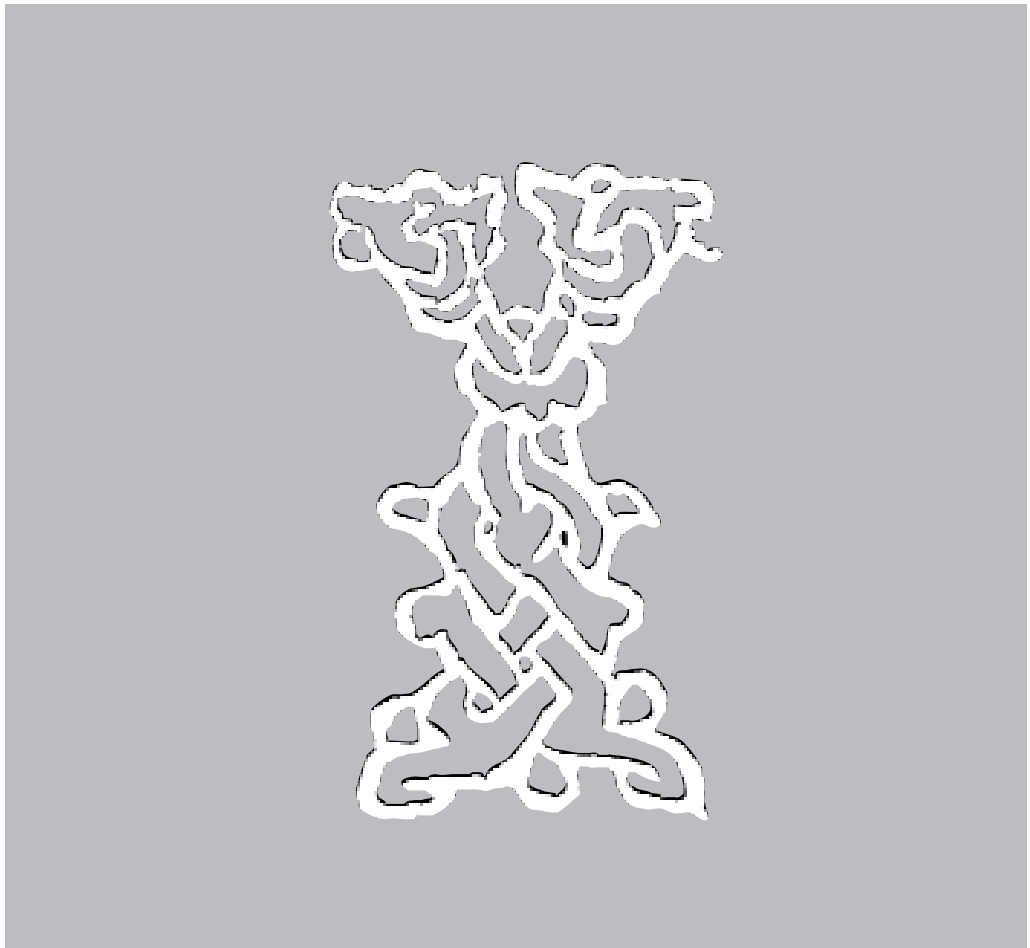
Securizarea colecțiilor cu acces direct constituie o problemă prioritară, care trebuie dezbătută și pusă în aplicare.

Cotarea publicațiilor – carte se face în cadrul serviciului din anul 2008 și respectă normele metodologice în vigoare. După inventarierea publicațiilor, cotele sunt introduse direct în sistem automatizat. Astfel, s-a renunțat la completarea manuală a fișelor de cotă.

Nevoia permanentă de casare a publicațiilor se datorează spațiilor de depozitare insuficiente, a uzurii morale și fizice și a perimării intelectuale a documentelor.

Această activitate trebuie să aibă un caracter continuu, pentru a nu produce o îmbătrânire a colecțiilor și informațiilor reflectate de către acestea. Orice operație de ieșire a unei publicații se face pe baza unui act însoțitor (factură și specificație, proces verbal, ordin de transfer, chitanță, decizie de scădere, borderou etc.).

Scoaterea publicațiilor din evidența bibliotecii se face în conformitate cu normele legale în vigoare.

Catalogul colectiv național Scurt istoric. Perspective

Marina Iliescu
Cataloge colective

Rolul unei biblioteci și mai ales a bibliotecilor naționale este, în afara păstrării unui tezaur de cunoștințe, crearea unor instrumente de informare și documentare variate, care să faciliteze cercetarea și procurarea informațiilor cerute de către utilizatori.

Un loc important în stadiul actual de dezvoltare a informației îl ocupă cataloagele colective.

Serviciul „Cataloge colective” a fost înființat încă din primii ani ai existenței Bibliotecii Naționale și anume din 1956. Cu toate că și înainte de această dată se alcătuiseră câteva cataloage colective la Cluj și București, publicațiile scoase de Serviciul „Cataloge colective” al Bibliotecii Naționale reprezintă cea mai importantă activitate în acest domeniu.

La 10 februarie 1956, Biblioteca Națională (fosta Bibliotecă Centrală de Stat) a fost desemnată drept Centru Național al Catalogului Colectiv. Astfel s-a stabilit crearea unor cataloage de tip național, fără delimitare în timp, ale publicațiilor străine la care să colaboreze bibliotecile din întreaga țară.

În 1957 și 1958 au luat ființă „Catalogul cărților străine intrate în bibliotecile din România” și „Repertoriul periodicelor străine intrate în bibliotecile din România”, care au apărut neîntrerupt timp de 50 de ani. Aceste publicații au suferit, de-a lungul anilor, modificări în formatul și periodicitatea apariției lor.

De exemplu, pentru organizarea unei informări curente în toate domeniile cunoașterii, începând cu 1 ianuarie 1968, s-a organizat pe plan național publicarea buletinelor lunare „Cărți străine intrate în bibliotecile din România”, care avea 21 de serii, din care 15 serii erau redactate de serviciul nostru și anume: Generalități, Filosofie, Istorie, Biologie, Geologie-Geografie, Artă. Sport, Medicină, Hidrotehnică, Transporturi, Arhitectură, Electrotehnică, Silvicultură, Metalurgie, Drept, Științe sociale. Aceste serii au apărut până la 1 ianuarie 1992, când și-au încetat activitatea și s-a schimbat periodicitatea.

„Catalogul cărților străine intrate în bibliotecile din România” apărea anual, dar ca urmare a desființării buletinelor s-a hotărât ca această publicație să apară trimestrial (4 numere/an), periodicitate menținută până în prezent. Numărul informațiilor nu a scăzut datorită acestor transformări care s-au făcut pentru eficientizarea publicației și pentru economie de hârtie și material tipografic, deoarece informațiile apărute în buletine și cele din catalogul anual se dublau în cea mai mare parte.

Începând cu 1 ianuarie 1992 Serviciul „Cataloge Colective” redactează două publicații:

- „Catalogul cărților străine intrate în bibliotecile din România”, cu apariție trimestrială;
- „Repertoriul periodicelor străine intrate în bibliotecile din România” cu apariție anuală.

Catalogul cărților străine este structurat pe clasificare zecimală, iar în cadrul fiecărei clasificări alfabetic. Catalogul este completat de indexuri de nume și de titluri la care se adaugă Lista indicativelor bibliotecilor colaboratoare (lista siglelor) și Lista divizionarelor CZU (cuprinsul).

Repertoriul periodicelor este structurat la fel ca și catalogul de carte, fiind completat de un index de titluri, de Lista indicativelor bibliotecilor colaboratoare și de Lista divizionarelor CZU. Ambele publicații cuprind un număr variabil de descrieri bibliografice, în funcție de informațiile primite de la bibliotecile colaboratoare.

Până la începutul anilor '90 redactarea acestor publicații era extrem de greoaie. Repertoriul periodicelor era cel mai greu de realizat și se depunea un efort foarte mare pentru apariția lui la timp. Periodicele străine intrau în țară prin două surse: abonament și schimb internațional. Titlurile periodicelor intrate în țară prin abonament se procurau consultându-se listele de abonament ale „Direcției de expediție a presei”. Urma o întreagă codificare a rețelei de colaboratori, care se modifica foarte des datorită schimbărilor la nivel de instituții ce aveau loc în acea perioadă. Problema acestor sigle era foarte dificilă, deoarece o descriere bibliografică de periodic cuprindea zeci de sigle care trebuiau trecute alfabetic. Această operație executată manual lua foarte mult timp. Titlurile periodicelor intrate în țară prin schimb se obțineau prin corespondența dintre serviciul nostru și bibliotecile partenere. Urma întocmirea, pe lângă fișa principală, a fișelor anexe (fișe de trimeri CZU, deoarece un titlu putea avea mai multe clasificări zecimale, fișe de index etc.). După aceea, materialul era organizat pe grupe CZU, alfabetizat în cadrul acestor grupe, apoi, după ce corpul repertoriului era dactilografiat, se ordona strict alfabetic pentru întocmirea indexului. Urma corectura manuală, numerotarea, precum și alte operații, cu totul eliminate în prezent prin procesul de automatizare. De aceea, una din primele publicații prelucrate automat în biblioteca noastră a fost Repertoriul periodicelor străine.

Pentru prelucrarea automată a datelor s-a alcătuit o fișă tip, ce cuprindea câmpuri și subcâmpuri conform normelor ISBD(S), impunându-se astfel o descriere bibliografică unitară. Pentru început s-a folosit programul PARADOX, pentru prelucrarea automată a Repertoriului. Era un program greoi, ce necesita numeroase operații manuale.

Structura bazei de date cuprindea 6 tabele:

- Tabela Rep.-col. cu informații despre titluri;
- Tabela CZU;
- Tabela Deținători, în care erau introduse alfabetic siglele bibliotecilor colaboratoare;
- Tabela cu Acronime, necesare analiștilor pentru prelucrare.

Operațiile principale pentru exploatarea bazei de date erau multiple și necesitau destul timp. La început, nu exista o rețea de calculatoare care să permită mai multor persoane să acceseze în același timp baza de date. Aceste greutăți, inevitabile în perioada de început a automatizării, au dispărut pe măsură ce sistemul informațional s-a modernizat și s-a dezvoltat în Biblioteca Națională. Crearea rețelei de calculatoare și trecerea la programul TINLIB au ușurat considerabil redactarea Repertoriului periodicelor străine.

La alcătuirea Catalogului colectiv de carte străină colaborează cca. 100 de biblioteci din București și din țară. Deoarece fiecare bibliotecă sau grup de biblioteci aveau un mod specific de descriere a titlurilor (nu se generalizase încă descrierea ISBD), serviciului nostru îi revenea sarcina uniformizării descrierii conform normelor ISBD(M). În cazul fișelor scrise în limbi slave sau în limba ebraică, arabă etc. se aplicau regulile de transliterare (ISO) sau se corectau fișele prost transliterate. Se urmărea acuratețea titlurilor, scrierea corectă a localităților, editurilor, precum și clasificarea zecimală. În ultimul timp, descrierile bibliografice nu mai aveau clasificare, sporind gradul de dificultate al operațiilor.

În final, se urmărea uniformizarea descrierii, aplicarea normelor de descriere bibliografică, actualizarea siglelor, care erau și sunt în continuă schimbare, datorită prefacerilor care au loc în diverse instituții de cercetare și chiar în rețeaua universitară și academică.

Până la prelucrarea automată a Catalogului colectiv de carte străină (care a început după 1990), pentru elaborarea catalogului mai erau necesare o serie de operații, care luau foarte mult timp și care erau făcute de un colectiv numeros, și anume:

- scrierea indicilor de autori și titluri (cca. 60 000);
- alfabetizarea;
- corectarea manuală a publicației, după ce era dactilografiată;
- numerotarea manuală;
- numerotarea paginilor;
- eliminarea dubletelor, care, cu tot controlul făcut, se mai strecurau în corpul volumului.

Folosirea programului TINLIB în elaborarea Catalogului de carte străină a dus la eliminarea unor operații care acum se fac automat și care au eficientizat activitatea serviciului.

Pe măsura dezvoltării sistemului informațional, eficiența cataloagelor colective va fi din ce în ce mai mare și totodată ne confruntăm cu noi perspective.

Programul TINLIB nu mai corespunde cerințelor actuale. Pentru gestionarea catalogului colectiv național este necesară realizarea unui metacatalog, care va grupa cataloagele bibliotecilor și organizațiilor partenere și va facilita accesul utilizatorilor la informație.

În catalogul colectiv național sunt integrate într-un singur mediu bibliotecii independente. Crearea acestui mecanism va permite vizualizarea unitară de către utilizatori a informațiilor puse la dispoziție în comun. Căutarea informației se poate face simultan în bazele de date ale mai multor biblioteci. Accesul utilizatorilor în mod centralizat, prin intermediul unui produs de tip metacăutare, printr-o interfață unică, va eficientiza procesul de căutare a informațiilor și va oferi în timpi optimi informațiile cerute.

Biblioteca Națională a României
Resurse umane: aspecte cantitative și calitative

Veronica Popa - Cercetare. Dezvoltare

Aida Cristea - Audit Public Intern

În perioada martie-aprilie a anului 2008, în Biblioteca Națională a României s-a realizat procesul de evaluare a personalului pentru activitatea desfășurată în anul 2007.

În paralel cu evaluarea activității profesionale a angajaților instituției și la inițiativa doamnei Conf. Dr. Elena Tîrziman, Director General al Bibliotecii Naționale a României, s-a efectuat un studiu privind aspectele cantitative și calitative ale resurselor umane din biblioteca.

La acest demers au luat parte șefii de servicii - responsabili ai evaluării personalului din subordine, iar cu rol de observator și îndeplinind atribuția specifică cercetării în domeniul biblioteconomiei, persoana desemnată de la Serviciul Cercetare. Dezvoltare.

Analiza datelor și informațiilor obținute în urma studiului aprofundat realizat de către Serviciul Cercetare. Dezvoltare, și rezultatele colaborării cu Serviciul Audit Public Intern, constituie punctul de referință în cadrul procesului de dezvoltare și optimizare a activității din Biblioteca Națională a României.

Cercetarea s-a efectuat în scopul identificării acelor aspecte interne și externe care sunt implicate în realizarea obiectivului stringent al instituției - pregătirea pentru implementarea indicatorilor sistemului de management al calității, în conformitate cu standardele internaționale din familia ISO 9001, în vederea îndeplinirii misiunii esențiale a Bibliotecii Naționale a României – asigurarea accesului de calitate la colecțiile sale.

Elementele de care depinde implementarea indicatorilor sistemului de management al calității au fost identificate ca fiind următoarele:

1. Elaborarea unui nou Regulamentului de Organizare și Funcționare;
2. Proiectarea unei noi organigrame;
3. Asigurarea de personal care să corespundă atribuțiilor specifice departamentelor nou înființate (Biblioteca virtuală națională, Resurse electronice, Promovare. Evenimente culturale, etc.), în conformitate cu ROF-ul elaborat;
4. Proiectarea noilor fișe de post care să corespundă cerințelor actuale;
5. Evaluarea cantitativă și calitativă a resurselor umane din instituție;
6. Perfecționarea profesională a personalului existent.

Studiu privind evaluarea cantitativă și calitativă a resurselor umane din Biblioteca Națională a României, și referitor la proiectarea unei fișe de post cadru de la care să se pornească în realizarea noilor fișe de post, a constat în:

- Observarea modului în care se desfășoară procesul de evaluare;
- Consemnarea observațiilor/îmbunătățirilor pe care fiecare șef de serviciu le-a adus actualelor fișe de post sau fișelor de evaluare;
- Monitorizarea, împreună cu șefii de servicii, a acelor competențe și condiții specifice necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor, în vederea realizării fișelor de post cadru pentru fiecare categorie și treaptă profesională;

- Consemnarea problemelor (profesionale sau de sănătate) care influențează desfășurarea activității și îndeplinirea atribuțiilor.

În prima etapă a studiului procesului de evaluare, s-au implicat șefii a 19 servicii și birouri ce desfășoară activități specifice lucrului cu cartea/cu utilizatorii, și persoana desemnata ca observator în acest proces, din partea Serviciului Cercetare. Dezvoltare.

Datele cercetării au fost reunite, pe servicii, în paginile unui raport ce a cuprins - observațiile, probleme și propunerile șefilor de departamente care vor contribui la proiectarea viitoarelor fișe de post adaptate cerințelor actuale – pe atribuții specifice.

În cea de-a doua etapă, au fost analizate informațiile prezentate în raport, împreună cu Directorul General al Bibliotecii Naționale a României și cu Serviciul Audit Public Intern.

Pornind de la analiza datelor obținute în timpul cercetării, materialul de față reprezintă o concentrare a aspectelor ce țin de evaluarea cantitativă și calitativă a resurselor umane din instituție, și dorește să furnizeze tuturor factorilor responsabili, informații pertinente privind realitatea problemelor pe care le întâmpină Biblioteca Națională a României, în demersul de realizare a misiunii și obiectivelor sale.

Studiile efectuate au arătat că natura problemelor existente la nivelul resurselor umane din instituție este complexă și variată, motiv pentru care Biblioteca Națională a României se confruntă cu o serie de dificultăți ce pot fi gestionate pe plan intern, dar care, în același timp, necesită asistența și sprijinul forului superior:

- personal insuficient și fără pregătire specifică pentru încadrarea în compartimentele nou înființate - urmare a legislației impuse (Exemple: Biroul Biblioteca virtuală națională, Biroul Fișiere de autoritate naționale- conform Legii Bibliotecilor Nr. 334/2002, Articolul 12, alineat 1, punctul g⁴; Biroul Prevenire și protecție – conform Legii Securității și sănătății în muncă, Nr. 319/2006, etc.)

- dificultatea redistribuirii personalului existent, din cauza pregătirii necorespunzătoare pentru asumarea atribuțiilor specifice departamentelor existente în Biblioteca Națională a României;

- reevaluarea și reaprecierea muncii, după criterii care să aibă în vedere și complexitatea activităților desfășurate și a responsabilităților asumate (Exemplu: munca de cercetare);

- supraîncărcarea salariaților bibliotecii cu atribuții (din cauza numărului de personal insuficient și a absenței angajaților din motive medicale), aspect ce afectează calitatea muncii și, implicit, a serviciilor oferite beneficiarilor;

- încadrarea de personal pe funcții diferite, dar care îndeplinește aceleași atribuții;

- situații în care salariul de încadrare al personalului cu studii medii este mai mare decât al celui cu studii superioare (Exemplu: conform O.G. 10/2008, un angajat PLI beneficiază de o grilă de salarizare superioară unui angajat SII - ambii ocupând posturi de bibliotecar);

- promovarea pe o treaptă profesională superioară devine posibilă numai în cazul în care există un post vacant; ca urmare a acestui fapt, există situații în care, deși personalul este calificat și deține toate competențele necesare promovării profesionale, el este obligat să rămână pe postul respectiv, până la ivirea unui post vacant corespunzător categoriei sale profesionale;

- necesitatea modificării denumirii posturilor și adaptarea lor la realitatea atribuțiilor și activităților desfășurate în prezent/ neconcordanța între denumirea postului și tipul de activități desfășurate (Exemple: posturi de Dactilomotor, Secretar dactilograf, Mecanic linotip, Culegător manual, etc.);

- organizarea redistribuirii atribuțiilor în cadrul departamentelor, în situația în care angajații se află în concedii medicale sau concedii fără plată.

În anul 2007, cuantumul zilelor de concediu medical la nivelul instituției a însumat 2841 de zile calendaristice, în situația în care rezultatele obținute prin examenul de medicina muncii declară toți angajații apti de muncă.

Din aceste motive există riscul major ca Biblioteca Națională a României să nu realizeze indicatorii de performanță caracteristici bibliotecilor naționale europene și să nu își îndeplinească misiunea de a asigura accesul de calitate al utilizatorilor de informație la colecțiile sale.

Propunerile pentru soluționarea problemelor existente și îmbunătățirea activității în Biblioteca Națională a României, amintite în rândurile ce urmează, presupun și susținere prin măsuri legislative:

1. Suplimentarea numărului de personal calificat care să corespundă cerințelor departamentelor nou înființate;

2. Rediscutarea punctajelor acordate pentru atribuțiile prevăzute în noile fișe de post, avându-se în vedere și criteriile referitoare la complexitatea muncii depuse;

3. Monitorizarea și analizarea, din punct de vedere cantitativ, a atribuțiilor prevăzute în noile fișe de post, astfel încât să nu fie în detrimentul obținerii calității în muncă;

4. Modificarea grilei de salarizare în favoarea personalului cu studii superioare, pentru a încuraja și promova pregătirea profesională continuă;

5. Posibilitatea de a promova din punct de vedere profesional pe propriul post. În prezent, singura posibilitate de promovare o reprezintă existența unui post vacant;

6. Modificarea denumirii posturilor și adaptarea lor la noile atribuții și activități;

7. Reanalizarea situațiilor angajaților declarați apti de muncă, dar care se confruntă cu diverse probleme de sănătate permanente/ dobândite, și care nu pot îndeplini toată gama de atribuții prevăzute în fișele proprii de post, și problema redistribuirii muncii.

ANALIZA NIVELULUI DE SATISFACERE A CERERILOR DE INFORMARE ALE UTILIZATORILOR BIBLIOTECII NAȚIONALE A ROMÂNIEI

- Studiu de caz -

Veronica Popa
Cercetare-Dezvoltare

Studiul ce urmează a fost aplicat pe categoria principală de utilizatori ai Bibliotecii Naționale a României, și anume **studentii** ce reprezintă un procent de 65,06% din totalul beneficiarilor instituției.

Pentru a studia nivelul de satisfacere a cererilor de informare ale utilizatorilor, am apelat la două metode de cercetare:

1. Analiza SWOT – metoda descriptivă de evaluare a situației serviciului de informare pentru utilizatorii Bibliotecii Naționale a României.

2. Studiul statistic – realizarea graficelor oferă o viziune cantitativă asupra nivelului de satisfacere a cererilor de informare ale utilizatorilor Bibliotecii Naționale a României.

Analiza SWOT (formular SWOT - vezi Anexa 1) privind satisfacerea cererilor de informare în Biblioteca Națională a României

O metodă de analiză a caracteristicilor serviciilor oferite de către Biblioteca Națională a României o reprezintă analiza SWOT.

Cu alte cuvinte, abordarea unei astfel de metodologii permite bibliotecii să-și folosească punctele sale forte pentru a exploata oportunitățile, dar și o modalitate de optimizare a acelor elemente prezentate la capitolul puncte slabe, și astfel, protejarea de amenințările din mediul extern.

SWOT este considerată ca prima etapă în planificarea strategică, deoarece reprezintă o analiză cuprinzătoare a situației de ansamblu a bibliotecii, și care furnizează informații pertinente menite să ajute la înțelegerea forțelor, tendințelor și cauzelor care pot influența în mod pozitiv sau negativ activitatea; în cazul nostru – a metodelor de regăsire a informației în Biblioteca Națională a României.

Analiza SWOT comporta două componente: una internă (micro-mediul) și alta externă (macro-mediul), și reprezintă un model descriptiv menit să identifice acele elemente care au condus la succes sau de ce instituția a înregistrat dificultăți în îndeplinirea misiunii sale. De aceea, SWOT poate fi o modalitate de îmbunătățire a activității bibliotecii, prin implementarea unei game de tactici sau strategii viabile care să răspundă dinamicii și expectanțelor utilizatorilor de informație deserviți prin produsele sale de informare.

Criticii analizei SWOT pun accentul pe tendința specialiștilor de a manifesta o atitudine prea optimistă în momentul evaluării punctelor forte și a oportunităților, contra punctelor slabe și a amenințărilor. De acest lucru depinde în mod considerabil crearea unei strategii viabile, deoarece, în cele din urmă, se constata faptul că slăbiciunile pot fi mai însemnate decât s-a anticipat, iar punctele forte, mai reduse.

Pentru a depăși aceste riscuri, pe lângă analiza SWOT proprie, am apelat la dialogul cu utilizatorii noștri, pentru realizarea unui studiu cât mai obiectiv în ceea ce privește satisfacerea cererilor de informare în Biblioteca Națională a României.

Aceștia au primit un format de analiză SWOT (a se vedea Anexa 1), în cadrul căruia au fost rugați să identifice elemente aparținând celor patru dimensiuni – *Puncte Tari, Puncte Slabe, Oportunități și Amenințări*.

În răspunsurile formulate de către cei 68 de participanți la studiu, s-a observat frecvența unor anumite aspecte ce fac referire la componentele analizei; acestea au fost grupate după cum urmează:

- **S (PUNCTE FORTE)** reprezintă acele caracteristici sau competențe privind satisfacerea cererilor de informare pe care Biblioteca Națională le posedă la un nivel superior față de celelalte biblioteci.

- Publicații pe care celelalte biblioteci nu le posedă;
- Publicații din toate domeniile cunoașterii;
- Programul TinLib și baza de date aferentă acestuia - Căutarea rapidă a publicațiilor pe calculator;
- Amabilitatea și disponibilitatea personalului;
- Promptitudinea mânuitorilor;
- Accesul gratuit la Internet - din 2 locații: parter și sala Unesco;
- Costuri minime;
- Se pot găsi majoritatea cărților publicate în România;
- Personal calificat, apt să ducă la îndeplinire potențiale probleme ale cititorilor;
- Publicații din toate domeniile, publicații de actualitate - inclusiv ziare, reviste;
- Biblioteca Națională oferă cărți foarte bune, care pot servi ca material de studiu pentru lucrări importante;
- Rapiditatea în procurarea materialului;
- Cititorul poate găsi cu ușurință aproape orice îl interesează;
- Datorită varietății cărților din toate domeniile, există posibilitatea extragerii celor mai utile informații din domeniul de interes;
- Biblioteca Națională e sprijinită legislativ prin faptul că toate editurile trebuie să aducă obligatoriu câteva exemplare din fiecare publicație;
- Excelenta comunicare existentă între cititor și bibliotecar /custode de sală;
- Se găsesc cărți importante: atât cele apărute după anii '90, cât și mai vechi;
- Documentele de la Colecții Speciale.

- **W (PUNCTE SLABE)** – **fac referire la acele caracteristici ale Bibliotecii Naționale care determină o slabă performanță în satisfacerea cererilor de informare.**

- Nu deține multe publicații din domeniul economico-financiar scrise de elite ale disciplinelor financiare;
- Blocarea cărților din anumite depozite;
- Lenta asimilare a noilor cărți apărute (2007-2008);
- Lipsa anumitor publicații;
- Imposibilitatea de a împrumuta cărți la domiciliu;
- Lipsa de acces la tezele de doctorat;
- Inexistența în colecții a unor publicații mai vechi;
- Soft neperformant;
- Lipsa programului în zilele de sâmbătă și duminică;
- Spații de studiu nemodernizate;
- Lipsa unui bufet alimentar;
- Timpul lung în deblocarea cărților;
- Multe cărți blocate;
- Prea puține calculatoare;

- Ofertă limitată de publicații în domeniul psihologiei și psihoterapiei (inclusiv cărți, reviste și publicații străine);
- Nu există chiar toate publicațiile apărute de curând sau noi;
- Programul destul de scurt al unor săli;
- Lipsa activităților culturale desfășurate în cadrul bibliotecii;
- Nu toate colecțiile sunt la dispoziția publicului;
- Existența în baza de date a publicațiilor ce au cote tip CIP, ROMÂNICA;
- Dificultăți în accesarea bazei de date prin intermediul Internetului.

Punctele slabe reprezintă limitele, greșelile sau defecte ale sistemului care duc la neîndeplinirea în parametri optimi a gradului de satisfacere a cererilor de informare.

Este util de analizat dacă printre slăbiciunile identificate se află acea combinație de elemente cheie care de obicei asigură succesul în planul regăsirii informațiilor și a satisfacerii cererilor de informare.

- O (OPORTUNITĂȚI) = elemente sau aspecte ale mediului extern Bibliotecii Naționale, dar care ar putea influența în mod pozitiv satisfacerea cererilor de informare.

Oportunitățile presupun acele situații favorabile - curente sau viitoare care sprijină și care permit instituției îmbunătățirea procesului de satisfacere a cererilor de informare ale utilizatorilor.

- Cooptarea de studenți de la diferite facultăți care să poată oferi sfaturi cititorilor în căutarea cărților, pe diferite domenii;
- Un soft mai performant și tipărirea directă cu informațiile despre autor, titlu, cotă pe bilete de solicitare;
- O publicitate mai agresivă din partea Bibliotecii Naționale - mulți cititori nu cunosc mărimea și varietatea fondului de carte existent aici;
- Crearea unei noi conexiuni la Internet și achiziționarea mai multor computere; Introducerea sistemului informatizat deschide oportunitatea de viitor pentru accesul la formatul virtual al publicațiilor;
- Oferirea cărților pentru studiu în format electronic prin acces site - utilizator, parolă;
- Lipsa de fonduri (care pot fi compensate printr-o taxă simbolică);
- Modernizarea sălilor de studiu, aplicarea unui program de week-end;
- Un nou centru de copiere (este vital) dotat corespunzător;
- Consultarea unor ediții princeps, lucrări rare, manuscrise, etc; ziare, reviste din toate domeniile de cercetare;
- Aproximare cu cărți și deblocarea celor existente;
- Publicațiile care nu mai au probleme legate de drepturi de autor sau altele de acest fel ar trebui să fie scanate și puse la dispoziție și pe internet;
- Acoperirea cu literatură specifică administrației publice în planul comunicării; mai multe reviste de specialitate în administrația publică;
- Achiziționarea de mai multe cărți în limba engleză;
- Introducerea în catalogul informațional și a publicațiilor vechi;
- O Bibliotecă Națională de secolul XXI – un sediu nou.

- T (AMENINȚĂRI) = situații sau evenimente din mediul extern Bibliotecii Naționale, dar care pot influența în mod negativ satisfacerea cererilor de informare.

Amenințările mediului extern reprezintă tendințele, schimbările nefavorabile

sau constrângerile care pot prejudicia satisfacerea cererilor de informare ale utilizatorilor.

- Inexistența unui contact permanent cu toți editorii de publicații periodice, astfel încât aceste colecții sunt incomplete;
- Nepromovarea imaginii și a misiunii bibliotecii prin mijloacele mass-media;
- Întreruperea conexiunii la Internet de către furnizor;
- Întreruperea curentului electric;
- Informarea prin intermediul Internetului câștigă tot mai mult teren, în detrimentul realizării unei informări documentate;
- Reducerea de la an la an a numărului de publicații, dispuse a fi date spre studiu, din lipsa spațiului necesar pentru depozitarea lor;
- Rareori, zgomotul produs pe străzile de circumferință;
- Dificultăți în accesarea bazei de date prin intermediul Internetului.

1. Studiu statistic realizat pe baza chestionarului (vezi Anexa 2) privind satisfacerea nevoii de informare a utilizatorilor Bibliotecii Naționale a României

Sondajul a fost făcut pe un eșantion de 68 de persoane din 6.886 de cititori.

Media aritmetică Întrebarea 1 = 3,838

Media aritmetică Întrebarea 2 = 3,515

Media aritmetică Întrebarea 3 = 3,956

Media aritmetică Întrebarea 4 = 3,882

Media aritmetică Întrebarea 5 = 3,515

Media aritmetică totală = $(3,838+3,515+3,956+3,882+3,515)/5 = 18,706/5 = 3,7412$ (aceasta medie este între Bun și Foarte Bun)

Indicele **Kurtosis** arată cât de „îngroșate sunt extremitățile” sau cât de mult se abat valorile maxime și minime de la media lor.

Indicele **Skewness** surprinde simetria sau asimetria unei serii.

Datele obținute în urma cercetării, au fost prelucrate cu ajutorul **Programului SPSS** (*Statistical Package for the Social Sciences*) care este unul dintre cele mai utilizate în analiza statistică a datelor.

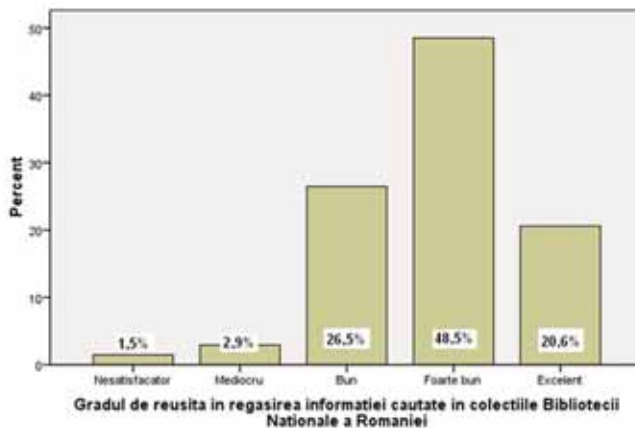
În prezent, Programul SPSS este utilizat într-o arie variată de domenii: în marketing, cercetare experimentală, educație, sănătate etc. În afară de analizele statistice posibile, programul are componente puternice pentru managementul datelor (selectare, reconfigurare, creare de date noi) și pentru documentarea datelor (există un dicționar metadata, care reține caracteristici ale datelor). Se mai poate adăuga flexibilitatea privind tipurile de date acceptate ca și modulul de construire a rapoartelor.

1. Gradul de reușită în regăsire a informației căutate în colecțiile Bibliotecii Naționale a României

Răspunsuri valide	68,000
Media aritmetică	3,838
Mediana	4,000
Kurtosis	0,875
Nota Minima	1
Nota Maxima	5

Calificative	Note	Frecvențe	Procente	Procente cumulative
Nesatisfăcător	1	1	1,5%	1,5%
Mediocr	2	2	2,9%	4,4%
Bun	3	18	26,5%	30,9%
Foarte bun	4	33	48,5%	79,4%
Excelent	5	14	20,6%	100,0%
Total		68	100%	

**Gradul de reușită în regăsirea informației căutate în colecțiile
Bibliotecii Naționale a României**

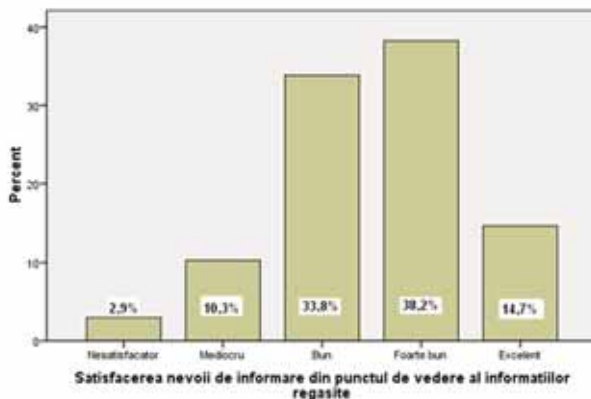

**2. Satisfacerea nevoii de informare din punctul de vedere
al informațiilor regăsite**

Răspunsuri valide	68,000
Media aritmetica	3,515
Mediana	4,000
Kurtosis	-0,026
Nota Minima	1
Nota Maxima	5

Calificative	Note	Frecvențe	Procente	Procente cumulative
Nesatisfăcător	1	2	2,9%	2,9%
Mediocr	2	7	10,3%	13,2%
Bun	3	23	33,8%	47,1%
Foarte bun	4	26	38,2%	85,3%
Excelent	5	10	14,7%	100%
Total		68	100%	

Satisfacerea nevoii de informare din punctul de vedere al informațiilor regăsite

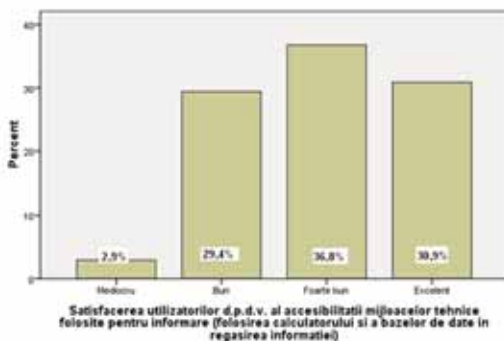

3. Satisfacerea utilizatorilor d.p.d.v. al accesibilității mijloacelor tehnice folosite pentru informare (folosirea calculatorului și a bazelor de date în regăsirea informației):

Răspunsuri valide	68,000
Media aritmetica	3,956
Mediana	4,000
Kurtosis	-0,963
Nota Minima	1
Nota Maxima	5

Calificative	Note	Frecvențe	Procente	Procente cumulative
Nesatisfăcător	1	0	0%	0%
Mediocr	2	2	2,9%	2,9%
Bun	3	20	29,4%	32,4%
Foarte bun	4	25	36,8%	69,1%
Excelent	5	21	30,9%	100%
Total		68	100%	

Satisfacerea utilizatorilor d.p.d.v. al accesibilității mijloacelor tehnice folosite pentru informare (folosirea calculatorului și a bazelor de date în regăsirea informației)

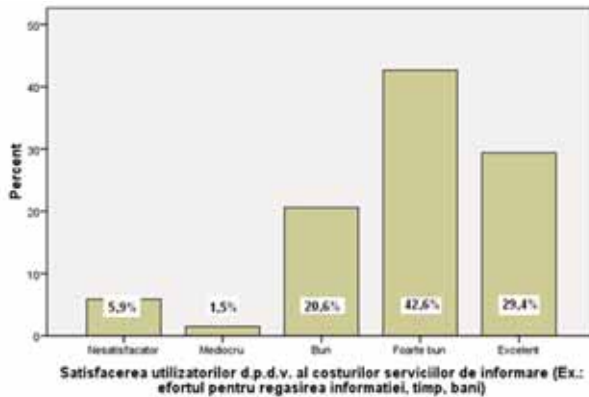

**4. Satisfacerea utilizatorilor d.p.d.v. al costurilor serviciilor de informare
(Ex.: efortul pentru regăsire a informației, timp, bani)**

Răspunsuri valide	68,000
Media aritmetica	3,882
Mediana	4,000
Kurtosis	1,369
Nota Minima	1
Nota Maxima	5

Calificative	Note	Frecvențe	Procente	Procente cumulative
Nesatisfăcător	1	4	5,9%	5,9%
Mediocru	2	1	1,5%	7,4%
Bun	3	14	20,6%	27,9%
Foarte bun	4	29	42,6%	70,6%
Excelent	5	20	29,4%	100%
Total		68	100%	

**Satisfacerea utilizatorilor d.p.d.v. al costurilor serviciilor de informare
(Ex.: efortul pentru regăsirea informației, timp, bani)**

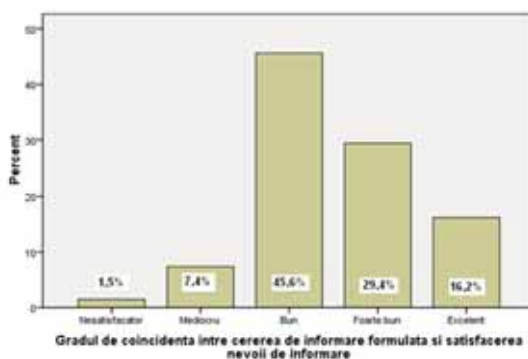

**5. Coincidența între cererea de informare formulată și satisfacerea
nevoii de informare**

Răspunsuri valide	68,000
Media aritmetica	3,515
Mediana	3,000
Kurtosis	-0,155
Nota Minima	1
Nota Maxima	5

Calificative	Note	Frecvențe	Procente	Procente cumulative
Nesatisfăcător	1	1	1,5%	1,5%
Mediocr	2	5	7,4%	8,8%
Bun	3	31	45,6%	54,4%
Foarte bun	4	20	29,4%	83,8%
Excelent	5	11	16,2%	100%
Total		68	100%	

Gradul de coincidență între cererea de informare formulată și satisfacerea nevoii de informare

CONCLUZII

privind metodele de regăsire a informațiilor și gradul de satisfacere a cererilor de informare în Biblioteca Națională a României

Studiile efectuate au arătat interesul utilizatorilor de informații în a participa la realizarea studiului cu răspunsuri și sugestii care relevă responsabilitatea pe care aceștia doresc să și-o asume pentru a depăși statutul de simpli solicitanți, și de a intra în dialog cu bibliotecarul și cu serviciile Bibliotecii Naționale a României, în general.

Pentru îmbunătățirea sistemului de regăsire a informației în BNR, este necesară realizarea periodică de anchete ale căror date vor fi analizate statistic, iar în conformitate cu rezultatele acestora se pot lua o serie de decizii privind planificarea strategică a produselor și serviciilor de informare adresate utilizatorilor, și care vor conduce la optimizarea sistemului, și în general, la îndeplinirea misiunii esențiale a Bibliotecii Naționale a României – asigurarea accesului de calitate la colecțiile sale.

Conform analizei datelor obținute în urma cercetării efectuate în Biblioteca Națională a României, a rezultat următoarea serie de concluzii referitoare la principalele aspecte implicate în gradul de satisfacere a cererilor de informare ale utilizatorilor:

1. *Completarea colecțiilor – atât prin intermediul Serviciului Achiziții publicații, cât și prin Schimb Internațional - se va desfășura luându-se în considerare cerințele și necesitățile de informare ale utilizatorilor;*
2. *Noul soft achiziționat - mult mai performant, capabil să reducă intervalul de timp dintre interogare și regăsirea informațiilor, mult mai prietenos/ intuitiv față de toate categoriile de utilizatori (tineri, vârstnici);*

3. *Înlăturarea barierei utilizator-surse de informare prin prezentarea instrumentelor puse la dispoziția beneficiarului cu privire la sursele de informare și care îi pot servi în regăsirea informației căutate: cataloage, baze de date, publicații ale Bibliotecii Naționale a României, Internet, săli, afișe, pliante informative;*
4. *Pentru ca utilizatorii să acceadă în mod adecvat și relevant la regăsirea informației, este necesară asistența inițială din partea bibliotecarului, astfel încât, deținând o cultură a informației, utilizatorul să fie capabil să-și asume singur căutarea/regăsirea informației necesare în sistemul de informare al bibliotecii;*
5. *Calitatea relației utilizator-bibliotecar - în cadrul acestui parteneriat, bibliotecarul trebuie să acorde o atenție deosebită feed-back-ului primit de la utilizatori privind evaluarea metodelor de regăsire a informației, și în acest mod, ambii să contribuie la desfășurarea cu succes a acestui proces;*
6. *Accesibilitatea la acele publicații ale căror cote au fost blocate în depozite din cauza lipsei de spațiu;*
7. *Introducerea în catalogul informațional și a publicațiilor vechi;*
8. *Asimilarea mai rapidă și disponibilitatea publicațiilor recent apărute, astfel încât biblioteca să asigure informație fiabilă.*

SATISFACEREA CERERILOR DE INFORMARE ÎN
BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI -
PUNCTE FORTE, PUNCTE SLABE, OPORTUNITATI ȘI AMENINȚĂRI (Anexa 1)

<i>S (PUNCTE FORTE)</i>	<i>W (PUNCTE SLABE)</i>
<i>O (OPORTUNITATI/ SANSE)</i>	<i>T (AMENINTARI)</i>

Va rugăm să menționați în dreptul fiecărei categorii:

- *S (PUNCTE FORTE)* = caracteristici sau competente privind satisfacerea cererilor de informare pe care Biblioteca Națională le posedă la un nivel superior față de celelalte biblioteci.

Exemplu: publicații din toate domeniile cunoașterii;

- *W (PUNCTE SLABE)* = caracteristici ale Bibliotecii Naționale care determină o slabă performanță în satisfacerea cererilor de informare. *Exemplu:* un soft devenit neperformant;

- *O (OPORTUNITATI)* = elemente sau aspecte ale mediului extern Bibliotecii Naționale, dar care ar putea influența în mod pozitiv satisfacerea cererilor de informare.

Exemplu: un nou soft de bibliotecă mai performant;

- *T (AMENINTARI)* = situații sau evenimente din mediului extern Bibliotecii Naționale, dar care pot influența în mod negativ satisfacerea cererilor de informare.

Exemplu: întreruperea conexiunii Internet de către furnizor.

CHESTIONAR
PRIVIND SATISFACEREA NEVOII DE INFORMARE A UTILIZATORILOR BIBLIOTECII NAȚIONALE A ROMÂNIEI (Anexa 2)

Bifați cu X căsuța care corespunde cel mai bine părerii dumneavoastră personale:

Excelent(ă)	Foarte bun(ă)	Bun(ă)	Mediocru(ă)	Nesatisfăcător/are	Sugestii/Propuneri ale utilizatorilor	De ce?
1. gradul de reușită în regăsirea informației căutate în colecțiile Bibliotecii Naționale a României						
2. satisfacerea nevoii de informare din punctul de vedere al informațiilor regăsite						
3. satisfacerea utilizatorilor d.p.d.v. al accesibilității mijloacelor tehnice folosite pentru informare (folosirea calculatorului și a bazelor de date în regăsirea informației)						
4. satisfacerea utilizatorilor d.p.d.v. al costurilor serviciilor de informare (Ex.: efortul pentru regăsirea informației, timp, bani)						
5. co incidența între cererea de informare formulată și satisfacerea nevoii de informare						
PUNCTE	5	4	3	2		1

Vă rugăm să răspundeți cu sinceritate chestionarului, astfel încât pe baza informațiilor furnizate de dumneavoastră, noi să îmbunătățim metodele de regăsire a informațiilor de care aveți nevoie.

RELAȚIA CU PUBLICUL FACTOR DE STRES ÎN ACTIVITATEA BIBLIOTECARULUI

Melinda Boros
Depozit legal

Oricât ar părea de ciudat, în momentul de față nu există o definiție clară, suficient de cuprinzătoare și larg acceptată a stresului psihic sau de altă natură. Aceasta se datorează, în primul rând, diversității și complexității fenomenologice extreme a elementelor caracteristice, mai mult sau mai puțin, a sferei de conținut a stresului psihic și a *stresului* în general.

Din punct de vedere istorico – lingvistic (Shaffer 1982), prima folosire scrisă al cuvântului englezesc "stress" este consemnata de Oxford English Dictionary în secolul al XV-lea, când semnifica „solicitare” (strain) sau presiune fizică, sens în care este folosit și în prezent, în special în limbaj tehnic (rezistența materialelor, construcții, arhitectură etc.) Noțiunea de stres își are originea în lucrarea despre răspunsul organismului la factori externi destabilizatori, studiu realizat de canadianul Hans Selye și publicat în 1936. Selye încă nu folosea cuvântul stres, ulterior noțiunea respectivă a ajuns să fie aproape constant legată de numele lui Selye și, implicit, de punctul de vedere fiziologic, uneori chiar fiziologist, asupra adaptării la mediu.

Nucleul „industrii informației” îl constituie garantat, producția de informații atât la nivel general, cât și la cel de specialitate. Această producție, într-o creștere continuă, a declanșat din cele mai vechi timpuri apariția și perfecționarea unor mecanisme corespunzătoare de popularizare a cunoștințelor care să permită celor interesați accesul la surse permanente de informații.

Relația interactivă între cererea de informații și oferta a constituit principalul factor de transfer al cunoștințelor într-un anumit domeniu de specialitate, dar și a tipologiei informațiilor, cuprinzând spectrul general al cunoașterii.

Cu alte cuvinte, în cursul secolelor care au urmat inventării tiparului, bibliotecile s-au dezvoltat foarte mult și a crescut numărul documentelor, diversificându-se totodată. Documentele s-au specializat nu numai în ceea ce privește conținutul, dar și din punctul de vedere al destinației, de persoanele cărora îi sunt adresate un articol, un brevet, care pot trata același subiect, dar nu sunt scrise în același scop, în consecință nu vehiculează informații identice.

Informația și comunicarea sunt două aspecte complementare și nedisociabile ale aceleiași realități: transferul unui mesaj de la o sursă la un destinatar sau de la un emițător la un receptor. Informația în sine reprezintă mesajul comunicat, iar procesul de comunicare reprezintă procesul de transfer al conținutului mesajului sau al informației. Există o strânsă legătură, chiar o ordine internă între comunicare, cunoaștere și informație. De exemplu, cunoașterea precede orice tip de acțiune de comunicare: dacă omul este capabil să identifice un sens al unui eveniment, el va reuși să dobândească o formă de „cunoaștere”.

Pentru a comunica această cunoaștere, emițătorul crează un mesaj, adică alege o secvență aleatorie de semne, pe care îl transmite. Receptorul – persoana care primește mesajul – îi descifrează conținutul, mai precis informația – cu alte cuvinte, cunoașterea comunicată. În cazul în care acest mesaj nu are o semnificație deosebită pentru receptor, se consideră că informația pur și simplu nu există. Schema menționată, scoate în relief

faptul că, în procesul comunicării, sunt implicate atât elemente fizice – emițător, receptor, canal de transport al mesajului - cât și procese de codificare și decodificare semantică.

Informația este deci o formă de cunoaștere comunicată. Prin natură însă, informația este imaterială, abstractă. Pentru a se exprima într-o lume materială, informația are nevoie de un suport: documentul – o carte, o imagine, o fotografie, un disc. Informația reprezintă conținutul documentului, iar documentul este cel care vehiculează informația.

Comunicarea informației de la sursele de informare la utilizatorii acesteia a apărut ca o rezultată a mediului social care a generat nevoi de informare încă din cele mai vechi timpuri. După modelul în care emițătorul de informații comunică cu receptorul acesteia, putem distinge: a) comunicare interpersonală directă sau neconvențională; b) comunicare indirectă.

Menirea bibliotecarului este, în primul rând, aceea de a pune la dispoziția utilizatorilor documentele solicitate. Aceasta este un aspect evident pentru oricine accesează o bibliotecă. Dar sarcina bibliotecarului este mult mai complexă și multivalentă. Utilizatorul trebuie educat – ca opțiune – cum și ce anume să solicite pentru a-și satisface nevoia de informare. Astfel, în ultimele decenii, educația utilizatorului a devenit o zonă intensă de cercetare și de noi responsabilități pentru biblioteci și pentru specialiștii din domeniul informării. Toată comunitatea de utilizatori ai structurilor infodocumentare se confruntă cu o cantitate de informații în permanentă creștere, iar toată această masă de informații este difuzată și este disponibilă pe diverse suporturi: hârtie, CD ROM, online etc.

Nevoile și comportamentul utilizatorilor s-au aflat mereu în atenția profesioniștilor domeniului, dar acestui aspect, care necesită mai mult studiu, i se adăugă azi noi elemente, determinate de schimbările tehnologice, programele de instruire în utilizarea resurselor electronice, formarea abilităților privind tehnologia informației, cunoștințele de evaluare a colecțiilor electronice etc.

Lăsând la o parte comunicarea dintre artefacte și pe aceea din lumea animalelor, în cazul căreia precizarea gradului de intenționalitate și conștiența a participării la dialog ridică probleme insurmontabile, se recunoaște îndeobște că, în funcție de numărul participanților și tipul de relație dintre ei, există cinci tipuri de comunicare, și anume:

- 1) Comunicare interpersonală;
- 2) Comunicare interpersonală diadică;
- 3) Comunicare de grup;
- 4) Comunicare publică;
- 5) Comunicare de masă.

Oricum, chiar din simpla enumerare a nevoilor interpersonale, se desprinde ideea că interacțiunea noastră cu semenii nu este dictată numai de interese cognitive, dar și de trebuințe sufletești.

Am prezentat, la începutul lucrării, pe larg, factorul stres. În viața cotidiană ne confruntăm zilnic cu acesta. Ne însoțește permanent, în activitățile noastre zilnice. De aceea, este de bun augur să-i cunoaștem conotațiile și chintesența. Activitatea bibliotecarului, care deservește utilizatorul, într-o sală de lectură, nu este nicidecum lipsită de stres. Ținând cont de multitudinea de tipologii umane, custodele intră în contact cu o mare diversitate de personalități umane. Astfel, menirea acestuia nu este una ușoară. Știm cu toții că acțiunile bibliotecarului se îndreaptă spre satisfacerea nevoii de informație a cititorului. Pentru a-și îndeplini datoria trebuie, în primul rând, să găsească modalități cât mai adecvate de comunicare cu utilizatorul. Din fericire, în majoritatea cazurilor, acest

prim contact între cel care oferă informația și solicitant se dovedește unul adecvat conjuncturii. Însă, din nefericire pentru cei doi interlocutori, în anumite situații, acest dialog devine monolog. Deși termenul de comunicare este unul arhivehiculat, totuși nu toată lumea cunoaște esența acestuia. Din păcate, oamenii, atunci când dialoghează, pretind sau au impresia, că și reușesc să comunice, ceea ce nu este întotdeauna adevărat.

De la Aristotel încoace, întocmirea unui tablou general al științelor continuă să constituie un proiect mereu deschis. Pe măsura progreselor cercetării științifice, se ivesc nu numai necesitatea definirii unor domenii și discipline noi, ci și cerința reconsiderării periodice a raporturilor reciproce dintre cele existente (modificarea frontierei dintre fizică și chimie, o dată cu descoperirea suportului microfizic al proprietăților macroscopice ale substanțelor este poate exemplul cel mai la îndemână pentru ilustrarea acestui proces). De aici caracterul provizoriu, veșnic susceptibil de revizuire, al oricărui demers taxonomic, ceea ce nu poate părea a fi însă de natură să demobilizeze inițiativa, specific umană, de a opera clasificări oriunde este ceva de clasificat.

Demn de reținut este faptul că românii nu au păstrat decât înțelesul cultural, ecleziastic, al lat. *communicare*, moștenit sub formă de cuminecare. Preluarea recentă, pe cale savantă, și a sensului laic al cuvântului, reprezentat de neologismul comunicare, a condus la apariția unui dublet etimologic bogat în semnificații. Cele două cuvinte surori dau seama împreună de ambivalența procesului de comunicare, evidențiindu-i dubla dimensiune, comunitară și sacră. Comunicarea stă la baza organizării sociale, coagulând și controlând raporturile “orizontale” dintre oameni, dar angajează totodată și aspirațiile lor “verticale”, într-o mișcare ascensională către planurile superioare ale realității. În această ordine de idei, nu poate trece neobservată paralela semnificativă cu dublul statut al cuvântului, care, pe lângă idei contribuie și la sedimentarea elementelor ce merită a fi memorate.

Unii oameni sunt calzi și prietenoși în toate relațiile lor, chiar și în cele cu totul pasagere. Ei așteaptă un comportament asemănător și din partea celorlalți, deoarece nevoia lor de afecțiune este mai mare decât a altora. Când această nevoie este mai estompată, avem de-a face cu persoane care preferă să își țină semenii la distanță, evitând intimitatea, ceea ce poate să le creeze renumele de oameni încrezuți, orgolioși sau snobi. O atare atitudine provoacă interlocutorului o stare de disconfort, care îngreunează considerabil comunicarea. O anumită deschidere afectivă se dovedește, astfel, necesară bunei desfășurări unui dialog autentic, fără ca aceasta să însemne că nu putem să comunicăm cu succes decât cu parteneri pe care îi iubim. Chiar din aceste remarci se desprinde ideea că interacțiunea noastră cu semenii nu este dictată numai de interese cognitive, ci și de trebuințe sufletești. Dacă petrecem adesea ore bune în compania prietenilor nu o facem, în general, pentru a culege sau a le furniza informații, ci pentru a ne simți bine împreună, a face schimb de valori afective și, eventual, a ne recunoaște în ei, ceea ce ne procură o mulțumire aparte, în măsura în care ne validează pe noi înșine. Constatarea că mai există și alți semenii care gândesc și simt ca noi, au gusturi, preferințe și aspirații asemănătoare constituie un argument în favoarea justiției concepțiilor și atitudinilor noastre. Și cum prietenii proprii sunt, indiscutabil, persoane cu calități deosebite (altminteri nu ne-ar fi prieteni!), legitimarea care ne vine pe această cale e cu atât mai prețioasă.

O trăsătură specifică a comunicării interpersonale este importanța retroacțiunii, dată fiind promptitudinea răspunsului ce caracterizează acest tip de comunicare. Chiar dacă nu îmbracă o formă verbală, replicile sunt aici, de regulă, imediate. Mimica, privirea,

gesturile, “aerul” receptorului îl informează pe emițător cu privire la efectele mesajelor sale și îi îngăduie să-și dirijeze discursul în așa fel încât să-i asigure maximum de eficacitate.

Un grup aparte de conexiune inversă îl reprezintă auto-feed-back-ul. Faptul că, atunci când vorbim, ne auzim vorbind, iar când scriem, avem în fața ochilor rândurile redactate anterior creează condiții pentru ajustarea pe parcurs a diversilor parametri ai comunicării, de la cei vocali (tonul, volumul, înălțimea glasului, ritmul vorbirii, acuratețea pronunției etc.) sau vizuali (caligrafice, ortografice), până la aspecte de conținut (claritatea ideilor, logica argumentării lor etc.).

Tema cercetării mele este aceea de a investiga corelațiile care ar putea exista între stres și modificările care s-ar produce în funcționarea în parametrii optimi ai organismului. Cercetarea se referă la persoanele având ca obiect de activitate relația cu publicul, mai precis, colegii noștri care deservește utilizatorii în sala de lectură. Motivația este aceea de a aprofunda cunoașterea cât mai detaliată a manifestărilor, și de a găsi soluții de atenuare a intensității factorilor stresori. Se presupune că orice formă de dezorganizare (boală) a organismului sau dizarmonie funcțională al acestuia face ca cel în cauză să-și schimbe puțin sau mai mult stilul de viață, obiceiurile și chiar relația sa cu mediul social, care s-ar repercuta printr-o metamorfoză considerabilă, în unele cazuri chiar iremediabilă.

Astfel, pentru a cerceta și a demonstra veridicitatea unor prezumții care apar, deocamdată sub forma unor ipoteze, am alcătuit un eșantion de 18 persoane, de sex feminin cu vârste cuprinse între 25 – 35 ani, custozi în sălile de lectură în biblioteci din diferite regiuni ale țării, deservind diferite categorii de utilizatori și un altul, incluzând tot 18 femei având aceeași medie de vârstă (25 -35 ani), salariate care își desfășoară activitatea în aceeași instituție, dar nu au o relație directă cu publicul.

Obiectivul cercetării este aceea de a demonstra ca femeile care au ca obiect de activitate deservirea utilizatorului sunt mai predispușe la stres decât acelea care au un alt obiect de activitate în cadrul bibliotecii. Acest lucru se realizează prin analizarea evoluției graficului factorului stres, grafic obținut prin corelarea rezultatelor la chestionarele aplicate pe eșantioane corespunzătoare celor două tipuri de femei.

Omul reprezintă un conglomerat, un amalgam din cognitiv (gândire) și afectiv (simțire). Pentru un astfel de studiu, având ca obiect factorul psihologic, am considerat că se pot obține rezultate pertinente, cu validitate mai pronunțată, dacă utilizăm o metodologie de lucru adecvată, chestionare psihologice.

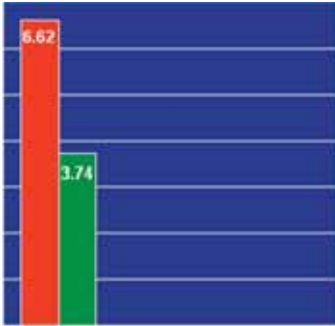
În vederea cercetării fenomenului de stres, am aplicat următoarele instrumente de lucru - chestionare psihologice:

- Chestionarul *C* Cattel de anxietate;
- Chestionarul 16 PFQ – 16 factori primari;
- Chestionarul Simptomelor în 4 Dimensiuni (Four Dimensional Symptom Questionnaire); - un chestionar
- Medical.

S-au realizat numeroase studii pentru a reliefa validitatea empirică a chestionarelor aplicate, numeroase traduceri, experimentări și normări de populații non-americeane. Există și normări realizate în România. Foaia de profil a testelor indică manifestările comportamentale pentru cele două extreme ale dimensiunilor, care trebuie interpretate din perspectiva datelor de cercetare privind factorii respectivi, cei mai relevanți pentru o anumită formă de manifestare.

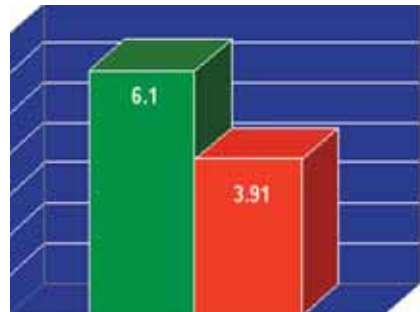
Factorii evaluați prin analiză factorială sunt constructe bipolare, care încearcă să cuprindă multitudinea de manifestări comportamentale specifice dimensiunii, în mod gradat, de la unul dintre poliile acesteia, caracterizat printr-o maximă exprimare în comportament a unei extreme a dimensiunii, spre celălalt, caracterizat printr-o maximă exprimare a opusului.

Factorul A, din chestionarul *C* Cattel de anxietate, înregistrează valori de 6,62 la femeile care nu lucrează cu publicul și 3,74 pentru cele care nu lucrează în sala de lectură.

- femeii care lucrează cu publicul
- femeii care nu lucrează cu publicul

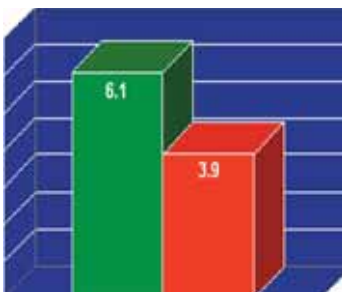
Factorul C (forța E-ului) are valori de 6,1 pentru custozi, respectiv 3,91 pentru angajatele care nu au contact permanent cu publicul.

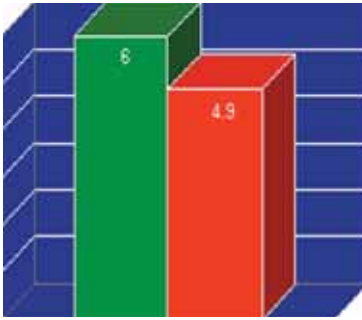
- femeii care nu lucrează cu publicul
- femeii care lucrează cu publicul

Forța E-ului (C) constă în capacitatea de a controla și de a exprima tensiunile într-o manieră realistă, care include și o abordare socială. Dacă nu se poate realiza, intervine o stare de anxietate. E-ul devine slab. Acest C nu este capabil de autocontrol și este nevoit să recurgă la multiple forme de apărare. Aceste forme de apărare induc tensiuni interioare subiective (create de individ). O tensiune puternică poate duce la un regres psihic și frânează creșterea normală a forței E-ului.

Factorul H, la custozi este de 6,1 față de 3,9 la angajate. Factorul O, marchează prin valoarea de 6,00 pentru bibliotecarele custozi, pentru cealaltă categorie de angajate având 4,9. Valorile de mai sus constituie mărturii concludente în ceea ce privește influența relaționării cu publicului cititor asupra stării psihice a custozilor.

- bibliotecari care nu lucrează cu publicul
- custozi care lucrează cu publicul

- bibliotecari care nu lucrează cu publicul
- custozi care lucrează cu publicul

Factorul – O, descriptiv, reprezintă culpabilitatea anxioasă depresivă. Polul cotelor înalte indică lipsă de securitate în mod anxios, depresiv, de a se raporta la existență, fără încredere în ceilalți, bănuitor, cu sentimente de culpabilitate. Din punct de vedere clinic, valoarea ridicată a lui O+ apare în toate formele de nevroză, psihoză, în tulburări de personalitate și infirmități psihice.

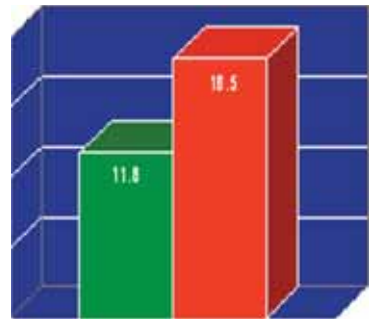
În psihiatrie, în formele extreme, se include într-un sindrom care combină depresia, auto-culpabilizarea și anxietatea.

Caracterizarea generală prin testul C este:

- sentimentul lipsei de demnitate personală;
- anxietate și depresie;
- sentimentul de auto-culpabilitate.

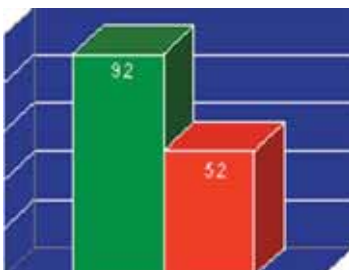
Toate acestea contribuie la starea de neliniște.

Scala Beck, are valori edificatoare pentru femeile custozi de 18,5 angajatele cu alt tip de atribuții având 11,8.

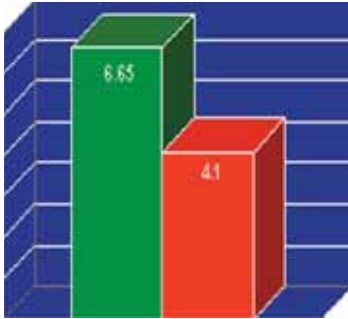
- custozi care lucrează cu publicul
- bibliotecari care nu lucrează cu publicul

Valorile indispoziției, de 9,2 la custozi și de 5,2 pentru alte tipuri de angajate din chestionarul pentru factori, vorbesc de la sine. Depresia, cu valori de 6,65 la custozi și 4,1 la angajate, demonstrează faptul că relația cu publicul influențează negativ starea de dispoziție.

- bibliotecarii care nu lucrează cu publicul
- custozi care lucrează cu publicul

Foarte probabil că aceste valori au fost marcate și de predispoziția nativă (genetică), de tipul de personalitate al participantelor la acest studiu.

- bibliotecarii care nu lucrează cu publicul
- custozi care lucrează cu publicul

Propensiunea paranoidă cu anxietate are o corelație mai puțin clară. Situația socială dificilă care este indusă de comportamentele dominate de tendințe paranoide are ca efect anxietatea. Nesiguranța socială, paralelă cu apărarea paranoidă conduce la anxietate.

Factorul stres, poate genera o mare varietate de trăiri negative. Își face simțită prezența prin intermediul valorilor crescute ale anxietății (cel de-al treilea factor din chestionarul patru dimensiuni, respectiv valorile înregistrate de grupul de studiu la factorii chestionarului C, Cattell.

În concluzie, putem spune că cifrele sunt edificatoare în ceea ce privește influența nefastă a stresului asupra organismului uman. Organismul uman are o putere mare de a se adapta la condițiile nou create de mediul în care trăiește și caută pârții de contracarare a efectelor negative generate de conjuncturile de mediu. Utilizând tehnica analizei factoriale, s-a dovedit faptul că stresorii exercită o influență puternică asupra comportamentului individului și declanșează trăiri precum anxietatea, care tind apoi progresiv spre valori ridicate, degenerând în depresie cu toate manifestările colaterale ale acesteia – apatie, scăderea potențialului de activitate, lipsa dorinței de socializare. Argumentele, respectiv analiza datelor studiului, validează ipoteza inițială a cercetării noastre. Trăirile noastre interioare condiționează foarte mult relaționarea noastră cu mediul de activitate și au influențe considerabile asupra climatului familial. Apoi, comportamentele noastre sunt condiționate foarte mult de trăirile noastre interne individuale. Așadar, putem fi mult mai eficienți în medii adecvate personalității noastre. Trebuie să facem o mențiune, ceea ce constituie cea de-a doua concluzie a cercetării. În bibliotecile mai mici, unde ordonatorul financiar este reprezentat de primărie, prefectură și consiliu județean, bibliotecarii sunt nevoiți să presteze și alte activități, cu totul altele decât cele legate strict de meseria de bază, adică facem referire la cele care nu figurează în fișa postului. În aceste situații, factorul stres provine primordial din această conjunctură și mai puțin din relaționarea cu utilizatorul. Aș vrea să sper că, într-un viitor cât mai apropiat, această optică și aceste practici ale autorităților locale să se schimbe sau cel puțin să se diminueze treptat, în sensul că vor înțelege care este adevăratul rol al bibliotecarului în viața unei comunități mai mici.

Climatul familial și stilul de viață adecvat (favorabil) ar putea contribui benefic la atenuarea factorilor negativi care generează stres (stresori) la locul de muncă și în general, în viața cotidiană.

Loturile studiului meu includ persoane tinere, al căror organism își mai poate construi „baricade de apărare”, „strategii de contracarare” pentru a diminua intensitatea și valențele stresului de orice tip.

Bibliografie

1. Mihăilescu, R. (2000) – Universul erorilor: modele terapeutice. *Revista Română de Sănătate Mintală*, nr.13, pag. 34 – 35.
2. Burke, J. D, Regier, D.A (1999) – Epidemiology of Mintal Disorders, in Hales. R.E, Yudofsky, S. C Talbot, J.A – *Textbook of Psychiatry* – Washington D.C.
3. Riga, D, Riga, S (1998) – Neurometabolic therapy in Potentation of antistress adaptetion, p. 215.
4. Riga, D, Riga,S. (1992) – A neuro – psycho – biological marker for stress and vulnerability. Timișoara, România, Abstracts, p. 17; 215.
5. Luciana –Octavia, Porumbeanu – Servicii și produse de informare în societatea contemporană, București, Editura Universității București, 2006.
6. Stoica, Ion – Criza în structurile infodocumentare. Sensuri și semnificații contemporane, Constanța, Editura Ex Ponto, 2001.
7. Gerard, Apfeldorfer – Arta de cultiva relații durabile. (traducere Nicolae Baltă), București, Editura Trei, 2007.
8. Daniel, David – Metodologia cercetării clinice, Iași, Editura Polirom, 2006.

Cercetare științifică și dezvoltare tehnologică în Biblioteca Națională a Republicii Cehe

Adolf Knoll

Biblioteca Națională a Republicii Cehe

Biblioteca Națională a Republicii Cehe s-a concentrat pe trei domenii de cercetare:

1. Cercetarea prin valorificarea conținutului: aceasta este cea mai veche ramură bazată pe cercetarea documentară în domenii relevante ale colecțiilor cehe, cum ar fi cercetarea bazată pe documente istorice, documente muzicale și cele slave (având o Bibliotecă specială slavonă). Acest lucru este făcut pentru a avea mai multe informații despre colecțiile unice și este dificil să se traseze o graniță clară între cercetare ca serviciu de furnizare de informații mai complete și cercetarea în sine, în conținutul ei care nu ar trebui să fie o misiune a bibliotecii, fiind îndeplinită în special de către utilizatorii săi.

2. Știința Biblioteconomiei: din când în când pot apărea norme și proiecte care să aibă caracteristicile sau domeniul în acest camp de cercetare. Biblioteca Națională deține un Institut de biblioteconomie care sprijină majoritatea bibliotecilor publice și care ajută Ministerul Culturii să gestioneze programele sale orientate spre îmbunătățirea serviciilor publice de bibliotecă. Cel mai important program din ultimii ani este numit Servicii de Informare în Biblioteca Publică; sub-programele sale sprijină bibliotecile să facă față aproape în totalitate activităților practice (în cea mai mare parte legate de producerea de date și comunicare) din zilele noastre.

3. Cercetarea aplicată prin folosirea cu precădere a tehnologiei și dezvoltarea de noi aplicații: acest domeniu se referă la prezervarea și accesul digital la informații.

Biblioteca a fost dintotdeauna preocupată de cercetarea aspectelor legate de conservarea fondurilor vechi de documente, dar numai începând cu anul 1997 programele de cercetare-dezvoltare au fost disponibile pe scară largă. Acest lucru s-a datorat creării unui amplu program de cercetare-dezvoltare de către Ministerul Culturii orientat în cea mai mare parte spre digitizare, prezervare, precum și alte tipuri de prelucrare a informației. Biblioteca a avut succes în majoritatea proiectelor pentru care a aplicat și până astăzi cca. 50 de proiecte au fost finalizate cu succes. Totuși, nu doar prin intermediul Ministerului Culturii s-a găsit sprijinul necesar pentru derularea proiectelor noastre; unele programe lansate de către Ministerul Educației au fost de asemenea utilizate de către Biblioteca Națională, în ultimii ani cu precădere programele care aveau în vedere accesul la resursele electronice destinate cercetării. Cu alte cuvinte, aceste proiecte ne ajută să dezvoltăm infrastructura de cercetare. O altă resursă poate fi, de asemenea, Agenția de granturi a Republicii Cehe, dar aceste programe se refera la cercetări fundamentale, acestea fiind rare în Biblioteca Națională.

Din anul 1999, avem de asemenea posibilitatea de a primi regulat finanțare pentru planuri de cercetare pe termen lung, în domeniul prezervării, accesului digital la documente, precum și în domeniul tehnologiei de portal. Durata unor astfel de planuri este de până la șapte ani. Cele în curs de desfășurare se vor încheia în 2010 și 2011 (axate pe domeniul de prezervare). Din păcate, datorită schimbărilor majore în finanțarea cercetării în Republica Cehă, în viitorul apropiat, organizațiile care nu sunt pe deplin instituții de cercetare nu vor avea acces la acest tip de finanțare care a fost întotdeauna cea mai importantă, pentru că ne-a oferit stabilitatea progresului rapid pe parcursul mai multor ani.

Republica Cehă are un sistem național de informații privind activitățile de cercetare care dispune de baze de date interconectate unde sunt înregistrate programele de cercetare cu propunerile aferente, proiectele, planurile, precum și rezultatele obținute, fie ele de publicații sau de aplicații software sau prototipuri. În acest fel, implicarea fiecărei instituții precum și a fiecărei persoane în cercetare pot fi ușor de evaluat.

La nivel internațional, Biblioteca Națională a Republicii Cehe a început să ia parte la programelor-cadru europene de cercetare și dezvoltare tehnologică la sfârșitul anilor 1990; de atunci am fost foarte activi, iar cifrele recente arată că participare noastră internațională, în cadrul programelor de cercetarea biblioteconomica și de dezvoltare tehnologică, ne plasează printre cele cinci cele mai active biblioteci naționale europene. Pe lângă aceste programe cadru, am participat la Programul Eureka!, de asemenea, la dezvoltarea de aplicații prin intermediul Programului eContent (plus) ale căror rezultate obținute în cercetare sunt strâns legate, într-un mod asemănător, de unele programe ale noastre de tipul celor orientate către tehnologie, Cultura 2000, sau chiar de proiecte mici ale UNESCO.

Biblioteca Națională a Republicii Cehe, datorită cooperării cu partenerii săi, este foarte activă în domeniul accesului digital la documentele bibliotecii. Unul dintre cele mai recente proiecte pe această temă este proiectul ENRICH coordonat de către noi.

ENRICH

Rețeaua Europeană de Resurse și Informații cu privire la Patrimoniul Cultural (Decembrie 2007 - noiembrie 2009)

ENRICH este un proiect ținută finanțat în cadrul programului eContentplus, al cărui obiectiv este să ofere acces neîngrădit la reprezentări digitale ale documentelor de patrimoniu aflate în custodia diferitelor instituții culturale europene, cu scopul de a crea un mediu virtual de cercetare partajat, mai ales pentru studiul manuscriselor, dar de asemenea a incunabulelor, cărților vechi rare tipărite și a altor documente istorice. Proiectul este construit pe platforma Bibliotecii Digitale Manuscriptorium (<http://www.manuscriptorium.eu>), care a reușit deja să reunească date de la aproximativ 50 de colecții din Cehia și din străinătate.

Proiectul reunește aproape 85% din manuscrisele digitizate în prezent în bibliotecile naționale din Europa. Aceste colecții vor fi îmbunătățite de cantitatea substanțială de date provenite de la biblioteci universitare și de la alte tipuri de instituții. Consorțiul va pune la dispoziție mai mult de cinci milioane de pagini digitizate.

Ce este Manuscriptorium?

Manuscriptorium este rezultatul a 15 ani de muncă și dezvoltare întreprinse de către două instituții cehe importante: AIP Beroun Ltd. și Biblioteca Națională. Este cea mai bogată resursă digitală de manuscrise în Europa, punând la dispoziție mai mult de 1,2 milioane de pagini digitizate, având o arhivă digitală sigură, bucurându-se de sprijin din partea statului pentru digitizare și cu interfață în limbile cehă și engleză. Circa 50% dintre utilizatorii săi provin din străinătate; oferă de asemenea un sprijin pentru predare și învățare în școlile din învățământul gimnazial. Originile sale se află în programul Memoria Mondială gestionat de către UNESCO, iar Biblioteca Nationala a Republicii Cehe a primit premiul UNESCO Jikji în 2005 tocmai pentru lucrul făcut în digitizare a patrimoniului documentar. Expertiza Manuscriptorium privind digitizarea a fost făcută cunoscută și răspândită în multe țări ale lumii. Manuscriptorium se bazează pe o schemă XML, a cărei parte importantă este formatul european MASTER pentru descrierea electronică de manuscrise, și are la bază limbajul de marcaj TEI (Text Encoding

Initiative). Corpurile de bază de date sunt disponibile prin facilitățile de stocare digitală operate de AIP Beroun Ltd în Republica Cehă. Proiectul ENRICH va integra chiar mai multe date de la biblioteci alte digitale străine la distanță. Înregistrările de metadate pentru baza de date centrală vor fi colectate, de preferință, prin intermediul protocolului OAI; acestea vor conține link-uri către imaginile stocate în bănci de date cu imagini la distanță. Schemele necesare de transformare vor fi create și reglate pentru fiecare partener. Unele specializate on-line vor fi de asemenea, dezvoltate pentru a permite schemei Manuscriptorium să fie compatibile cu structurarea de metadate și de ieșiri validate pentru acei parteneri care au date digitale fara instrumente de prezentare, dar care vor dori să le facă disponibile.

ENRICH - o îmbunătățire a Manuscriptorium

ENRICH vizează grupuri de utilizatori formate din proprietarii / deținători de conținut, biblioteci, muzee și arhive, cercetători și studenți, factorii de decizie, și utilizatori de interes general. Proiectul le permite să caute și să acceseze documente care altfel ar fi greu de obținut. În afară de imagini, este, de asemenea, capabil de a oferi acces la full text din domeniul istoric structurat pe TEI, la resursele de cercetare, alte tipuri de exemplificări de date (fișiere audio și video), sau imagini mari de hărți istorice. Consorțiul ENRICH va coopera cu TEL (The European Library) și va deveni o parte componentă a Bibliotecii Digitale Europene, atunci când aceasta va deveni realitate.

Agregarea datelor în ENRICH

ENRICH trebuie să țină seama de două abordări care produc date digitale pentru manuscrise: abordarea din perspectiva bibliotecarilor și abordarea din perspectiva cercetătorilor. În timp ce majoritatea bibliotecilor folosesc formatele MARC pentru a descrie manuscrisele și sisteme de informare pentru acces la date, mediul de cercetare utilizează platforma TEI și aplicațiile de biblioteci digitale. ENRICH va reuni ambele abordări datorită formatului bazat pe METS (Metadata Encoding & Transmission Standard) în Manuscriptorium. Pentru cercetători, o schemă specială TEI P5 va fi una dintre livrabilele ENRICH. Metadatele cu trimeri la reprezentări binare în depozite aflate la distanță sunt colectate on-line prin intermediul OAI-PMH, dar multe alte metode de tranziție sunt utilizate, de asemenea, inclusiv loturi de conversii off-line sau producerea sau editarea manuală a fișierelor XML, acolo unde noi veniți de-abia au început să asigure acces la datele digitale. Softul pentru crearea XML va permite atât producerea formatului în TEI-P5 compatibil cu Manuscriptorium cât și a celui MARC, toate acestea datorită unui nou instrument on-line, care va apărea la sfârșitul anului 2008.

Manuscriptorium pentru candidați este un spațiu de încărcare și de control al integrității documentelor digitale în format XML care urmează să fie livrate către Manuscriptorium, în timp ce Clona Enrich Manuscriptorium este un mediu de testare în paralel, înainte ca datele să fie încărcate în Biblioteca Digitală Manuscriptorium.

Fiecare instituție care contribuie la aceste proiecte cooperează pe baza unui acord scris care stipulează, printre altele, că datele rămân în proprietatea contribuitorilor, în timp ce Manuscriptorium are doar dreptul de a le utiliza în scop de prezentare, în timp ce o sub-licență acordă acces deplin la Manuscriptorium pentru toți contribuitorii.

ENRICH pentru utilizatori

Utilizatorii vor primi instrumentele care îi vor ajuta să creeze propriile documente și propria lor bibliotecă digitală în Manuscriptorium, constând în folosirea

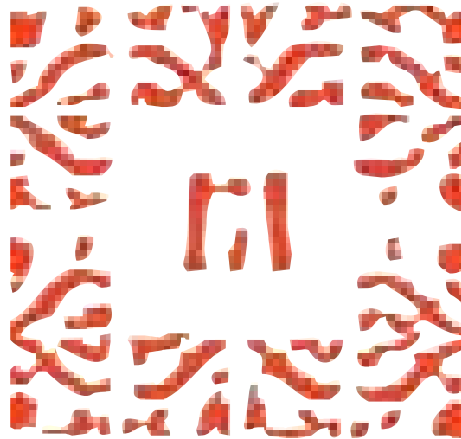
oricăror obiecte analitice ale documentelor. Instrumentele pentru utilizarea mai multor limbi vor fi oferite în Manuscriptorium, precum și interfața multilingvă, capabilă să caute în limbile locale și să regăsească datele în limbile în care au fost furnizate.

ENRICH și partenerii săi

Consoțriul ENRICH este format din 18 de parteneri, iar proiectul este de asemenea sprijinit de alte instituții, printre care sunt multi proprietari de conținut foarte importanți. După șase luni de muncă, există deja rezultate importante în zona de agregare a datelor, așa cum este cazul bibliotecilor naționale din Spania și Italia, a proiectului Austrian Monasterium sau a bibliotecilor digitale administrate de către Universitatea Cologne din Germania. De asemenea, tot mai mulți parteneri asociați noi sunt foarte activi, în special Biblioteca Universitară din Heidelberg (colectare de date on-line) și Biblioteca Națională a României (prin pregătirea documentelor digitale complexe pe baza XML).

Biblioteca Națională a României este prezentă în portalul manuscriselor europene Manuscriptorium cu documente digitizate din colecțiile sale speciale și a devenit partener asociat în proiectul Enrich în luna aprilie 2008.

Biblioteca Națională a României contribuie la proiectul Enrich cu cărți românești din secolele XVI și XVII, având o deosebită valoare culturală, istorică și artistică. Majoritatea sunt lucrari religioase, dar și din domeniul dreptului și istoriei. Pînă în prezent, BNR a îmbogățit colecția din Manuscriptorium cu 70 de documente din colecțiile speciale (38 dintre acestea sunt deja accesibile online, celelalte sunt în etapa de validare).

Contribuția Bibliotecii Naționale a României la proiectul Enrich. Manuscriptorium

Mariana Radu
Colecții Speciale

Proiectul ENRICH. Manuscriptorium

Proiectul ENRICH este coordonat de Biblioteca Națională a Cehiei și se derulează în cadrul programului eContent+. Are ca scop realizarea accesului la imagini digitale ale documentelor vechi din diferite instituții culturale europene, creând un mediu de cercetare virtual dedicat în primul rând studierii manuscriselor, dar și a incunabilelor, cărților tipărite vechi și rare și altor documente istorice. Accesul se realizează prin intermediul bibliotecii digitale Manuscriptorium, care cuprinde deja documente digitale din 46 de colecții.

Proiectul însumează aproape 85% din manuscrisele digitizate în cadrul bibliotecilor naționale din Europa, acestea urmând a fi completate cu o cantitate substanțială de informații provenind din biblioteci universitare și alte instituții¹.

Manuscriptorium (www.manuscriptorium.com) este cea mai mare resursă digitală de manuscrise din Europa, punând la dispoziția celor interesați peste un milion de pagini în format electronic. Este construit pe o schemă XML (așa cum se poate observa în anexa 1), bazată pe formatul European MASTER² pentru descrierea electronică a manuscriselor, bazat pe TEI (Text Encoding Initiative). Proiectul ENRICH integrează date aparținând bibliotecilor digitale din afara țării. Metadatele pentru baza de date centrală sunt colectate prin protocolul OAI (Open Archives Initiative) - conțin linkuri către imagini stocate în baze de date la distanță.

Grupurile țintă de utilizatori sunt instituțiile deținătoare (biblioteci, muzee și arhive), cercetători, studenți și alte persoane interesate. Proiectul le va permite să caute și să consulte documente care ar fi altfel greu accesibile. În afară de imagini, va oferi accesul la informații istorice full-text, resurse de cercetare, hărți istorice sau alte tipuri de date ilustrative (documente audio și video). Consorțiul ENRICH va colabora îndeaproape cu TEL (Biblioteca Europeană) și va deveni parte componentă a Bibliotecii Digitale Europene.

Manuscriptorium, ca bibliotecă digitală de manuscrise, tipărituri vechi și alte documente rare, cuprinde un catalog, OCHBR (Open Catalogue of Historical Book Resources) și documentele digitale. OCHBR grupează informațiile privitoare la documentele fizice, în forma unor înregistrări catalografice în format XML. Manuscriptorium centralizează aceste înregistrări și oferă accesul la documentele digitale stocate în bazele de date ale partenerilor.

Selecția conținutului pentru Manuscriptorium nu este limitată cantitativ. În fapt, limitele sunt impuse doar de resursele financiare ale instituțiilor partenere.

Descrierea documentelor

Descrierea documentelor digitale trebuie să fie cât mai detaliată, scopul acesteia fiind atât catalogarea, cât și crearea legăturii între imagini și un document electronic în forma unei cărți virtuale. Standardul MASTER, bazat pe XML permite crearea și

---

1 ENRICH - European Networking Resources and Information concerning Cultural Heritage. <http://enrich.manuscriptorium.com/index.php?q=node/4>

2 Manuscript Access through Standards for Electronic Records (MASTER) <http://xml.coverpages.org/master.html>

utilizarea datelor și în special a datelor semi-structurate, fiind astfel adaptabil, atât la diversitatea materialelor ce urmează a fi descrise, cât și la diferite procedee de căutare. O astfel de înregistrare este alcătuită după cum urmează:

1. identificarea documentului
2. titlul
3. conținutul
4. descrierea fizică
5. informații istorice privind documentul
6. informații suplimentare.

MASTER+ este o extensie a standardului MASTER pentru crearea de cărți virtuale. Prin acesta se realizează legătura între o înregistrare descriptivă și o suită de imagini digitale, copii ale unui document original. Pentru a crea matrița pentru un document care are asociate imagini digitale, sunt necesare:

1. stabilirea numărului de file/pagini numerotate și semnalarea diferențelor care apar în cazul în care există pagini lipsă sau nenumerotate;
2. identificarea paginilor suplimentare (în cazul în care există file nenumerotate);
3. identificarea paginilor lipsă.

Acest document se poate crea cu ajutorul programului M-Tool (anexa 2), care permite generarea paginației corecte și a legăturilor cu imaginile digitale. Descrierea documentului se realizează prin completarea următoarelor câmpuri și subcâmpuri:

- Identificare:
  - Cota
  - Localizarea - numele orașului în care se află documentul original
  - Deținătorul – numele instituției în care se află documentul descris
  - Titlul – titlul documentului (în cazul miscelanelor se recomandă specificarea unui titlu comun)
  - Autorul – numele autorului în formă originală și completă
  - Data publicării (copierii) – poate fi menționată o dată precisă sau un interval de timp
  - Limba – limba în care a fost scris documentul (se pot menționa mai multe limbi, dacă este cazul)
  - Note – orice informație considerată relevantă, cu privire la documentul descris
- Conținut – câmpul permite o descriere sumară a conținutului documentului
- Ilustrații – informații referitoare la ornamentația unui manuscris sau a unei tipărituri
- Notații muzicale – informații cu privire la notațiile muzicale cuprinse în document
- Descrierea fizică
  - Legătura – descrierea legăturii
  - Material – menționarea materialului folosit ca suport de scris (hârtie, pergament sau o combinație între acestea)
  - numărul de pagini – menționarea numărului de pagini sau file (în acest câmp se pot menționa și paginile lipsă sau greșelile de numerotare)
  - dimensiuni
- Informații bibliografice – menționarea publicațiilor în care au apărut informații

referitoare la documentul descris (bibliografii, cataloage, articole, monografii dedicate anumitor lucrări, etc.)

- Datele de tipărire
- locul tipăririi
- numele tipografului
- locul de publicare
- editura

Prezența Bibliotecii Naționale a României în proiectul Manuscriptorium

Biblioteca Națională a României este parteneră în cadrul Proiectului Manuscriptorium din luna aprilie a anului 2008 și contribuie cu cărți românești din secolele XVI și XVII, având o deosebită valoare culturală, istorică și artistică. Majoritatea sunt lucrări religioase, dar și din domeniul dreptului și istoriei. Amintim câteva nume de cărturari și tipografi cum ar fi: mitropolitul Dosoftei, Varlaam, Macarie, Coresi, Dimitrie Liubavici, Antim Ivireanul, Dimitrie Cantemir etc.

Selecția documentelor s-a făcut ținându-se cont în primul rând de criteriul vechimii, dar și al elementelor care conferă unicitate anumitor exemplare, cum ar fi legături artistice sau diferite însemnări manuscrise. De asemenea s-a avut în vedere starea de conservare a cărților. Acestea însumează 77 de titluri, aproximativ 20000 de imagini, urmând să li se adauge 24 de titluri din secolul XVIII, aproximativ 11000 de pagini. Dacă pentru secolele XVI și XVII s-au scanat toate titlurile aflate în colecțiile bibliotecii, inclusiv cele tipărite în Transilvania, din secolul XVIII s-au selectat numai titluri menționate în Bibliografia românească veche. În viitor, baza de date va fi completată cu manuscrise valoroase din colecțiile filialei Batthyaneum.

Dintre cărțile prezente în Manuscriptorium, una dintre cele mai valoroase este „Liturghierul slavonesc” tipărit în anul 1508 la mănăstirea Dealu de ieromonahul Macarie, prima carte tipărită pe teritoriul românesc. Aceasta se remarcă printr-o prezentare grafică deosebită, cu frontispicii și inițiale executate cu mult rafinament. Exemplarul deținut de Biblioteca Națională a României a fost restaurat, păstrându-se parțial legătura originală din piele brună pe scoarțe de lemn. Coperțile sunt ornamentate prin presare cu fiare la rece, cu modele geometrice (linii întretăiate care formează romburi), și elemente decorative florale.

Un alt document de o importanță aparte este „Apostolul slavonesc” tipărit la Târgoviște de Dimitrie Liubavici, în anul 1547, exemplar unic în țară. Volumul este, din păcate, incomplet, lipsind atât pagina de titlu și predoslovia, cât și epilogul.

Dintre lucrările de o valoare culturală deosebită menționăm Biblia tipărită în anul 1688 la București din porunca domnitorului Șerban Cantacuzino, prima traducere integrală a bibliei în limba română, în realizarea căreia au fost implicate personalități culturale, politice și religioase ale vremii. Unul dintre exemplarele scanate, deși incomplet, are o valoare istorică aparte. Acesta poartă însemnarea de donație către mănăstirea de la Sâmbăta de Sus, întărită cu pecetea domnitorului Constantin Brâncoveanu. Un alt exemplar, complet, are o superbă legătură în stil și numeroase însemnări manuscrise.

„Capitole îndemnătoare” de Vasilie Macedoneanu, tipărită de Antim Ivireanul la București în anul 1691, este un exemplar care a păstrat legătura originală, alcătuită din

scoarțe de carton, învelite în piele brună, bogat ornamentate, cu elemente specifice epocii brâncovenești și având pe a patra filă o însemnare manuscrisă semnată de însuși Antim.

Sunt doar câteva exemple pe care le-am menționat pentru a ilustra conținutul acestei activități. De fapt, toate titlurile înregistrate au o valoare aparte. Mai mult, datorită vicisitudinilor istoriei, cărțile vechi românești au devenit foarte rare, uneori chiar unicate. Participarea la proiectul Enrich. Manuscriptorium permite cunoașterea și recunoașterea pe plan internațional a specificului patrimonial românesc.

ANEXA 1-Vizualizarea XML a descrierii Liturghierului lui Macarie

```
<?xml version="1.0" encoding="utf-8" ?>
generated by M-Tool ver. 1.2, for more info visit www.aipberoun.cz
- <manuscript>
- <msDescription>
- <msIdentifier>
- <settlement>Bucharest</settlement>
- <repository>National Library of Romania</repository>
- <idno>CR XVI II 2</idno>
- </msIdentifier>
- <msHeading>
- <title>Ije Svjatyh Otta nasego arhiepiskopa Kesarie Kapadokinskaja Vasilia Velikago
pooycenie k" prezvyteroy o boj'st'viean slojbea i o pricescenij</title>
- <author />
- <respStmt>
- <resp>printer</resp>
- <name type="place" role="printer">Târgoviște : Tipografia Mănăstirii Dealu</name>
- <name type="person" role="printer">Macarie, Ieromonah</name>
- </respStmt>
- <origDate>1508</origDate>
- <textLang>Slavonă</textLang>
- <note>Tipărit cu negru și roșu, cu 15 rânduri pe pagină, pe hârtie groasă, care poarta
trei mărci de fabrică diferite. Conține 17 caiete, primul nenumărat, de 4 file,
următoarele 15 de câte 8 file și ultimul de 4 file. Volumul începe cu o pagină tipărită cu
roșu, având următorul titlu sub frontispiciu: "A întru Sfinți Părintelui nostru arhiepiscop
al Cesariei și al Capadociei Vasilie cel Mare, povățuire către preot despre Dumnezeuiasca
slujbă și despre grijire". Exemplar cu Ex-librisul Bibliotecii Așezământului Cultural
Nicolae Bălcescu. Pe pagina de gardă se află o însemnare manuscrisă în slavonă. Volumul
a fost restaurat. Primul caiet este greșit legat la sfârșit.</note>
- </msHeading>
```

ANEXA 2: Descriere în M-Tool

M-Tool 1.2.1 - CR_XVI_II_2.med

Main View Help

Description Numbering Files and links Check and completion of document

Identification Content Illumination Notation Binding - Material - Extend - Dimensions Literature and references Prints

Identification

Shelf-number CR XVI II 2 **Settlement** Bucharest

Repository National Library of Romania

Heading

Main title Ije Svjatyh Otta nasego arhiepiskopa Kesarie Kapadokinskaja Vasilija Velikago pooycenie k' preazvyteroy o boj'st'vian sloyjbea i

Author **Date of edition** 1508 **Language of original** Slavona

Note Tipărit cu negru și roșu, cu 15 rânduri pe pagină, pe hârtie groasă, care poarta trei mărci de fabrică diferite. Conține 17 caiete, pri

Fields in bold are obligatory.

ANEXA 3: Descrierea Liturghierului lui Macarie în Manuscriptorium

Location

Settlement: Bucharest

Repository: National Library of Romania

Shelf-number: CR XVI II 2

Heading

Main title: Ije Svjatyh Otta nasego arhiepiskopa Kesarie Kapadokinskaja Vasilija Velikago pooycenie k' preazvyteroy o boj'st'vian sloyjbea i o pricescenij

Place of printing: Târgoviște : Tipografia Mănăstirii Dealu

Name of printer: Macarie, Ieromonah

Date of origin: 1508

Language of original: Slavonă

Note: Tipărit cu negru și roșu, cu 15 rânduri pe pagină, pe hârtie groasă, care poarta trei mărci de fabrică diferite. Conține 17 caiete, primul nenumerotat, de 4 file, următoarele 15 de câte 8 file și ultimul de 4 file. Volumul începe cu o pagină tipărită cu roșu, având următorul titlu sub frontispiciu: "A întru Sfinți Părintelui nostru arhiepiscop al Cesariei și al Capadociei Vasilie cel Mare, povățuire către preot despre Dumnezeuiasca slujbă și despre grijire". Exemplar cu Ex-librisul Bibliotecii Așezământului Cultural Nicolae Bălcescu. Pe pagina de gardă se află o însemnare manuscrisă în slavonă. Volumul a fost restaurat. Primul caiet este greșit legat la sfârșit.

Content

Physical description

Material: Hârtie

Extent: 128 f.

Dimensions: In 4° (22 x 16 cm.)

Illumination:

Conține trei frontispicii cu ornamente împletite; unul reprodus de trei ori, altul de două ori, iar al treilea având în centru stema Țării Românești, o singura dată. Inițialele au patru forme deosebite.

Binding:

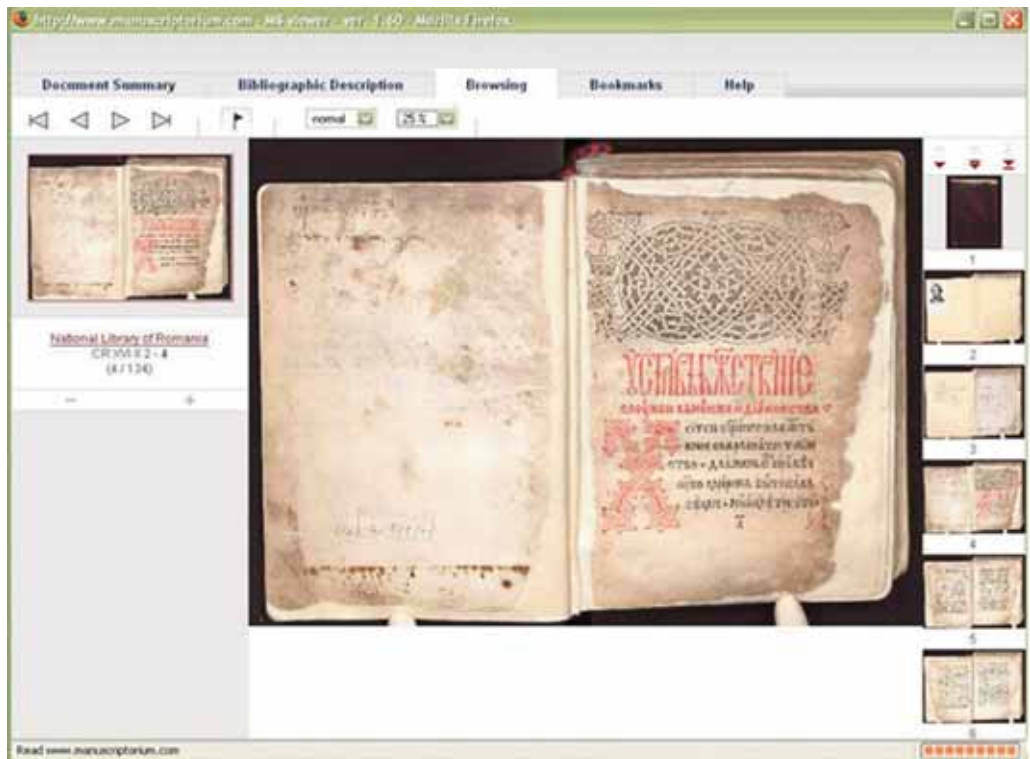
Legată în piele brună, pe scoarțe din lemn. Copertile sunt ornamentate cu modele geometrice (linii întretăiate care formează romburi), și florale.

Additional information

Bibliography:

Bianu, Ioan; Hodos, Nerva. Bibliografia romaneasca veche. Vol. 1. Bucuresti: Stabilimentul Grafic J. V. Socec, 1903. p. 1, poz. 1.

ANEXA 4: Liturghierul lui Macarie reprezentat în Manuscriptorium

Promovarea portalului The European Library Indicatori de performanță

Traducere și adaptare: Luminița Gruia
Dina Paladi

În cadrul proiectului de dezvoltare a portalului de servicii The European Library, a fost inițiat proiectul TELplus (<http://www.theeuropeanlibrary.org/telplus>). Acesta a primit aprobarea de la Comisia Europeană și este finanțat din programul eContentplus al UE, pe o perioadă de 27 de luni (1 octombrie 2007- 31 decembrie 2009). Proiectul este coordonat de Biblioteca Națională a Estoniei.

Obiectivele majore ale proiectului sunt:

- dezvoltarea, extinderea și îmbunătățirea serviciului The European Library (Biblioteca Europeană) în ceea ce privește conținutul, uzabilitatea și accesibilitatea
- adăugarea unei noi cărămizi la construcția Europeană (Biblioteca Digitală Europeană)
- crearea de valoare adăugată atât pentru cetățenii din Europa și din lume, cât și pentru bibliotecile naționale partenere din Europa

Proiectul are șapte programe de lucru, iar cel de-al șaselea (WP6) are drept scop includerea României și Bulgariei, noile țări intrate în UE, în The European Library, ca participanți cu drepturi depline. WP6 este coordonat de biroul TEL.

Biblioteca Națională a României este o parte integrantă a rețelei bibliotecilor naționale europene, iar partenerii de proiect și Comisia Europeană doresc ca patrimoniul cultural al României să fie inclus prin BNR în portalul The European Library.

Calitatea de participant cu drepturi depline pe care Biblioteca Națională a României o va dobândi implică, în egală măsură, responsabilități în procesul de construcție și promovare a portalului de servicii The European Library.

Începând cu luna noiembrie a anului 2008, va avea loc procesul de implementare a planului de marketing al portalului The European Library în bibliotecile naționale nou devenite membri participanți cu drepturi depline.

Prezentăm în continuare documentul realizat de Biroul The European Library privind măsurarea performanțelor noilor țări participante cu drepturi depline în procesul de promovare a portalului The European Library în conformitate cu obiectivele sale.

The European Library. Indicatorii de performanță

Biroul The European Library propune cinci indicatori-cheie de performanță pentru a fi utilizați în procesul de evaluare a performanțelor participanților cu drepturi depline în promovarea portalului The European Library în raport cu obiectivele sale.

Context

Indicatorii-cheie de performanță reprezintă instrumentarul de măsurare, financiar și non-financiar, utilizat pentru a ajuta o instituție să își evalueze performanțele în raport cu obiectivele instituționale.

Indicatorii de performanță din marketing ne ajută să înțelegem piața și cerințele

1 The European Library. An introduction to key performance indicators (KPI's). September 2008.

acesteia. În acest document ne îndreptăm atenția cu precădere asupra performanțelor în domeniul marketingului pentru participanții cu drepturi depline la proiectul The European Library. În timp ce unii indicatori reflectă dezvoltarea cantitativă (e.g. rata de trafic), alții au rol calitativ, indicând valoarea traficului generat.

Pe scurt, se propun cinci indicatori pe baza cărora se poate cerceta importanța acțiunilor de promovare pe plan local în contextul obiectivelor generale ale portalului The European Library.

Dezvoltarea indicatorilor de performanță este un proces iterativ. În timp, acești indicatori pot fi rafinați, de exemplu, prin focusarea asupra grupurilor - țintă segmentate și prin asocierea indicatorilor cu resursele utilizate. Odată ce colecțiile partenerilor noi cu drepturi depline sunt integrate în portalul The European Library, se vor putea monitoriza și performanțele serviciilor web.

Portalul The European Library

Deoarece toate eforturile de evaluare a performanței unei instituții trebuie să fie subsumate misiunii și obiectivelor acesteia, vom enunța misiunea generală a The European Library și vom enumera sarcinile ce revin bibliotecilor naționale în acest sens.

The European Library este un serviciu al CENL (**Conference of European National Librarians – Conferința bibliotecilor naționale europene**). Modelul său de organizare se bazează pe următorii piloni:

- identificarea potențialilor utilizatori (lead-generating) - generarea și dirijarea traficului către bibliotecile naționale și către resursele, colecțiile și serviciile acestora
- generarea traficului pentru a comunica prioritățile de digitizare
- promovarea rolului și activităților bibliotecilor naționale: locul acestora în spațiul patrimonial cultural național

Pe baza acestor elemente, rețeaua The European Library analizează riscurile și oportunitățile.

Modelul este întemeiat pe contribuția financiară a bibliotecilor naționale la Biroul The European Library, pentru a dezvolta și a întreține serviciul. Modalitatea de stabilire a taxei de înscriere și a contribuției anuale se bazează pe o structura bandă.

The European Library nu se implică în politica de stabilire a modului de acces la documentele bibliotecilor participante – acestea pot fi gratuite, sau contra cost.

Misiunea

The European Library există pentru a deschide larg universul cunoașterii, al informației și culturii tuturor bibliotecilor naționale din Europa.

Obiective

Obiectivele strategice ale CENL. Obiectivele portalului The European Library

- a) furnizarea informației cu scopul de a stabili prioritățile pentru strategiile de digitizare
- b) crearea pentru partenerii-clienți (biblioteci naționale) a unei alternative /căi de acces ideale la tezaurul acestora
- c) promovarea rolului bibliotecilor naționale (creșterea gradului de recunoaștere a imaginii): crearea unui profil distinct pentru bibliotecile naționale

- d) monitorizarea potențialelor probleme și căutarea de noi oportunități, în special în procesele politice și tehnice
- e) bibliotecile naționale în calitate de administratori ai colecțiilor digitale naționale
- f) asigurarea accesului multilingv, gratuit, pentru utilizatorii finali, în special pentru cei din statele membre CENL, la resursele bibliotecilor naționale.

Acțiuni măsurabile

Generarea unui număr tot mai mare de utilizatori ai portalului reprezintă o acțiune fundamentală pentru îndeplinirea obiectivelor The European Library. Acest fapt transformă activitatea de marketing în element esențial în ceea ce privește modelul de organizare a portalului The European Library.

Obiectivele de marketing sunt următoarele:

- Generarea de trafic mărit; în special vizitatori fideli din țările membre CENL
- Crearea unui mod de recunoaștere a serviciilor oferite
- Identificarea potențialilor utilizatori
- Creșterea loialității vizitatorilor
- Crearea unei mărci online pentru bibliotecile naționale
- Creșterea vizibilității portalului The European Library și a bibliotecilor naționale
- Generarea de trafic către bibliotecile naționale prin intermediul casetei de căutare (search box)

Indicatori-cheie de performanță pentru participanții cu drepturi depline la The European Library

Prin urmare, în cea mai mare proporție, The European Library funcționează ca un site de identificare a potențialilor utilizatori (*lead-generating site*): el generează trafic cu scopul de a orienta vizitatorii către partenerii săi.

Acest fapt presupune că acțiunile de promovare desfășurate de parteneri pe plan local sporesc nu doar traficul către portalul The European Library, ci și către partenerii săi.

Generarea traficului pe plan local și partajarea între parteneri a vizitatorilor este în avantajul tuturor. Prin promovarea la nivel internațional a fiecărei biblioteci naționale în parte, portalul contribuie la sporirea accesibilității culturii europene într-un mediu multilingv și cultural variat. Prin urmare, nu este o afirmație exagerată aceea că partenerii proiectului sunt dependenți unii de ceilalți.

Dată fiind natura colaborativă a serviciului în rețea și fluxul distribuit de trafic (concretizat în arhitectura de căutare federativă), Biroul The European Library nu se poate baza doar pe statisticile portalului. În calitate de viitori parteneri, noii participanți cu drepturi depline trebuie să contribuie la evaluarea:

- performanței portalului The European Library în generarea de trafic către bibliotecile naționale participante
- impactului acțiunilor de promovare pe plan local. Biroul The European Library dorește să evalueze impactul acțiunilor de promovare pe plan local pentru a cunoaște, a îmbunătăți și a revizui politica sa de marketing.

Obiective măsurabile de marketing local

- Pentru creșterea numărului de vizitatori fideli portalul trebuie să fie vizibil. În același timp este nevoie de sporirea gradului de recunoaștere a imaginii sale în rândul potențialilor

vizitatori, în special în rândul utilizatorilor țintă. Prin urmare este logic să se caute noi căi de măsurare a vizibilității și să se monitorizeze evoluția procesului de recunoaștere a mărcii.

- Pentru a monitoriza efectele acțiunilor pe plan local în contextul obiectivelor portalului The European Library, ar trebui urmărite ratele de trafic brut. Pentru aceasta este necesar să se cunoască (factorii care influențează) valoarea traficului generat: găsesc utilizatorii legătura către parteneri? Se ajunge la utilizatorii țintă, iar aceștia revin într-adevăr la site? Altfel spus, este necesară monitorizarea eficacității pe termen lung a tacticilor de marketing generatoare de trafic.

În scopul promovării The European Library și orientării potențialilor vizitatori către portal, bibliotecile naționale pot utiliza următoarele canale

- Motoare de căutare
- Site-uri web și portaluri ale instituțiilor și organizațiilor țintă (linkuri către parteneri și implementări ale TEL Mini Library)
- Liste de discuții
- Site-uri web ale bibliotecilor naționale (care ghidează vizitatorii bibliotecii către The European Library)

O altă modalitate importantă de a aduna date prețioase pentru analiza de marketing este utilizarea casetei de căutare (*search box*) a portalului The European Library. De exemplu, există posibilitatea de a vizualiza atât cuvintele cheie introduse de utilizatori, cât și prin intermediul cărui website s-a făcut căutarea. Deocamdată aceasta este cea mai exactă modalitate de a vedea cât de mult intenționează utilizatorii să folosească The European Library.

Cerințe

Biblioteca europeană încurajează puternic participanții cu drepturi depline să realizeze statistici web cu ajutorul unor unelte specializate. În scopul obținerii unor date comparabile, toți partenerii serviciului vor trebui să instaleze același program, și anume Google Analytics. Acest fapt și înțelegerea exactă a termenilor și definițiilor utilizate sunt cele mai importante cerințe pentru a facilita analiza încrucișată a statisticilor și utilizatorilor.

a) instalarea programului de statistică web: Google Analytics

Pentru a obține date și indicatori comparabili, toți partenerii trebuie să implementeze aceleași instrumente statistice și să adopte același limbaj. Altfel, există riscul abaterii de la obiectivul propus. Google Analytics este rapid și ușor de folosit. Se bazează pe analiza informației de tip cookies și a tagurilor de pagini.

b) instalarea Mini Library a portalului The European Library pe propriul site

*Implementarea, cât mai vizibilă, a Mini Library pe propriul site. Aceste casete de căutare (*search boxes*) furnizează informații mai detaliate decât rapoartele realizate prin Google Analytics. De exemplu, există posibilitatea monitorizării limbii și a cuvintelor cheie folosite de utilizatori.*

Cinci indicatori de performanță pentru participanții cu drepturi depline

- 1. Indexul de vizibilitate pe Google**
- 2. Rata de generare de trafic**
- 3. Disponibilitatea online**
- 4. Gradul de satisfacere a utilizatorilor**
- 5. Rata de utilizare a portalului The European Library**

Pentru fiecare dintre acești indicatori se explică:

- a) obiectivele de marketing
- b) indicatorii principali de performanță
- c) statistici
- d) metoda de lucru și responsabil

1. Indexul de vizibilitate pe Google	Explicații
Obiectivele de marketing	Promovarea imaginii portalului The European Library în domeniile Google locale
Indicatori principali de performanță	Pentru a aprecia cât de des numele „The European Library”, „European digital library”, „TEL” sau variantele traduse ale acestora există în domeniile Google pe plan local. Analizând numărul de rezultate ale căutărilor în Google ale acestor termeni, se pot compara datele, obținând astfel un indicator al fluxului de vizibilitate asupra mărcii The European Library
Statistici	Rezultate „The European Library” (pozitiv) Rezultate „European digital library” (pozitiv) Rezultate „TEL” (negativ) Rezultate „nume tradus” (Biblioteca Europeană) (negativ)
Metoda de lucru	Se accesează domeniul Google local (www.google.ro) și se introduc cuvinte cheie în câmpul de căutare. Pentru a realiza o statistică se notează, lunar, numărul de rezultate pentru fiecare cuvânt cheie în parte
Responsabil pentru statistică	Noii participanți cu drepturi depline

2. Rata de generare de trafic	Explicații
Obiectivele de marketing	Generarea de trafic local către portalul The European Library
Indicatori principali de performanță	Prin calcularea procentului de vizite pe fiecare țară în parte din numărul total de vizite pe The European Library, se pot monitoriza performanțele specifice ale bibliotecilor față de performanțele generale ale The European Library.
Statistici	Număr total de vizite la paginile dinamice („Search” și „Collections”) Număr total de vizite la paginile statice („Libraries”, „Treasures”, „Organisations”) Număr de vizite din țară la paginile dinamice Număr de vizite din țară la paginile statice
Metoda de lucru	Se verifică în Google Analytics rata de trafic către The European Library (pagini statice și dinamice) pe număr de vizitatori și se calculează câte dintre aceste accesări provin de la fiecare țară devenită participant cu drepturi depline.
Responsabil pentru statistică	Biroul The European Library
<i>Responsabili implicați</i>	<i>The European Library, dar numai în cazul în care partenerii sunt pregătiți să coopereze în mod minuțios (folosirea linkurilor în grupuri și liste de discuție, adăugarea de linkuri în Wikipedia și raportarea acestor eforturi).</i>

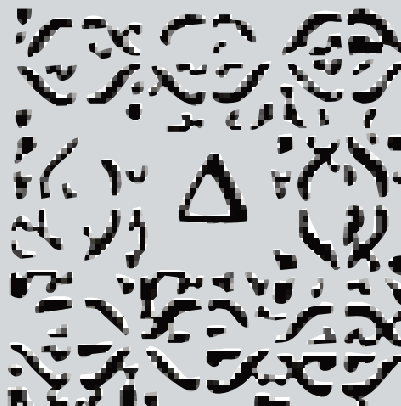
3. Disponibilitatea online	Explicații
Obiectivele de marketing	Cu cât există mai multe obiecte digitale, cu atât sporește puterea de promovare a portalului The European Library. Prin urmare, scopul urmărit este de a avea cât mai multe obiecte digitale disponibile online.
Indicatorii principali de performanță	Prin calcularea procentului de obiecte digitale (care urmează să fie disponibile) puse la dispoziție de noii participanți cu drepturi depline din totalul de obiecte, se pot monitoriza performanțele specifice ale bibliotecii comparativ cu performanțele generale ale The European Library.
Statistici	Numărul de obiecte digitale care urmează să fie făcute disponibile de către noii participanți cu drepturi depline prin intermediul The European Library Numărul total de obiecte digitale (care urmează să fie disponibile) accesibile prin intermediul The European Library
Metoda de lucru	Se calculează numărul de obiecte digitale
Responsabil pentru statistică	Noii participanți cu drepturi depline + Biroul The European Library

4. Gradul de satisfacere a utilizatorilor	Explicații
Obiectivele de marketing	Generarea de trafic local către The European Library urmărind generarea unui număr masiv de vizitatori fideli.
Indicatorii principali de performanță	Indicatori separați pentru a arăta valoarea traficului generat. Activitățile de marketing și schimbările în tacticile de marketing pot influența aceste rate. Prin urmare vom monitoriza schimbările lunar.
Indicatori	<ul style="list-style-type: none"> • rata de retenție la nivel local (numărul de noi vizitatori față de numărul de vizitatori fideli de la fiecare țară devenită participant cu drepturi depline) • rata de click de adâncime²: procentul de vizite locale care au un număr mai mare de vizite de pagini decât media • % de creștere sau descreștere a numărului de abonați noi la newsletter pentru fiecare țară devenită participant cu drepturi depline - măsurat lunar • % de creștere sau descreștere a numărului de noi utilizatori înregistrați la The European Library pentru fiecare țară devenită participant cu drepturi depline - măsurat lunar
Statistica	<ul style="list-style-type: none"> • Numărul de noi vizitatori din țările devenite participanți cu drepturi depline • Numărul de vizitatori fideli din țările devenite participanți cu drepturi depline • Numărul mediu de pagini vizitate din portal (stative și dinamice) • Numărul de înscrieri noi la newsletter din țările devenite participanți cu drepturi depline • Numărul de utilizatori nou înregistrați la The European Library din țările devenite participanți cu drepturi depline
Metoda de lucru	Calculare bazate pe rapoarte Google Analytics și pe informații înregistrate de The European Library

² Click-depth rate = numărul de clickuri pe care le face un utilizator pentru a ajunge într-un website de la pagina de început (homepage) la pagina căutată

5. Rata de utilizare a portalului the European Library	Explicații
Obiectivele de marketing	Utilizatorii redirecționați din The European Library către web-site-urile bibliotecilor naționale (creșterea vizibilității internaționale și a gradului de utilizare a bibliotecilor partenere)
Indicatorilor principali de performanță	Prin măsurarea ratei de trafic a web site-ului bibliotecii naționale respective înainte și după ce colecțiile sunt disponibile prin The European Library se va monitoriza impactul portalului The European Library asupra site-ului bibliotecii.
Statistici	Numărul de vizitatori unici către site-ului bibliotecii naționale din fiecare țară devenită participant cu drepturi depline Numărul vizitatorilor unici care accesează site-ul bibliotecii prin intermediul The European Library: se poate identifica traficul The European Library în lista de trimiteri (URL-ul portalului The European Library sau website-ul țării devenite participant cu drepturi depline
Metoda de lucru	Măsurarea numărului de vizitatori care accesează website-ul bibliotecii via The European Library și calculul % din numărul total de vizitatori care accesează website-ului bibliotecii - lunar
Responsabil pentru statistici	Țările devenite participanți cu drepturi depline

**BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI
ÎN CADRUL POLITICII PUBLICE PRIVIND DIGITIZAREA
ȘI REALIZAREA BIBLIOTECII DIGITALE A ROMÂNIEI**

Aurelia Perșinaru
Comisia Națională pentru Digitizarea
Patrimoniului Cultural Scris - Biblioteci

Sistemul de biblioteci din România, prin colecțiile pe care le deține, prin infrastructură și sistem informatic, prin serviciile specifice oferite utilizatorilor, reprezintă mediul adecvat pentru realizarea la nivel național a politicii de digitizare, preservare, conservare digitală și accesibilitate online a resurselor informaționale, de creare a Bibliotecii Digitale a României, parte a Bibliotecii Digitale Europene.

Procesul de digitizare și de constituire a bibliotecii virtuale naționale se desfășoară pe patru segmente distincte:

- conținutul digital provenit din sistemul național de biblioteci;
- conținut audio-video;
- conținut muzeal;
- patrimoniu imobil.

Biblioteca Națională a României a realizat în anul 2007, un studiu de fezabilitate referitor la procesul de digitizare în cadrul Sistemului Național de Biblioteci.

În domeniul specific s-a urmărit:

- identificarea etapelor procesului de digitizare;
- identificarea soluțiilor pentru digitizarea resurselor specifice;
- identificarea proiectelor de digitizare derulate la nivel local, având un caracter individual.

Acest studiu a stat la baza elaborării politicii publice în domeniul digitizării, prezervării digitale și accesibilității on-line a resurselor deținute de bibliotecile din România.

Comisia de specialitate pentru coordonarea activităților prevăzute în cadrul politicii publice privind digitizarea resurselor culturale naționale și crearea Bibliotecii Digitale a României, din domeniul patrimoniului documentar scris, a fost numită prin Ordin al Ministrului Culturii și Cultelor nr. 2244/15.04.2008. Președinția acestei comisii revine Bibliotecii Naționale a României.

Această comisie a fost înființată cu scopul de a coordona aplicarea politicii publice privind digitizarea la nivel național în domeniul patrimoniului cultural scris (inventarierea conținutului digital existent la nivel național, identificarea priorităților de digitizare, alcătuirea corpusului documentar național reprezentativ în Biblioteca Digitală Europeană – Europeana, stabilirea soluției de digitizare, etc.) având drept scop final realizarea Bibliotecii Digitale a României.

De la data înființării, Comisia a avut sesiuni de lucru, cu o periodicitate lunară, în care s-au stabilit acțiunile ce urmează a fi desfășurate, calendarul, responsabilitățile fiecărui membru. Au fost întreprinse acțiuni concrete, astfel încât în prezent rezultatele sunt semnificative la nivelul Sistemului Național de Biblioteci în ceea ce privește inventarierea conținutului digital existent, propuneri privind alcătuirea corpusului documentar reprezentativ, elemente componente ale viitoarei soluții de digitizare – viziune în acord cu Biblioteca Digitală Europeană și cu Directiva i2010 a Comisiei Europene.

Puncte de vedere sustinute de Bibliotecii Naționale a României în cadrul politicii publice privind digitizarea:

- Proiectul național de digitizare la nivelul sistemului național de biblioteci este un proiect complex care trebuie să țină aibă ca suport colaborarea între toate instituțiile din sistem, deținătoare de patrimoniu documentar.
- Proiectul de digitizare la nivel național trebuie să aibă la bază principiul partajării. În cadrul proiectului este necesară o bună comunicare.
- Biblioteca Națională a României prin atribuțiile conferite de cadrul legal, prin structură și organizare poate coordona, la nivelul sistemului național de biblioteci, activitatea de digitizare și de constituire a Bibliotecii Digitale a României.
- Proiectul de digitizare trebuie să se desfășoare după un plan bine stabilit, atât la nivel local cât și la nivel național.
- Se va aplica principiul evitării duplicării eforturilor.
- Se impune recuperarea rezultatelor proiectelor anterioare și integrarea lor într-un sistem unitar, în cadrul Bibliotecii Digitale Naționale și inventarierea tuturor documentelor scanate la nivel național.
- Corpusul documentar propus pentru digitizare va fi constituit atât din colecții de tip patrimonial, cât și din colecții contemporane, cu un grad mare de adresabilitate și interes.
- Cadrul legal referitor la deținerea dreptului de autor și a dreptului de difuzare trebuie avut în vedere în toate etapele proiectului.
- Criteriile de selecție vor fi în concordanță cu practica internațională, optând pentru alegerea acelor documente care să constituie colecții reprezentative, omogene.
- Se va avea în vedere aspectul prezervării documentelor prin digitizare.
- Soluția de digitizare propusă este soluția mixtă.

Acțiuni desfășurate de către Biblioteca Națională a României în vederea aplicării politicii publice privind digitizarea și constituirea Bibliotecii Digitale a României

1. În sensul aplicării consecvente și coerente a politicii publice în domeniul digitizării, prezervării digitale și accesibilității on-line a resurselor bibliotecilor în cadrul Bibliotecii Naționale a României, conform Regulamentului de Organizare și Funcționare aprobat prin Ordin nr. 2199/01.04.2008, s-a constituit biroul Biblioteca virtuală națională, cu rol de administrare și coordonare a activității de digitizare și crearea Bibliotecii Digitale a României.

2. Biblioteca Națională a României a achiziționat un nou sistem informatic integrat de bibliotecă, Aleph 500, împreună cu DigiTool, soluția instituțională pentru managementul și arhivarea colecțiilor digitale și MetaLib, portalul pentru biblioteci ce permite administrarea resurselor eterogene. Se crează astfel premisele unei activități coerente, în concordanță cu standardele internaționale.

3. Au fost inventariate colecțiile digitizate până în prezent. Ele vor fi parte a inventarului național de documente digitizate în cadrul Sistemului Național de Biblioteci.

4. Au fost efectuate evaluări asupra colecțiilor Bibliotecii Naționale a României, iar propunerea pentru constituirea corpusului documentar național conține incunabule, carte românească veche, manuscrise, stampe, carte secol XVI, arhiva istorică, hărți, fotografii, periodice românești vechi, colecția „Monitorul oficial”. Aceste documente sunt parte din colecțiile speciale din București precum și de la Filiala Batthyaneum din Alba Iulia.

5. Soluția de digitizare propusă în urma efectuării unor studii de fezabilitate este o soluție mixtă.

Pentru găsierea unei soluții optime de digitizare s-a avut în vedere:

- numărul de pagini existente în fondul Bibliotecii Naționale, tipul documentelor (dimensiunea acestora este unul criteriile importante);
- numărul mediu de publicații care intră în fiecare an în fondul Bibliotecii Naționale a României;
- soluția să corespundă cerințelor tehnice la nivelul European Digital Library (EDL) și a standardelor ISO 16067-1 - Standardul de măsurare al rezoluției pe baza Transferului Funcțiilor de Modulare, pentru materiale reflectivă și ISO 16067-2 corespunzător materialelor transmise.

În colecțiile Bibliotecii Naționale a României predomină documente de dimensiuni până la A3. Această tendință este respectată și la documentele noi ce intră în fiecare an în fondul bibliotecii. Din această cauză, se consideră că nu este justificată achiziția de echipamente de scanare mai mari de A3 și se propune externalizarea operațiunilor de scanare a documentelor mai mari de A3 existente și a celor care vor intra în colecțiile bibliotecii.

Pentru implementarea și găzduirea portalului "Biblioteca Digitală a României" este necesar un sistem informatic dedicat, integrat, care să fie instalat și să funcționeze într-unul din sediile Bibliotecii Naționale a României, sub administrarea și controlul acesteia.

"Biblioteca Digitală a României" va fi punctul unic de intrare în colecția de site-uri și aplicații online de bibliotecă electronică ce vor fi realizate în cadrul proiectului, fiind interconectat în același timp cu Biblioteca Digitală Europeană (EDL). Trebuie avut în vedere că realizarea Bibliotecii Digitale a României este un proiect pe termen lung, ce implică colaborarea unui număr de organizații distincte, fiecare dintre acestea investind resurse semnificative atât din punct de vedere financiar cât și ca activitate propriu-zisă a resurselor umane.

Din aceste considerente rezultă necesitatea implementării unui program informatic robust, scalabil și redundant, capabil să susțină atât portalul de acces cât și fondul de carte electronică a Bibliotecii Naționale, utilizând parteneri de tehnologie consacrați, cu experiență și capacitate de susținere pe termen lung a soluțiilor implementate.

O arhitectură optimă a sistemului se obține prin integrarea de module specializate pentru funcțiile necesare a fi îndeplinite, fiecare astfel de modul fiind ales pe criterii de maximă performanță, scalabilitate, disponibilitate și eficiență economică, furnizorii fiind selectați pe baza referințelor din piață, a istoriei în implementarea de soluții specializate și a capacităților de suport pe termen lung.

Propunerea de soluție are la bază arhitectura tipică a unei platforme de găzduire a aplicațiilor Web, constând în:

- echipament de digitizare (scanare);
- echipament de arhivare pe microfilm;
- stații de lucru pentru scanare și procesarea documentelor;
- stații de lucru pentru administrarea sistemului;
- infrastructura de stocare a datelor și arhivare;
- servere de aplicații și baze de date;
- sisteme de protecție a datelor și securitate a accesului la aplicație;
- echipamente de comunicație.

Specifică proiectului în discuție este necesitatea integrării în sistem a unei

platforme de digitizare a fondului de carte, a unui sistem de conversie pe microfilm și, eventual, a serviciilor externalizate de scanare pentru documente cu caracter special (i.e. formate mari, stare de degradare avansată).

6. Formarea profesională se referă la două aspecte:

- training pe echipamentele achiziționate (inclus în prețul echipamentului);
- pregătire profesională în domeniul prelucrării documentelor multimedia.

Pregătirea personalului va fi concepută piramidal, pe modelul formării formatorilor.

În cadrul bibliotecii se organizează cursuri de formare pentru angajații care sunt implicați sau urmează să fie implicați în această activitate.

Biblioteca Națională a României consideră că prin digitizarea colecțiilor de documente și constituirea Bibliotecii Digitale a României se va asigura o bună promovare a valorilor naționale, o mai bună diseminare a informației și o valorificare superioară, pe plan național și internațional, a colecțiilor speciale, a documentelor rare.

Inventarierea documentelor digitizate în sistemul național de biblioteci

Niculae Stănescu
Biroul Biblioteca Virtuală Națională

1. Context

Ca urmare a Recomandărilor Comisiei Europene și a Concluziilor Consiliului European formulate în acest sens, Ministerul Culturii și Cultelor (MCC) a inițiat un amplu proces de consultare a mai multor instituții de profil, rezultatele constituindu-se în ***Politica Publică (PP) pentru digitizarea resurselor culturale și crearea Bibliotecii Digitale a României.***

În ianuarie 2008, această Politică Publică a fost aprobată de guvern pe baza sugestiilor și propunerilor Bibliotecii Naționale a României împreună cu bibliotecile din Sistemul Național de Biblioteci, Institutul pentru Memorie Culturală (CIMEC), Centrul Național de Cinematografie, Arhiva Națională de Filme, Direcția Muzeu, colecții și garanții guvernamentale (MCC) și Institutul Național al Monumentelor.

Obiectivele majore ale Politicii Publice pentru digitizarea resurselor culturale vizează:

- îmbunătățirea, coordonarea și eficientizarea proceselor de digitizare a resurselor culturale la nivel național;
- sporirea numărului de resurse culturale reprezentative digitizate, diversificarea și conservarea acestora;
- creșterea gradului de accesibilitate a publicului utilizator de Internet la resursele culturale naționale.

Biblioteca Națională a României pune în practică PP prin Biroul Biblioteca Virtuală Națională și vizează constituirea Bibliotecii Digitale Naționale, parte componentă a Bibliotecii Digitale Europene, având ca principal scop conservarea și protejarea patrimoniului cultural național existent în bibliotecile din cadrul sistemului național de biblioteci, promovarea colecțiilor și lărgirea accesului la informație.

Prin digitizarea colecțiilor de documente și constituirea Bibliotecii Digitale Naționale se asigură o bună promovare a valorilor naționale, o mai bună diseminare a informației și o valorificare superioară, la nivel național și internațional, a colecțiilor speciale, a documentelor rare.

Obiectivele care stau la baza acestui demers se referă la:

- transpunerea în format electronic a patrimoniului cultural scris;
- promovarea patrimoniului cultural scris la nivel european;
- protejarea valorilor de carte bibliofilă și manuscrise;
- protejarea documentelor aflate într-o stare avansată de deteriorare;
- îmbunătățirea posibilităților de acces la documente, local sau la distanță, cu impact asupra creșterii numărului de utilizatori și a categoriilor acestora;
- posibilitatea consultării simultane de către mai mulți utilizatori a aceluiași document;
- oferirea unui mod de consultare a documentelor modern, în acord cu noile tehnologii, independent de spațiul și programul de funcționare al bibliotecii (cu respectarea restricțiilor de copyright);
- îmbunătățirea calității procesului de consultare a documentelor;
- creșterea numărului de resurse electronice realizate direct în format electronic, fără echivalent tradițional (tipărit).

2. Etapele desfășurării procesului de digitizare

- identificarea proiectelor de digitizare în curs;
- inventarierea documentelor digitizate în bibliotecile din țară;
- identificarea priorităților de digitizare ale bibliotecilor și a documentelor propuse spre digitizare;
- selecția documentelor/colecțiilor ce urmează a fi digitizate;
- elaborarea metodologiei de lucru;
- stabilirea soluției de digitizare;
- identificarea echipamentelor și a software-ului;
- crearea de conținut digital;
- realizarea și administrarea portalului Biblioteca Digitală a României;
- integrarea Bibliotecii Digitale a României în Biblioteca Digitală Europeană.

3. Etapa de inventariere

Scopul acestei etape este furnizarea unei liste inventar cu localizarea resurselor digitizate în acest moment, la nivelul sistemului național de bibliotecă.

Din cadrul sistemului național de bibliotecă, au transmis informații despre documentele digitizate, până în acest moment:

- Biblioteca Academiei Române ;
  - carte veche românească: 318 u.b.
  - desen - fond N. Grigorescu: 382 u.b.
    - desen italian: 436 u.b.
  - gravură – fond Rembrandt: 99 u.b.
  - hărți, atlase : 75 u.b.
  - fotografii: 214 u.b.
  - manuscrise: - M. Eminescu : 14.000 imagini
    - Titu Maiorescu – Jurnal : 9.600 img.
    - arhiva Traian Vuia : 176 img.
- Biblioteca Națională a României
  - proiect APOGRAF: 357 u.b.
  - colecții speciale: 109 u.b.
  - manuscrise: 61
  - ex-libris: 1.600 u.b.
  - fotografii 800 u.b.
- Biblioteci publice
  - B.J. A.D. Xenopol Arad: 2 u.b.
  - BJ Dinicu Golescu Argeș: 5 u.b.
  - BJ George Barițiu Brașov: - periodice: 1 u.b.
    - cărți poștale: 180 u.b.
  - BJ Panait Istrati Brăila - monografii: 294 u.b.
    - periodice: 114 u.b.
  - BJ Octavian Goga Cluj: 5 u.b.

- BJ G.T. Kirileanu Neamț: 5 u.b.
- BJ Timiș: 61 u.b.
- BJ Milescu Spătarul Vaslui: - carte: 50 u.b.
- articole presă: 41 u.b.

Biblioteca Muzeului “Casa Mureșenilor” Brașov: 5.465 u.b.

- BCU “Carol I” București
  - proiect RESTITUTIO: 84 u.b.
- Biblioteci universitare
  - B.U. Craiova - teze de doctorat: 164 u.b.
  - B.C.U. “Lucian Blaga” Sibiu: 20 u.b.

Informațiile furnizate în etapa de inventariere sunt foarte importante atât pentru întocmirea unei liste inventar a documentelor digitizate, cât și pentru fundamentarea unor decizii în etapele următoare ale procesului de digitizare.

Majoritatea bibliotecilor au furnizat descrieri conținând:

- titlu
- autor
- localitate
- an
- cotă

Pentru identificarea, descrierea și localizarea resurselor digitizate, sunt necesare informații referitoare la:

- descriere bibliografică
  - titlu
  - autor
  - localitate
  - editură
  - an
  - nr. pagini
- descriere exemplar
  - tip (categorie)
  - locație (deținător)
  - filială
  - cotă
  - nr. inventar
- descriere tehnică
  - paginație/filiație
  - nr. fișiere
  - dimensiune fișiere
  - rezoluție
  - URL

Biblioteca județeană Brăila a propus următorul format pentru furnizarea datelor:

Nr. Crt	Stare		Titlul	Mențiune de responsabilitate	Editura	Locul	Anul	Volum		Nr. de fișiere	Dimens. fișierelor (Mb)	Obs
	Digitizat	în curs						Nr. Pag.	Nr. cadre			
1	x		A La Turca			Braila	1925		4	6	18	
2	x		Actiunea Liberala			Braila	1910- 1911		52	98	460	
3	x		Activitatea Serviciului Chirurgical al Spitalului Braila			Braila	1935- 1938		39	39	231	
4	x		Adevarul Brailei			Braila	1913; 1914		64	90	261	
5	x		Adevarul Brailei			Braila	1903		8	12	35	
6	x		Ala r m a Nedreptatilor			Braila	1908		12	14	41	
7	x		Albina			Braila	1927- 1930		68	96	190	
8	x		Alegatorul			Braila	1888		20	24	58	

Prin completarea acestui format și cu alte elemente necesare unei identificări cât mai precise a documentelor digitizate, va rezulta un formular, care în urma aprobării în cadrul Comisiei Naționale pentru Digitizare, va fi postat pe site-ul BNR, putând fi utilizat de către toți deținătorii de informație digitală pentru a-și înscrie documentele.

Nr. Crt.	Tip doc. (categ.)	Titlu	Autor	Editură	Loc	An	Deținător	Filială	Cotă	Nr. inv.	Nr. fișiere	Dimens. fișiere (Mb)	Rezoluție	URL

Pe baza informațiilor transmise de biblioteci până în prezent, lista inventar a documentelor digitizate în biblioteci din România, poate avea următoarea structură: deținător, titlu, autor, loc, editură, an, cotă, nr. inventar.

Lista inventar a documentelor digitizate

Deținător	Titlu	Autor	Loc	Editură	An	Cotă	Nr. inventar
BU Craiova	Actele administrative exceptate de la controlul judecătoresc în contenciosul administrativ: Teză de doctorat	MOINESCU, GABRIELA	Craiova		2006	SP/467	
	Adaptarea structurilor guvernamentale și administrative în procesul de integrare europeană: Teză de doctorat: CD-ROM	CĂRĂUȘAN, MIHAELA-VICTORIȚA	Craiova		2006	SP/437	
	Administrația publică locală a marilor colectivități, cu referire la Municipiul București: Teză de doctorat: CD+ROM	TEODOROF, GHEORGHE	Craiova		2005	SP/209	

4. Concluzii

Procesul de inventariere a documentelor digitizate continuă. În acest moment, în lista inventar vor apare numai deținătorii de informație digitală care au comunicat date.

Apariția listei inventar va trezi interesul și al altor biblioteci din sistemul național de biblioteci. Este foarte importantă participarea tuturor bibliotecilor, pentru a se putea crea o bibliotecă digitală eterogenă din punct de vedere al tipului de documente, al perioadei de publicare, al adresabilității.

Lista inventar a documentelor digitizate este perfectibilă. Ea trebuie să răspundă cât mai multor nevoi de informare a celor ce vor accesa această listă. De aceea este necesar ca toți deținătorii de informație digitală, să-și actualizeze datele din această listă, conform formularului propus și aprobat de Comisia Națională pentru Digitizare.

RECENZII

ȚILICĂ, DANA-SILVIA. *Catalogul colectiv al incunabilelor din România : [recenzia lucrării cu același titlu de Elena-Maria Schatz și Robertina Stoica. București : CIMEC - Institutul de Memorie Culturală, 2007]*

Multe sunt invențiile geniului uman care au impulsionat evoluția umanității. Dintre toate însă, tiparul este invenția care avea să marcheze în mod radical această evoluție.

Comunicarea a preocupat mereu societatea, dar abia tiparul a făcut ca această activitate specific umană să capete o amploare și o importanță de prim rang. Orice invenție are povestea și legenda sa. În mod convențional paternitatea tiparului, așa cum îl cunoaștem și azi, îi este atribuită lui Johannes Gutenberg din Mainz, dar povestea tiparului în Europa a început ceva mai devreme, încă din prima jumătate a sec. al XV-lea, perioadă în care funcționau ateliere de imprimerie tabelară în Olanda, Belgia, Franța sau Cehia. Cărțile tipărite în această perioadă sunt cunoscute sub denumirea de incunabile tabelare.

De fapt, primele forme de imprimare s-au născut încă în antichitate și ele sunt reprezentate de ștampile sau sigilii prezente la asiro-babilonieni, egipteni, greci sau romani, dar abia de la Gutenberg încoace imprimarea a fost utilizată ca procedeu de a copia și a răspândi cât mai larg scrierile.

Odată cu tiparul, Gutenberg începe imprimarea textelor care circulau până atunci în copii manuscrise. De altfel, forma editorială a tipăriturilor respectă structura manuscriselor. Începe răspândirea textelor clasice sau cu conținut religios destinate cultului. Totodată, se tipăresc lucrări cu conținut laic, științific. Tipăriturile acestei prime perioade, cunoscute sub denumirea latinească de „incunabula”, constituie pentru orice colecție segmentul cu cea mai mare valoare bibliofilă.

Aflăm din Cuvântul înainte al catalogului, că în Europa, mai precis în Olanda, s-a simțit nevoia alcătuirii unui catalog rezervat tipăriturilor, chiar din a 2-a jumătate a sec. al XV-lea. În acest moment a fost stabilită și data limită până la care o tipăritură se încadrează în categoria incunabilelor. Acest prim catalog a fost alcătuit la finele secolului al XVII-lea, așa cum menționează M. Schatz în scurtul, dar edificatorul *Istoric al cercetării incunabilelor în țările Europei occidentale*. Aflăm chiar dela începutul acestui studiu, că primul catalog de incunabile este intitulat „*Incunabula typographiae sive catalogus librorum scriptorumque proximis ab inventione typographiae annis usque ad annum Christi MD inclusive in quavis lingua editorum*” alcătuit de librarul olandez **Cornelius van Beughem**. După o foarte scurtă, dar instructivă prezentare a modului cum au evoluat colecțiile deja constituite de manuscrise, particulare sau ale unor instituții precum mănăstirile sau universitățile, prin includerea imediată și sistematică a nou apărutelor tipărituri, studiul ne informează cu privire la cercetătorii care s-au preocupat de studierea colecțiilor de incunabile și a lucrărilor acestora. Putem astfel urmări cronologic evoluția cercetării colecțiilor de incunabile, listă ce are menționate și câteva date cantitative.

După prezentarea primelor cataloage cumulative ale incunabilelor aflate în diferite colecții din Europa și anume repertoriul alcătuit și tipărit de **Ludwig Hain** în prima jumătate a sec. al XIX-lea intitulat „*Repertorium bibliographicum in quo libri omnes ab arte typographica inventa usque ad annum MD typis expressi ordine alphabetico vel simpliciter enumerantur vel adcuratius recensentur*”, publicat la Tübingen între anii 1826-1838, în 2 volume, suplimentul alcătuit și publicat de **Walter Arthur Copinger**, intitulat „*Supplement to Hain's Repertorium bibliographicum*”, publicat la Londra între

anii 1895-1902, precum și indexul alcătuit și publicat la Leipzig în anul 1908 de **Konrad Burger** pentru același repertoriu, intitulat „*Ludwig's Hain Repertorium bibliographucum Register*”, studiul se încheie cu prezentarea istoriei celui mai important organism dedicat cercetării incunabilelor, atât în Europa cât și la nivel mondial, și anume „**Kommission für den Gesamtkatalog der Wiegendrucke**”, înființată la Berlin în anul 1904 și condusă de **Konrad Haebler**, considerat cel mai bun specialist al domeniului.

Cercetările aprofundate și diversificate ale acestei comisii au avut ca rezultat lucrări devenite materiale de referință, studiu și lucru obligatoriu necesare tuturor celor care se dedică studierii și valorificării conținutului colecțiilor de incunabile. Aici se adună toate informațiile cu privire la conținutul colecțiilor din Europa și din lume. Aceste informații, aparte descrierile propriuzise ale titlurilor și ale edițiilor, sunt cu privire la responsabilitățile de realizarea materialului tipografic, de turnarea caracterelor, de procesul de tipărire, de ilustrare, rubricare, legătorie, dar și despre comerțul cu cartea în a doua jumătate a secolului al XV-lea.

Sunt menționate principalele titluri apărute sub egida mai sus menționatei comisii și anume „*Typenrepertorium der Wiegendrucke*”, alcătuit și publicat la Halle-Leipzig între anii 1905-1924 de **Konrad Haebler**, lucrare ce oferă importante informații despre munca minuțioasă și extrem de utilă de identificare a garniturilor de caractere tipografice folosite de meșterii tipografi din epocă. Lucrarea este un inventar ordonat, pe deoparte geografic, pe regiuni și orașe, pe de altă parte, pe ateliere. Autoarea atrage atenția asupra valorii de instrument de lucru indispensabil celor care studiază incunabilele, deoarece permite datarea unor lucrări, din colofonul cărora lipsesc datele de imprimare, sau care, dintr-un motiv oarecare, au ajuns într-o colecție sau alta incomplete.

A doua lucrare elaborată sub egida comisiei și care este, de asemenea, un instrument de lucru indispensabil pentru profesioniști este însuși „*Gesamtkatalog der Wiegendrucke*” – prescurtat *GW*, început în anul 1925, aflat în continuă elaborare. Este o lucrare de anvergură, nu numai pentru că își propune să includă în timp toate titlurile și edițiile răspândite în toată lumea, dar și pentru multitudinea și complexitatea informațiilor specifice acestui domeniu de cercetare.

Pe teritoriul românesc colecționarii particulari și apoi bibliotecile de instituții, precum mănăstirile, bisericile, unitățile de învățământ sau cercetare, au achiziționat de-a lungul secolelor cărți vechi și incunabile, atât pentru studiu cât și din pasiune bibliofilă. De multe ori colecționarii particulari au donat unor biblioteci, de care erau legați spiritual sau sentimental, colecții alcătuite cu grijă și efort, în dorința de a asigura material de studiu generațiilor ce aveau să le urmeze.

Istoria frământată a românilor, fracturile sociale produse mai ales în a doua jumătate a sec. al XX-lea, au avut drept consecință reșezări, uneori brutale și nu tocmai fericite, în viața bibliotecilor și a colecțiilor bibliofile, fie ele particulare sau nu. Mai mult, o anume cutumă a societății românești de după cel de al II-lea Război Mondial, și anume o comunicare greoaie și incompletă a valorilor culturale, a creat o vreme dificultăți participării României la circuitul internațional a valorilor de patrimoniu. Al doilea studiu, care precede actualul catalog, este dedicat istoricului cercetării incunabilelor în România. Studiul oferă cititorului profesionist sau doar pasionat de domeniu, importante informații cu privire la constituirea colecțiilor de manuscrise și incunabile de pe teritoriile românești din cele 3 provincii istorice, Moldova Țara Românească și Transilvania.

Se menționează faptul că primele colecții de incunabile s-au constituit în mănăstiri și

biserici, cu precădere catolice, și serveau practicării cultului. Începând cu sec. al XVIII-lea apar și se dezvoltă importante colecții laice, care inițial au aparținut unor colecționari particulari, erudiți, pedagogi de înaltă clasă, personalități politice, într-un cuvânt oameni care erau, pe deoparte pasionați de carte, lectură și cercetare, dar care considerau că au și o obligație și o misiune socială de îndeplinit față de colectivitatea din care proveneau. Astfel, studiul pune la dispoziția cititorului informații importante, chiar dacă succinte, despre colecționari și alcătuitori de cataloage de colecție, precum **Samuel Teleki, Friedrich Müller, Lorentz Siever** sau bibliologul **Varjú Elemér**, care ne-au transmis date despre colecții de incunabule din Târgu Mureș, Sibiu sau Alba-Iulia, dar și despre travaliul diplomatului, colecționarului, bibliologului și bibliofilului **Constantin Ioan Karadja**, fiul diplomatului Ioan Karadja Pașa. După o foarte scurtă prezentare a personalității lui I. C. Karadja, studiul prezintă activitatea de bibliograf și bibliofil a acestuia. Ca bibliofil, I. C. Karadja, așa cum spune generalul Radu Rosetti în discursul pronunțat în 3 iunie 1946, cu ocazia primirii lui Karadja ca membru al Academiei Române, „a adunat o bibliotecă bogată de incunabule, de ediții rare și de studii asupra trecutului nostru de cel mai mare folos pentru cercetările istorice...”. Karadja nu s-a rezumat la achiziționarea de cărți și ediții rare, dar a lucrat intens la studierea colecțiilor de incunabule de pe teritoriul românesc și întocmirea unei liste intitulată de autor astfel „*Lista incunabulelor de pe teritoriul României*”, la cererea *GW* și sub îndrumarea directă a lui K. Haebler. A înaintat redacției *GW* această listă în două părți, în formă dactilografată, cu corecturi autografe.

Autoarea menționează faptul că, din păcate, urmare a evenimentelor istorice și politice de la finele războiului, evenimente care au modificat dramatic destinul României, bibliotecile și colecțiile particulare au avut de suferit transformări radicale, nu întotdeauna benefice. Lista predată de I.C. Karadja redacției *GW* devine inutilizabilă din cauza dispariției brutale a majorității colecțiilor particulare, dar și a transformărilor de conținut a colecțiilor de instituții precum mănăstirile, bisericile, unitățile de învățământ sau culturale. Autoarea menționează că în țară nu s-a mai păstrat nici un exemplar original al acestei liste dar, din fericire, Biblioteca Națională a primit în anul 1961, de la redacția *GW*, o fotocopie. Conținutul acestei liste a fost utilizat în alcătuirea catalogului actual pentru identificarea colecțiilor vechi, așa cum erau ele. Starea de lucruri din lumea cărții din România a impus cercetarea colecțiilor, așa cum se prezintă ele acum, și alcătuirea unui catalog colectiv, care să reflecte situația colecțiilor de incunabule în prezent. Referindu-se la forma și conținutul catalogului actual, autoarea precizează din capul locului că un catalog colectiv are rolul de a menționa titlurile și edițiile existente în România. Nu este specific unui catalog cumulativ național să facă descrieri în detaliu, cu note și comentarii, aceasta fiind sarcina cataloagelor de colecție. A fost necesară vizionarea aproape a tuturor exemplarelor descrise, dar și consultarea minuțioasă și critică a cataloagelor de colecție deja existente. Caracterul de evidență a acestui catalog colectiv a impus urmărirea următoarelor criterii.

- evidențierea numărului incunabulelor existente pe teritoriul României la data redactării lucrării;
- menționarea cu cât mai mare exactitate a autorilor, titlurilor și edițiilor prezente în colecțiile din țară;
- stabilirea și prezentarea numărului de exemplare din fiecare lucrare și localizarea acestora;
- identificarea cu exactitate a colecțiilor din România și localizarea lor.

Un studiu cel puțin la fel de important pentru cei interesați îl constituie istoricul cercetării colecțiilor de incunabule din România, cu enumerarea lor. Lista este structurată geografic-alfabetic, iar capitolele sunt de mărime diferită, în funcție de dimensiunile și conținutul fiecărei colecții în parte. Dacă primele două studii sunt foarte importante și necesare, acesta din urmă prezintă o utilitate deosebită pentru lucrătorii specializați în acest domeniu.

Ca metodologie de lucru, autoarea precizează faptul că a respectat și aplicat regulile de alcătuire a notițelor bibliografice practicate de GW. Este interesantă prezentarea compatibilităților și a incompatibilităților cu normele ISBD(A).

Lucrarea mai cuprinde, pe lângă studiile amintite mai sus, un foarte util și important aparat critic:

- o bibliografie care pune la dispoziție informații cu privire la lucrări și profesioniștii în domeniu, din țară și din străinătate;
- o listă de abrevieri;
- indexuri pentru: autori și titluri; nume de tipografi și editori comerciali; index cronologic; concordanțe bibliografice.

Mai mult decât o listă de incunabule, acest catalog este un veritabil și indispensabil instrument de lucru pentru toți cei implicați în studierea incunabulelor.

Textul studiilor prezintă succint și la obiect informații utile, dar este scris într-un stil dinamic care permite o lectură științifică eliberată de „oboseala” unui limbaj prea profesionalizat și rigid.

Era momentul ca o astfel de lucrare să apară și să slujească activitatea profesioniștilor români în domeniu, dar și efortul celor implicați în aducerea la lumină a patrimoniului cultural al umanității.

ANDREESCU, ANCA. *Brâncoveanu și epoca sa: tipărituri aflate în Colecțiile speciale ale Bibliotecii Naționale a României : catalog : [recenzia lucrării cu același titlu, editată de Dana Silvia Țilică. București: Editura Bibliotecii Naționale a României, 2008]*

Catalogul “Brâncoveanu și epoca sa: tipărituri aflate în Colecțiile speciale ale Bibliotecii Naționale a României”, realizat de dna Dana Silvia Țilică, este publicat într-un moment aniversar, anul în care se împlinesc 500 de ani de la prima carte tipărită pe teritoriul românesc, “Liturghierul lui Macarie”, 1508.

Începând din 1508, activitatea tipografică din Țările Române se dezvoltă cu repeziciune, iar imprimarea unui număr cât mai mare de cărți devine una din preocupările de seamă ale domnitorilor, care, adesea, își aduceau meșteri tipografi și materiale din țările străine, fiind conștienți de faptul că, în consolidarea legăturilor dintre provinciile românești, cuvântul scris are o mare pondere în realizarea uniunii spirituale și lingvistice pentru români, dar și în consolidarea legăturilor cu neamurile învecinate.

Catalogul se deschide cu o scurtă prezentare a tipăriturilor din perioada 1688, anul urcării pe tron a lui Constantin Basarab Brâncoveanu, și 1716, anul morții lui Antim Ivireanul, timp în care existau cinci centre tipografice, unul la București, unde se găseau cinci tipografii, unul la Buzău, la Snagov, unde erau două tipografii, alte două tipografii aflându-se la Râmnic și la Târgoviște. Aici, Antim Ivireanul va înființa, la 163 de ani de la ultima carte ieșită de sub teasurile vechii tiparnițe, “Triodul-Penticostar” (1550), o nouă tipografie.

Autoarea se oprește puțin asupra momentului 1688, an în care Voievodul Ioan Șerban Cantacuzino Basarab comandă tălmăcirea și tipărirea în limba română, în versiune integrală, a Bibliei, lucrare care a presupus implicarea mai multor personalități culturale

și politice ale vremii. Dar Șerban Cantacuzino nu va vedea această lucrare, murind otrăvit în octombrie 1688. Două săptămâni mai târziu va urca pe tron Constantin Brâncoveanu. Cu toate că această carte a fost tipărită sub domnia lui Brâncoveanu, domnitorul a lăsat ca numele lui Șerban să ocupe prima poziție în titlu.

Cât timp a domnit, Brâncoveanu a sprijinit arta, viața și activitatea literară și, desigur, activitatea tipografică.

Tot în prefața acestui mic, dar elegant catalog, sunt amintiți cei mai cunoscuți tipografi ai epocii, Antim Ivireanul, adus de domnitor de la Istanbul, Mitrofan, ajuns mai apoi episcop de Huși, Gheorghe Radovici, Damaschin Gherbest, Mihai Iștvanovici, unii dintre traducătorii și diortositorii de ediții, frații Șerban și Radu Greceanu, Hrisant Notara, Patriarhul Ierusalimului, Constantin Cantacuzino, stolnicul, Antim Ivireanu și Mitrofan. Nu sunt uitați nici ilustratorii, Ioanichie (Ivan) Bacov, ale cărui xilografuri împodobeau "Cheia Înțelesului" (1678), Antim Ivireanul, Damaschin Gherbest și Ursu zugravul, desenator și gravor de carte. Se menționează apoi faptul că, între anii 1688-1716, au fost tipărite numeroase cărți, treizeci și două la tipografia lui Antim și patrusprezece la tipografia episcopului Mitrofan. Biblioteca Nationala a României are în fondul său de carte românească veche treizeci și cinci din titlurile editate în acea perioadă.

În continuare, se face referire la legăturile acestor cărți, unele chiar legături originale, în stil brâncovenesc, altele cu legături simple, din piele neagră sau brună, fără ornamente, cum este cazul "Octoihului" din 1700 și al "Triodionului" din 1708, amândouă lucrările fiind imprimate în tiparnița de la Buzău.

De asemenea, nu sunt uitate nici ornamentele de text, ex-libris-urile, mențiunile de danie, însemnările manuscrise ale diverșilor posesori și nu este pierdută din vedere nici prezența pe verso-ul foilor de titlu a gravurilor stemă (steme de țară sau steme de familie), însoțite de versuri dedicatorii, aceste însemne fiind specifice cărții vechi românești.

După această interesantă prefață, catalogul continuă, desigur, cu enumerarea cărților din acea epocă aflate în colecțiile Bibliotecii Naționale a României, autoarea menționând de fiecare dată și numărul pe care fiecare titlu îl are în "Bibliografia Românească Veche" a lui Ioan Bianu și Nerva Hodoș.

Catalogul are la sfârșit douăzeci și șapte de pagini de ilustrații color ale exemplarelor descrise și ale legăturilor acestora.

Inițiativa doamnei Dana Silvia Țilică de a concepe un astfel de catalog este laudabilă, iar Biblioteca Națională a României are meritul de a fi susținut-o în demersul său, prin publicarea în condiții grafice bune a acestui volum.

DÂRJA, ILEANA. *Lexicon Abbreviaturarum. Dizionario di abbreviature latine ed italiene* : [recenzia lucrării cu același titlu de Adriano Cappelli. Milano : Editore Ulrico Hoepli, 2006]

Între achizițiile recente ale Bibliotecii Naționale a României Filiala Batthyaneum, se înscrie și dicționarul prescurtărilor folosite în cartea și manuscrisele medievale al arhivistului și paleografului milanez, Adriano Cappelli.

Lexicon abbreviaturarum. Dizionario di abbreviaturae lainae ed italiene a lui Cappelli a ajuns la a șasea ediție, care, după cum asigură pagina de titlu, este corectată și însoțită de nouă planșe noi. Lucrarea vede lumina tiparului la editura Ulrico Hoepli din Milano, în anul

2006, în colecția "Manuali Hoepli", conform indicației de pe copertă, pagina de titlu și cotor. Conceput sub formă de dicționar alfabetic, el se înscrie în seria dicționarelor de gen apărute în Germania, Franța sau Marea Britanie și altele de o importanță mai mică, și se adresează, în egală măsură, studenților care se inițiază în paleografie latină dar și specialiștilor experți în paleografie, din Germania și Italia în special, deoarece el compilează sistemul general de prescurtare întâlnit în manuscrise-codice și documente din arhive germane, franceze și italiene.

Această nouă ediție a dicționarului este însoțită de prefața lui Cappelli la ediția a treia italiană, din 1929, de fapt a cincea, ținând cont de că două ediții apăruseră în Germania (Leipzig, 1901 și 1929), de un studiu asupra tipurilor de prescurtări întâlnite în scrierile de carte medievale, un inventar al siglelor folosite în epigrafie, date despre sistemul de numerotare medieval (cu cifre romane sau arabe), urmate de transcrierea și reproducerea a nouă documente în facsimil -o noutate a acestei ediții-, și de dicționarul propriu-zis, care conține peste 14000 de semne de prescurtări medievale.

Semnele convenționale, siglele prescurtărilor epigrafice și bibliografia asupra principalelor publicații asupra prescurtărilor încheie lucrarea.

Ajuns la a șasea ediție, tipărită, după cum s-a văzut, de editura Hoepeli, care deține drepturile de copyright a lucrării din anul 1990, dicționarul lui Cappelli rămâne una dintre cărțile de referință în domeniu paleografiei latine și italiene, care nu și-a pierdut actualitatea și interesul pentru specialiști, și un instrument de lucru indispensabile prelucrării și valorificării colecțiilor medievale de carte și de documente.

DÂRJA, ILEANA. *Le fonti archivistiche: ordinamento e conservazione* : [recenzia lucrării cu același titlu de Paola Carucci. Roma : Carocci editore, 2007]

Volumul, semnat de Paola Carucci, o autoritate în diplomatică și arhivistică, absolventa a facultății de arhivistică a Universității din Milano și a facultății *La Sapienza* din Roma, propune arhiviștilor un demers profesional adecvat necesităților de organizare, gestionare și conservare a diverselor arhive, prezentat în mod simplu, clar și corect, de la descrierea termenului de arhivă, la tipologia variată a arhivelor, de la ilustrarea metodologiei de selectare și conservate a izvoarelor utilizate în Italia, la tehnicile mai moderne de conservare.

Lucrarea vede lumina tiparului la editura Carocci din Roma, în 2007, fiind la a 19-a ediție, de la prima apărută în anul 1983.

Cartea este un manual de arhivistică conceput în trei părți, dintre care prima tratează despre arhivă și cercetarea istorică, documentul în diplomatică și arhivistică, arhivele ca izvoare ale istoriografiei, selectarea și conservarea izvoarelor arhivistice, organizarea și administrarea arhivelor, arhive de stat și alte arhive, natura juridică a arhivelor.

Partea a doua a lucrării se ocupă de ordonarea arhivelor după metoda istorică, clasificarea și înregistrarea documentelor și compilează instrumentele de cercetare, iar partea a treia conține un glosar de termeni de specialitate, un *Appendice*, care exemplifică normele enunțate pentru o corectă editare a

izvoarelor arhivistice și o notă bibliografică care pune la îndemâna celor care doresc să aprofundeze tematica volumului, literatura fundamentată din domeniu. Cartea este un prețios instrument de lucru al celor care gestionează și valorifică arhive istorice, iar frecvența reeditare dovedește prestigiul imens de care s-a bucurat această lucrare în ultimii douăzeci și cinci de ani.

Remarcabilă sub aspect metodologic și al construcției argumentative, cartea recomandă spre lectură o probă a seriozității și devotamentului față de meseria de arhivist.

DÂRJA, ILEANA. *Genesi e forme del documento medievale* : [recenzia lucrării cu același titlu de Alessandro Pratesi. Roma : JOUVENCE, 1999]

Micul tratat de diplomatică al filologului clasic, profesor al Universității din Roma, Alessandro Pratesi, - autoritate în paleografie și diplomatică-, aflat la a treia ediție, tratează, după cum indică titlul, nașterea și formele documentului medieval și este publicat de Societatea editorială Jouvence din Roma, în 1999, în colecția Ghide (numărul 3).

Structurată în treisprezece capitole, după o prefață a autorului la ediția din 1979 și o introducere a aceluiași, la ediția a doua (Roma, 1986), lucrarea propune a rapidă sinteză asupra diplomatiei, de la enunțarea principiilor generale, a unui scurt istoric al diplomatiei, a noțiunilor fundamentale de diplomatie generală și specială, la documentul public și privat, specificând persoanele implicate în redactarea documentului medieval (autori, destinatari, copişti), nașterea documentului public și privat, caracteristicile extrinseci (materialul-suport, tipul de scriere, semne speciale, sigilii) și intrinseci ale documentului (forme de documente după conținut, formule uzitate în documente etc). Limba documentelor medievale, culegeri faimoase de formulare în evul mediu (*Summa dictaminis*), tradiția transmiterii documentului (minuta, originalul, copia), datarea documentelor medievale și editarea izvoarelor documentare, alături de un *Appendice*, care conține șase exemple de editare critică a izvoarelor diplomatice, și o notă bibliografică, care selecționează literatura de bază pentru aprofundarea tematicii, constituie pe scurt problematica acestui veritabil ghid în studiul diplomatiei, adresat studenților și specialiștilor în paleografie și diplomatică.

Lucrarea se înscrie în categoria instrumentelor de lucru indispensabile celor care dețin, gestionează, prelucrează și valorifică arhive medievale.

HENDRE BIRO, DOINA. *Cronologia, Cronografia e Calendario perpetuo, Dal principio dell'cristiana ai nostri giorni* : [recenzia lucrării cu același titlu de Adriano Cappelli, Settima edizione riveduta, corretta e ampliata a cura di Marino Viganò. Milano : Editore Ulrico Hoepli, 1998]

Autorul, Adriano Cappelli (1859 -1942), originar din Modena, a fost laureat în Litere al Institutului de Studii superioare din Florența, specialist în diplomatie, paleografie și arhivistica, apoi bibliotecar la Bibliotecile Estense și Luigia Malagoli.

A inițiat un program de formare pentru cel mai bun student pe an, la Arhivele Statului din Milano. În 1903 a fost numit director al arhivelor din Parma.

Notorietatea sa, nu se datorează în principal activităților de arhivar și de istoriograf local pe care le-a practicat, cât celor doua manuale editate, publicate de editorul Hoepli: «*Dizionario delle abbreviature latine e italiane*» (1899) și «*Cronologia: Manuale pratico*». A doua lucrare, era propusă ca un repertoriu, un instrument util, pe alocuri inedit, dar care după autor avea doua carențe: că se termina în 1929 și mai ales, că nu era însoțit de o bibliografie adusă la zi. Poate tocmai de aceea manualul a fost întregit în versiunile care i-au urmat și adaptat noilor criterii de cercetare,

Lucrarea lui Adriano Cappelli, prezentată în această recenzie, a apărut în 1998 la Milano, într-a șaptea ediție, revăzută, corectată și îmbogățită, de această dată îngrijită de Marino Viganò, care semnează și o prefață cu ample mențiuni asupra contribuțiilor aduse, care permit utilizarea ei în cercetarea actuală. Aceasta poate interesa cercetătorii din domeniul religiei, al istoriografiei, istoriei și științelor sale auxiliare, dar și al astronomiei, fizicii, geografiei, chiar al literaturii și artelor.

Volumul mai cuprinde în preambulul său și prefața semnată de Adriano Cappelli la a doua ediție din 1929, cât și un indice de simboluri, abrevieri și sigle. Cele 682 pagini de text sunt completate în final, de un indice analitic, conținând câteva repere de consultare a dischetei atașată la sfârșitul cărții.

Veritabilul manual și instrument de lucru, este structurat în cinci părți. Prima parte cuprinde noțiuni de cronografie, cu toate erele și perioadele intrate în vigoare, descrise în evoluție istorică, din anul 509 î.Hr., până la începutul erei mahomedane în 640. În partea a II a este tratată evoluția calendarului, cu toate transformările intrate în vigoare, între secolul XVIII î.Hr. și anul 1945. La aceasta se adaugă conexiuni și corespondențe între cele opt variante de calendar, inclusiv cel mahomedan, dar și prezentarea sărbătorii Paștelui în calendarul iulian. Partea a treia cuprinde un glosar al tuturor sărbătorilor religioase și o listă alfabetică cu principalii sfinți sărbătoriți, împreună cu datele consacrării acestora.

În partea a IV a, sunt înscrise în tabele de cronologie istorică a Italiei, listele împăraților, papilor, antipapilor, ale arhiepiscopilor, dogilor, guvernatorilor, vice regilor sicilieni și napolitani.

În continuare, de data aceasta pe regiuni geografice, suveranii și guvernatorii principalelor state italiene:

Savoia și Piemontul, Liguria și Republica genoveză, Lombardia și ducatul Milano, Republica Venezia, Emilia și Romagna, Imola, Marche, Toscana, Umbria, Lazio, Statul pontifical, Campania, Sicilia și Sardinia.

Partea a cincea, cuprinde cronologia istorică a marilor dinastii din Antichitate și din Evul Mediu, începând cu Egiptul antic, până la Civilizația incașă. Urmează un tabel cronologic al suveranilor și conducătorilor țărilor europene, clasati în ordinea alfabetica.

În lucrare se găsesc și provinciile românești Transilvania, Moldova și Țara Românească ca și România, cu toți conducătorii, de la Traian la Emil Constantinescu, prezentați în ordine cronologică. Ultima parte cuprinde tabele de cronologie istorică și de organizare a țărilor extraeuropene: Algeria, Argentina, Brasilia, China, Egipt, Etiopia, Japonia, India, Israelul, Libia, Marocul, Mexicul, Iranul, Tunisia, Statele Unite ale Americii, și Organizația Națiunilor Unite. Manualul facilitează studiul paralel al științei măsurării timpului și a noțiunilor de cronologie utilizate de diferitele civilizații: babilonieni, egipteni, greci, macedonieni, romani și arabi.

Astfel sunt analizate: ziua, anul, luna, ora, săptămâna, cu diferențele semnalate în evoluție cronologică și în spațiul geografic al Europei, Asiei și nordului Africii.

Tipurile de calendare utilizate: calendarul «*Numelor*», cel iulian și gregorian, ciclul

lunilor la romani, împărțirea zilei în momente ale zilei și în ore, gruparea zilelor în săptămâni, toate acestea, determinate în funcție de tabelele astronomice cunoscute, devin un inerent instrument în mâna cercetătorilor.

Un loc aparte îl ocupă cronologia istorică. Studiul erelor, al dinastiilor, al ciclurilor, al stilurilor, toate se pot aplica în funcție de aspectul sau domeniul studiat.

Aceasta ultimă ediție, datorată lui Marino Viganò, este inedită prin modalitatea de structurare a informațiilor, plasate în tabele cronologice, ordonate alfabetic, într-o nouă grafie, și aranjare în pagină, fapt ce permite accesul imediat al cititorului la informația dorită. În plus aspectele aduse la zi sunt prezentate în paralel, într-o dischetă, anexată la volum, de către Giuseppe Gatto. Discheta se poate grava pe un CD-ROM sau introduce în baza de date a calculatoarelor din sălile de lectură.

BORUNĂ, ADRIANA. *Cercetare și dezvoltare în bibliotecile naționale ale României și Republicii Moldova: volum de lucrări științifice* : [recenzia lucrării cu același titlu. București : Editura Bibliotecii Naționale a României ; Chișinău : Editura Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, 2008

Volumul apare pe fondul colaborării existente între Biblioteca Națională a României și cea a Republicii Moldova și se adresează celor care doresc să cunoască preocupările științifice și profesionale ale acestor instituții, funcțiile și activitățile acestora. Cu un conținut compozit, *Lucrarea* se dorește o prezentare a activităților și a serviciilor, precum și a unor studii de specialitate realizate în cadrul bibliotecilor mai sus amintite.

Identitatea bibliotecilor naționale, aspecte ale promovării noilor tehnologii în biblioteconomie, aspecte ale promovării e-culturii, reconsiderarea rolului bibliotecilor naționale de integrare și orientare a sistemului național de biblioteci, reprezintă principalele teme abordate prin intermediul cărora sunt reliefate atât aspecte definitorii din activitățile celor două biblioteci naționale, cât și modul de a gândi, de a concepe biblioteconomia în era digitală.

Alexe Rău se ocupă de conceptul de bibliotecă națională, afirmând în articolul pe care îl semnează faptul că un factor important pentru dezvoltarea inovatoare a acestor instituții este reprezentat de asigurarea circulației ideilor. În articolul *resurse informaționale și documentare electronice: aspecte privind construcția, achiziția, prelucrarea, comunicarea, utilizarea, conservarea, arhivarea*”, conf. dr. Elena Tîrziman vorbește despre ciclul de viață al documentelor și despre soluțiile pe care ni le propune informatica documentară. Ala Panici are în vedere metodele, soluțiile și standardele de stocare a informației privind resursele electronice și non-publicațiile; Luminița Gruia și Nicoleta Rahme trec în revistă proiectele și programele ce duc către o bibliotecă digitală a României; Sfetlana Barbei descrie problemele și soluțiile create de digitizarea colecțiilor Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, iar Denise Rotaru subliniază importanța instituirii listei de vedete de subiect enciclopedice românești *Lives-ro*.

Din sumarul lucrării ne mai atrag atenția un articol referitor la structura și conținutul colecțiilor speciale ale Bibliotecii Naționale a României și unul referitor la filiala *Bathyanem*, o prezentare a edițiilor rare, cantemirene existente în Biblioteca Națională a Republicii Moldova, studiile semnate de Era Osoianu și Raisa Melnic despre promovarea limbii și a culturii naționale și despre diseminarea culturală. Tot din această lucrare aflăm de ce este necesară standardizarea în biblioteci și ce aduce nou BNRM prin activitatea sa. Nu sunt pierdute din vedere nici principalele funcții ale BNR și anume aceea de centru național de patologie și restaurare a documentelor și de centru

național isbn, issn, cip, fiind descrise pe larg, în câte un studiu, importanța, obiectivele, atribuțiile și activitățile care se desfășoară în cadrul celor două centre naționale.

În prefața volumului conf. Dr. Elena Tîrziman și Alexe Rău, Directori Generali ai celor două instituții, subliniază relația de colaborare existentă între BNR și BNRM vorbind totodată despre importanța funcțiilor sociale pe care le îndeplinește biblioteca națională și despre rolurile pe care le au aceste instituții de rang național.

Beneficiind de cuprins și abstracte în patru limbi (română, rusă, franceză și engleză, informația este accesibilă unui public numeros. La finalul fiecărui studiu se găsesc referințe bibliografice utile celor interesați în a aprofunda sau a dezvolta tema care îi preocupă.

Acuratețea exprimării, varietatea și noutatea informației prezentate ne determină să afirmăm faptul că volumul de față contribuie la diversificarea literaturii de specialitate, precum și la evoluția domeniului biblioteconomiei.

BORUNĂ, ADRIANA. *Bibliologie românească: idei, portrete, controverse* : [recenzia lucrării cu același titlu de Gheorghe Buluță și Victor Petrescu. Târgoviște : Bibliotheca, 2008

Lucrarea este dedicată profesorului Dan Simonescu, spirit luminat și generos, unul dintre ultimii exponenți ai distincției intelectuale a secolului trecut.

Volumul „Bibliologie românească: idei. Portrete. Controverse.” Cuprinde în paginile sale informații relevante referitoare la personalitățile care au activat și activează în bibliologia românească și la concepțiile, accepțiile, teoriile și modelele care s-au acumulat în timp prin contribuțiile publicate de aceștia. Este pusă în lumină dinamica domeniului bibliologie, configurația lui generală, etapele istorice, punctele de polarizare a unor concepții, liniile de continuitate ce pot fi sau au fost identificate, filiația. Sunt puse în valoare de asemenea atât tradiția domeniului, cât și elementele sale de noutate. În cazul portretelor bibliologilor români, autorii nu au realizat fișe tip de dicționar, ci au urmărit mai curând la fiecare aspectele cele mai relevante cu privire la formația lor, la influența pe care au avut-o asupra acestora anumiți profesori, colaboratori sau instituții, ambianța intelectuală în care li s-a configurat personalitatea, realizările practice în bibliotecă. În realizarea publicației Autorii au avut în vedere volumele publicate, studiile și articolele, dar și influența exercitată de un bibliolog sau altul asupra celor care i-au fost elevi deoarece unii au jucat un rol extrem de important în apariția și dezvoltarea învățământului de specialitate. Au fost semnalate de asemenea și unele preocupări conexe pentru că unii bibliologi s-au manifestat ca scriitori, istorici, publiciști, ca bibliofili sau organizatori de instituții, asociații, etc.

Volumul este alcătuit din două părți. În prima parte este prezentat domeniul bibliologiei în general, sunt amintiți precursorii acestuia (Petrașcu Poenaru, Iosif Genilie, Ion Heliade Rădulescu, August Treboniu Laurian, Alexandru Odobescu, Bogdan Petriceicu Hașdeu, Spiru C. Haret), fondatorii bibliologiei (Ioan Bianu, N. Iorga, Alexandru Sadi-Ionescu, N. Georgescu-Tistu, Ioachim Crăciun, Maria Dumitrescu, Dan Simonescu), sunt readuși în lumină bibliologi uitați precum Gheorghe Adamescu, Nerva Hodoș, Christache Georgescu, Eugen Boureanu, Emanoil Bucuța și evident sunt trecuți în revistă teoreticienii și practicienii domeniului (Constantin I. Karadja, Ioan Lupu, George Băiculescu, Getta Elena Rally, Mircea Tomescu, Alfred Paul Pălănea, Gabriel Ștrempele, Virgil Căndea, Mihai Triteanu, Dumitru Constantin-Zamfir, Corneliu Dima-Drăgan, Ion Stoica, Elena Maria Schatz, Ioan Popișteanu, Mircea Regneală, Constanța Dumitărășconiu, Doru Bădără, Mihail Octavian Sachelarie și mulți alții.

În cea de a II-a parte sunt reunite texte reprezentative ale bibliologiei românești, texte ce aparțin unor personalități marcante ale domeniului.

Prin studiile selectate, sunt trecute în revistă cele mai importante aspecte ale bibliologiei. Sunt prezentate tipografiile românești în studiul lui Vasilie Popp, este descrisă Bibliografia Românească Veche în textul semnat Ioan Bianu și Nerva Hodoș, se vorbește apoi despre o știință a bibliotecilor numită biblioteconomie în articolul lui Alexandru Sadi-Ionescu, urmând ca N. Georgescu Tistu, prin articolele sale să ne ajute să înțelegem ce este bibliologia și care este importanța acesteia. Nu este pierdut din vedere nici articolul lui Ioachim Crăciun, primul articol în care se vorbește despre necesitatea introducerii cursurilor de bibliologie în învățământul universitar din România.

Din sumar mai amintim articolul lui Th. Ludu „Armonizări bibliologice”, cele ale lui Mircea Tomescu „Bibliologie” și „Începuturile scrisului pe teritoriul României, studiul lui Dan Simonescu referitor la istoria cărții ca mijloc de valorificare a tezaurului cultural, mondiai și naționali și cei în care este prezentată bibliologia ca știință ce are un obiect de studiu bine definit, cu Ramuri și metode de cercetare.

Corneliu Dima-Drăgan, prin articolul său „Bibliologie generală. Prolegomene”, aduce domeniul mai aproape de ceea ce este el astăzi, urmând ca Sidonia Puiu, în textul pe care îl semnează, să redefinească bibliologia ca știință.

Gheorghe Buluță se ocupă de „Civilizația cărții românești” și de „bibliotecile publice în România, iar Victor Petrescu are în vedere „Comunitatea și instituția bibliotecară”.

În final, prin articolul Elenei Tîrșiman și al lui Agnes Erich, ajungem în societatea contemporană, societatea cunoașterii și aflăm că „știința informării a identificat și și-a delimitat obiectul său de studiu și problemele sale fundamentale de cercetare: studiul proprietăților generale ale informației, al proceselor și sistemelor de construcție, prelucrare, comunicare și utilizare a acestei informații”. Articolele sunt prezentate cronologic, gradual, pornindu-se de la tipar și ajungându-se la interdisciplinaritatea științei informării în societatea cunoașterii.

Lucrarea conține date biobibliografice ale autorilor, note și referințe bibliografice, precum și abstracte în limbile engleză și franceză.

În prefață sunt descrise problemele cu care se confruntă bibliotecile și bibliotecarii. În același timp se afirmă faptul că Bibliologia românească de azi manifestă o anumită fărâmițare. Fiecare bibliotecă produce la nivelul său tot ceea ce poate produce, însă lipsesc proiectele comune, programele cu efect real în viața bibliotecilor. Bibliologia din zilele noastre nu izbuteste o concentrare a energiilor, dar acest lucru nu înseamnă că ea nu este lipsită de merite.

Pentru a putea depăși decalajul care există între țara noastră și restul țărilor europene, viitorii profesioniști trebuie să fie formați pentru a constitui o avangardă în modernizarea instituțiilor de cultură și informare. Cei 80 de ani de viață ai bibliologiei românești, permit o evaluare a domeniului și o perspectivă a acestuia spre viitor. Lucrarea de față este o veritabilă galerie de portrete a celor datorită cărora putem vorbi în prezent despre bibliologie în România.

„Selecția de texte pentru această antologie urmărește să ilustreze pe de o parte specificul unei evoluții, iar pe de altă parte varietatea problematicii bibliologice pe parcursul a aproape 80 de ani de existență. Alăturarea într-un singur volum a textelor din cea de a II-a parte a lucrării împreună cu informațiile cuprinse în prima parte conferă volumului caracterul unui instrument de informare ce sintetizează scopurile unui dicționar cu acelea ale unei antologii. Volumul cuprinde o sumă de cunoștințe utile, indispensabile chiar, el fiind adresat comunității bibliologilor, a bibliotecarilor și a viitorilor profesioniști în asumarea demnității unei profesii mai puțin vizibile pentru public, dar nu mai puțin respectabilă decât altele.

BORUNĂ, ADRIANA. Informare și documentare: lucrări ale sesiunilor profesionale 2007 : [recenzia lucrării cu același titlu. București : Editura Bibliotecii Naționale a României, 2007

Volumul Informare și documentare: lucrări ale sesiunilor profesionale 2007 a apărut la editura Bibliotecii Naționale a României în decembrie 2007.

Având un conținut variat, volumul cuprinde atât articole de prezentare a misiunii și a activităților din cadrul serviciilor Bibliotecii Naționale a României, cât și analize ale unor subiecte de interes din domeniul bibliologiei.

Aurelia Perșinaru, Mihaela Stanciu, Nicoleta Corpaci și Laura Mărgărit au trecut în revistă câteva aspecte esențiale referitoare la numerotarea standardizată ISBN-ISSN și la programul CIP în România; Silvia Căpățână s-a ocupat de istoria Depozitului legal în România;

Virginica Iamandi și Andreea Răsboiu au avut în vedere activități, procese și politici de achiziție; Elena Nițu și Doina Stănescu s-au oprit asupra împrumutului interbibliotecar, precum și asupra funcției de centru național de schimb internațional.

Noile principii și filosofii de catalogare, problematica descrierii bibliografice standardizate și a indexurilor alfabetice, constituirea Listei de vedete de subiect enciclopedice românești – LIVES-Ro sunt câteva dintre temele abordate de specialiștii Serviciului Catalogare. Clasificare (Victor Duțescu, Doina Lincu, Nina Dumitrescu, Viorica Constantin, Maria Stănescu, Denise Rotaru).

Izabela Lișman, Carmen Stângaciuc-Cărăușu, Elena Tălpeanu și Delia Chiru analizează relațiile Bibliotecii Naționale a României cu publicul, produsele și serviciile oferite, soluțiile de marketing avute în vedere pentru a răspunde cât mai bine așteptărilor utilizatorilor.

Colecțiile Speciale sunt prezente cu un amplu grupaj de articole privind structura colecțiilor de documente de patrimoniu ale BNR. Sunt prezentate piesele cele mai valoroase ale colecției de carte bibliofilă românească; este descrisă problematica identificării, a catalogării și a prezervării incunabilelor, a fotografiilor, manuscriselor, a partiturilor și a documentelor audio-video; nu sunt pierdute din vedere nici proiectele românești și cele europene privind digitizarea documentelor de patrimoniu etc. Articolele sunt semnate de Doina Nemeș, Dana-Silvia Țilică, Elena-Maria Schatz, Marilena Popescu, Cristina Marinescu, Ana Pleșia, Mihaela Niculescu și Mariana Radu. Din sumar mai amintim: articolul Dinei Paladi referitor la standardele naționale și internaționale din domeniul biblioteconomic, cel al Sandei Ciucur despre activitatea BNR, în calitate de agenție bibliografică națională, cel al Marianeii Lucia Nefântu privind Laboratorul de Patologie și Restaurare al BNR, articolele de prezentare a filialelor Batthyaneum – Alba Iulia și Omnia – Craiova ale Ileanei Dârja și Doinei Ghiță, precum și articolele semnate de Nicoleta Rahme și Veronica Popa privind vizitele documentare întreprinse de BNR în 2007. În prefață, conf. dr. Elena Tîrziman, director general al BNR, vorbește despre „funcțiile de importanță socială” ale Bibliotecii Naționale a României (funcțiile de conservare și informare, funcția culturală, funcția educațională etc.), precum și despre tipurile de public/partener vizate de această instituție de rang național.

BORUNĂ, ADRIANA. Revista Română de Istorie a Cărții : [recenzia revistei cu același titlu editată de Biblioteca Academiei Române, Biblioteca Centrală Universitară “Carol I”, Biblioteca Națională a României, an III/IV, nr. 3(2006)/4(2007). București : Editura Bibliotecii Naționale a României, 2008

Revista română de istorie a cărții, editată din 2004, este rezultatul colaborării a trei importante instituții de cultură: Biblioteca Națională a României, Biblioteca Centrală

Universitară “Carol I” din București și Biblioteca Academiei Române.

Revista reunește studii din domeniul istoriei cărții și al tiparului, al Bibliofiliei și al antropologiei culturale și promovează cercetarea românească în țară și străinătate.

Adresându-se atât bibliotecarilor, cercetătorilor, cadrelor didactice și studenților, cât și tuturor acelor care sunt interesați de cultura românească „Revista Română de Istorie a Cărții” constituie un instrument de referință în care sunt reunite cele mai recente studii și cercetări cu privire la istoria și la cultura scrisă românească.

Periodicul încearcă să aducă în atenția publicului de specialitate informații referitoare la personalități ce au marcat cultura scrisă din România, articole ce privesc atât cartea veche din România, cât și cartea veche românească existentă în străinătate, texte despre începuturile și evoluția tiparului în țara noastră, studii ce descriu circulația publicațiilor, dar și relatări ale unor evenimente culturale (expoziții, aniversări) ce au avut loc la noi în țară în anul 2007.

Volumul se deschide cu un articol omagial, dedicat bibliologului român Virgil Câdea.

Îndeplinind numeroase funcții importante dintre care o menționăm pe cea de vicepreședinte al Academiei Române, Virgil Câdea a publicat numeroase studii fiind definitoriu „Rațiunea dominantă. Contribuții la istoria umanismului românesc”.

În articolul „Cărți de laudă pentru Petru Movilă” Dan Horia Mazilu vorbește despre contribuția Mitropolitului de Chiev, Petru Movilă, la modernizarea vieții spirituale în Ucraina și la europenizare. Sunt prezentate apoi pe rând, în câte un articol, câteva dintre cele mai importante cărți rare românești din România precum: Palia de la Orăștie (este prezentat exemplarul de la filiala Batthyaneum), un tetraevangheliar de la biblioteca Sfântului Sinod, manuscrisul Psalterium Davidicum cum Calendario (Franța: Pontigny / Sens, ante 1170) din colecțiile Bibliotecii Naționale a României, filiala Batthyaneum, Cronica de la Nuremberg (1493), un exemplar din “Metamorfozele” lui Ovidiu din colecția de carte veche a muzeului din Alba Iulia, etc. Olimpia Mitric se ocupă de cartea veche românească dintre secolele al XVIII-lea și al XIX-lea din colecțiile bibliotecii Universității Naționale din Cernăuți.

Arta tiparului în România este prezentată într-un amplu grupaj de articole dintre care amintim: articolul lui Doru Bădără care descrie demersul tipografic în Epoca Brâncovenească, cel al Gabrielei Mircea în care ni se reține atenția cu informații referitoare la tipograful Ștefan Huzzi (Hoszu), meșter al vechiioficine din Blaj, cel al lui Andreas Emodi cu privire la tipografia seminarului Romanocatholic din Oradea și studiul republicat de Gabriel Ștrempel referitor la sprijinul acordat de Rusia tiparului românesc în secolul al XVII-lea.

Sunt de menționat de asemenea articolul Ștefaniei Ștefan despre colecția de carte veche românească existentă în Biblioteca Națională a Austriei, articolul Gabrielei Dumitrescu referitor la legătura dintre Miron Grindea și revista Adam, cel al lui Alexandru Ofrim cu privire la tipuri de lectură și de cititori, articolul în care Olga Cicanci descrie circulația cărții grecești în țările române în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea și cel referitor la împrumutul de carte la Oradea din jurul anilor 1784-1810 semnat de Constantin Mălinaș. Pentru a oferi o imagine cât mai completă a culturii românești scrise, vechi și recente, dar și a celor care au contribuit la formarea și evoluția ei, nu sunt pierdute din vedere nici evenimentele culturale și nici aniversările unor cunoscuți oameni de cultură. În acest sens citim în acest volum prezentări ale unor expoziții precum “Cartea veche între restaurare și perpetuare” sau “Permanența culturii românești”, dar și ale unor evenimente culturale precum Zilele Bibliotecii Naționale a României (2007), eveniment prin care a fost marcat și anul Mircea Eliade. Tot despre anul Mircea Eliade se ocupă și Cristina Bădără din articolul căreia aflăm despre manuscrisele

lui Eliade existente în colecțiile Bibliotecii Centrale Universitare “Carol I” din București.

În prefață, prof. univ. dr. Mircea Anghelescu, vorbește despre importanța cărții, despre respectul pe care ar trebui să i-l datorăm. “Cartea ne oferă bucuria unei presupoziii și promisiunea unor plăceri încă înainte de a o deschide. Cartea este singura călătorie care îți garantează că vei ajunge la un țel”. Articolele sunt prevăzute cu note de subsol care permit celor interesați să aprofundeze sau să dezvolte domeniul.

Revista conține abstracte traduse în limbile engleză și franceză și cuprins în română, engleză și franceză. Volumul este bogat ilustrat, textele articolelor fiind susținute de imagini sugestive.

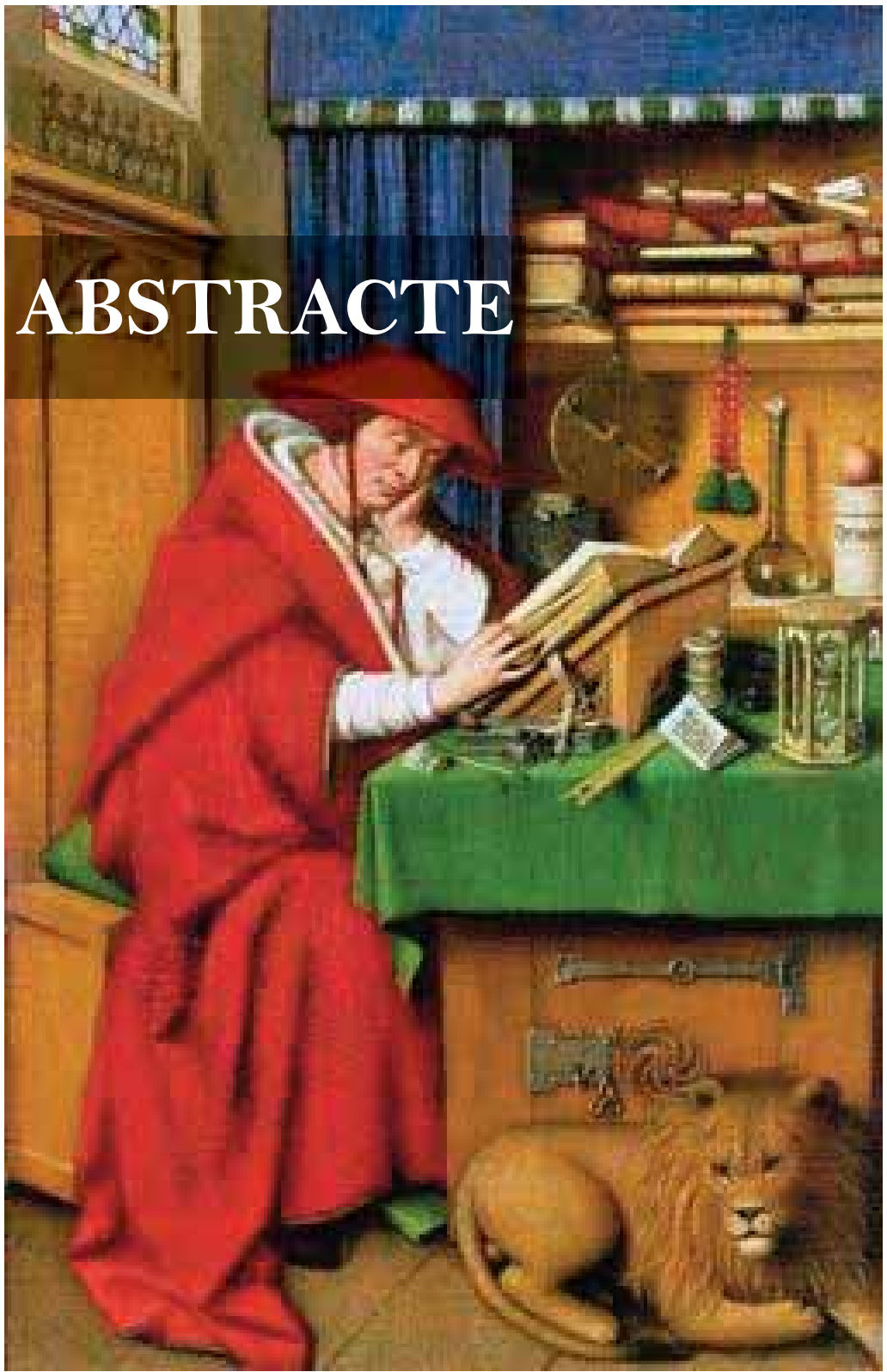
BORUNĂ, ADRIANA. Biblioteca - informație, comunicare, cunoaștere : [recenzia lucrării cu același titlu de Octavian Mihail Sachelarie și Mihaela Voinicu. Pitești : Biblioteca Județeană Dinicu Golescu - Argeș, 2008 (Volum apărut cu sprijinul Consiliului Județean Argeș)

Volumul apare la împlinirea a 128 de ani de existență a Bibliotecii Județene Dinicu Golescu – Argeș și se adresează atât specialiștilor din biblioteci, cât și tuturor acelorora care doresc să se familiarizeze cu activitățile specifice domeniului informării și al documentării. În cele 262 de pagini ale lucrării găsim informație pe de o parte utilă și pe de altă parte atractivă, pe de o parte aparent banală și cunoscută, dar pe de altă parte inovatoare și captivantă, care ar putea atrage atenția nu numai specialiștilor domeniului ci și oricărei persoane care este interesată de istorie, cultură și de locul în care acestea pot fi găsite cu siguranță. În același timp lucrarea mai realizează o performanță în sensul că ea reușește să aducă la o laltă bibliotecă tradițională și cele mai noi tehnologii disponibile și utilizate în societatea informației. Este prezentată de asemenea politica managerială a bibliotecii datorită căreia relația dintre utilizator și bibliotecă a devenit una personală, bazată pe parteneriat și pe reguli impuse de o cooperare mutuală. Sunt descrise suficient de clar și detaliat conceptul de bibliotecă publică în societatea informației, resursele electronice care facilitează lectura în mileniul al III-lea, utilizatorii bibliotecii contemporane. Un accent deosebit este pus pe utilizatori, pe fidelizarea acestora prin intermediul strategiilor de marketing. Este subliniată importanța modalităților de comunicare furnizate de noile tehnologii) internetul și rețelele sociale online, flux de informații RSS, etc) de care ar putea dispune bibliotecile. O idee nou-apărută în literatura de specialitate din România este aceea de brand de bibliotecă. În capitolul destinat acestui concept se pornește de la definiția ideii de brand, ajungându-se la scopul acestuia și la modalitățile de creare a brand-ului de bibliotecă. Nu sunt pierdute din vedere nici catalogul cărții vechi românești din Biblioteca Dinicu Golescu, nici însemnările manuscrise de pe lucrările de patrimoniu ale acesteia, nici personalitatea lui Dinicu Golescu și nici evenimentele educaționale și culturale care au avut loc în incinta bibliotecii.

Volumul este conceput sub forma unui amplu grupaj de articole, care, deși diferite, au ca punct comun informarea și documentarea în general și Biblioteca Județeană Dinicu Golescu în special. În prefață, coordonatorul volumului dr. Octavian Mihail Sachelarie subliniază faptul că în momentul de față bibliotecă se prezintă utilizatorilor săi ca o instituție matură, de cultură și educație. Într-un interval relativ scurt de timp ea a reușit să parcurgă etape calitative esențiale devenind una dintre cele mai importante biblioteci publice din România. Instituția se dorește a fi un centru informațional, cultural și științific în peisajul informațional românesc și european și ar trebui să constituie un exemplu pentru instituțiile similare.

Toate articolele care compun acest volum conțin la final referințe bibliografice extrem de variate care vor contribui la dezvoltarea domeniului biblioteconomic. Volumul conține și câteva anexe, imagini din albumul cu fotografii al Bibliotecii Județene „Dinicu Golescu” Argeș.

ABSTRACTE

Afinități culturale româno-austriece

Colecția de carte rară a Bibliotecii Naționale a României are numeroase lucrări tipărite pe teritoriul actual al Austriei, lucrări ale unor autori de origine austriacă sau care se refera la istoria acestei țări. Articolul prezintă câteva dintre edițiile imprimate la Viena în secolele XVI, XVII, XVIII.

Cuvinte cheie: Biblioteca Națională a României, ediții, Viena.

Arhiva istorică în Colecțiile Speciale – particularități

Arhiva istorică este compusă dintr-o colecție de fonduri care au aparținut unor fundații culturale întemeiate în perioada interbelică. Diversitatea tipurilor de documente istorice întâlnite în aceste fonduri este o invitație constantă de a promova cele mai potrivite forme de valorificare, iar tendințele și metodele actuale de valorificare vor duce la creșterea vizibilității acestei arhive în mediul academic și la nivelul publicului larg.

Cuvinte cheie: arhiva istorică, fundații culturale, documente istorice.

Arhondologii ale Țării Românești la Biblioteca Națională a României

Fondul de documente istorice provenind din fostul muzeu Al. Saint Georges include și două manuscrise care conțin consemnări despre nobilimea din Valahia, mai exact tipul de act rezultat al unor prevederi din Regulamentul Organic: „Arhondologia Țării Rumânești” și „Arhondologia țării. După noua legiuire din anul 1837 a rangurilor.”

Cuvinte cheie: arhondologie, Biblioteca Națională a României, nobilime.

Aspecte cantitative și calitative ale resurselor umane în Biblioteca Națională a României

Cercetarea s-a efectuat în scopul identificării acelor aspecte interne și externe care sunt implicate în realizarea obiectivului stringent al instituției - pregătirea pentru implementarea indicatorilor sistemului de management al calității, în conformitate cu standardele internaționale din familia ISO 9001, în vederea îndeplinirii misiunii esențiale a Bibliotecii Naționale a României – asigurarea accesului de calitate la colecțiile sale.

Cuvinte cheie: resurse umane, Biblioteca Națională a României.

Brandul de bibliotecă – Elemente constitutive

Se poate proceda la construirea unui brand avându-se în vedere așteptările minime ale utilizatorilor, direcția către care se îndreaptă bibliotecă, factorii competitori de pe “piață”, noi resurse care pot fi fructificate, precum și elemente extrase din analiza punctelor slabe, forte, oportunităților și pericolelor. Acestor rezultate li se adaugă analiza segmentului de utilizatori vizat și a nevoilor de informare ale acestora, analiza tehnicilor folosite de competitori, pentru ca, în final, să poată fi stabilit grupul țintă care poate fi deservit cel mai bine.

Cuvinte cheie: brand, bibliotecă.

Cărți și documente franceze în biblioteca Batthyaneum-Alba Iulia. Contribuții la seria Gallica

La filiala Batthyaneum din Alba-Iulia exista peste cinci mii de unități de cărți și documente franceze, care ar putea alcătui o bibliografie. Prin bibliografia anunțată, s-ar putea deschide o colaborare cu Centrul de Cercetări Istorice a Universității Paris IV Sorbonne, și cu Biblioteca Szécseny din Budapesta, interesate de existența unui astfel de instrument de lucru pentru cercetători.

Cuvinte cheie: Batthyaneum, documente franceze, cărți franceze.

Catalogul Colectiv Național. Scurt istoric. Perspective

Un loc important în stadiul actual de dezvoltare a informației îl ocupă cataloagele colective. Serviciul “Cataloge colective” a fost înființat încă din primii ani ai existenței Bibliotecii Naționale și anume din 1956.

În catalogul colectiv național sunt integrate într-un singur mediu bibliotecii independente. Crearea acestui mecanism va permite vizualizarea unitară de către utilizatori a informațiilor puse la dispoziție în comun. Căutarea informației se poate face simultan în bazele de date ale mai multor biblioteci. Accesul utilizatorilor în mod centralizat, prin intermediul unui produs de tip metacăutare, printr-o interfață unică, va eficientiza procesul de căutare a informațiilor și va oferi în timp optimi informațiile cerute.

Cuvinte cheie: catalog colectiv național, informație, Biblioteca Națională a României.

Evidența publicațiilor în Biblioteca Națională

Fondurile Bibliotecii Naționale a României au fost constituite în timp și dezvoltate permanent prin achiziții, donații, transfer, schimb internațional și depozit legal. Biblioteca Națională a României gestionează și inventariază publicațiile specifice pe care le deține, în sistem manual și automatizat. Registrul inventar electronic a fost introdus începând cu anul 2005. Astfel, au fost eliminate registrele inventar tradiționale, iar fondurile bibliotecii sunt reflectate cu maximă exactitate.

Cuvinte cheie: fonduri, Biblioteca Națională a României, inventar.

George Enescu și Casa Regală a României

Biblioteca Națională a României deține în patrimoniul său numeroase mărturii sonore și scrise ale vieții și creației enesciene. Compartimentul audio-vizual are în colecțiile sale primele înregistrări pe discuri de patefon ale casei „Columbia” în care Enescu excelează ca violonist în Beethoven.

În afara acestor fonduri muzicale, Enescu este prezent și în colecția de documente ce aparțin Colecțiilor Speciale cum ar fi: fondul de corespondență, fotografiile și periodice românești vechi. Scrisorile, interviurile, convorbirile, amintirile celor ce l-au cunoscut au darul de a contura personalitatea artistului, dezvăluindu-l ca pe un extraordinar animator al vieții muzicale românești, pedagog și prieten, plin de compasiune pentru cei aflați în suferință, un „mare român”.

Legătura lui Enescu cu Casa Regală a României începe din anii tinereții când Carmen

Sylva și alți Mecena îl subvenționează pentru continuarea studiilor la Paris, unde ia premiul întâi la clasa de vioară.

Cuvinte cheie: George Enescu, Casa Regala a României, fonduri muzicale, Biblioteca Națională a României.

Valorificarea colecțiilor medievale și renescentiste ale Bibliotecii Naționale a României – Filiala Batthyaneum

Biblioteca Națională a României, Filiala Batthyaneum din Alba Iulia administrează colecții patrimoniale de valoare documentar-științifică și bibliofilă inestimabilă, precum manuscrise și tipărituri vechi, documente de arhivă, colecții muzeale și de arhivă bisericească, care servesc, în primul rând, necesităților de cercetare, studiu și informare în domeniul istoriei culturii și a istoriei cărți și a tiparului din Europa Occidentală începând din secolul al IX-lea până astăzi. Fondul de carte medievală și renescentistă deținut de Filială este format din următoarele categorii de obiecte: manuscrise medievale: 298 volume (circa 480 unități bibliografice de manuscrise), manuscrise din secolul al XVI-lea: 25 de volume, incunabule: 571 unități bibliografice și carte veche din secolul al XVI-lea: circa 2500 unități bibliografice.

Cuvinte cheie: Batthyaneum, carte medievală, manuscrise medievale.

2008. Începutul unei noi etape în dezvoltarea instituțională a Bibliotecii Naționale a României.

Anul 2008 a marcat începutul unei ample acțiuni de redefinire a misiunii, viziunii și a strategiei de dezvoltare a Bibliotecii Naționale a României, ca parte importantă a sistemului național de informare și documentare. La baza tuturor acțiunilor au stat noile instrumente organizatorice: Regulamentul de organizare și funcționare și organigrama. Ocuparea posturilor de conducere pentru structurile organizatorice prevăzute de organigramă s-a făcut prin elaborarea și susținerea proiectelor manageriale.

Cuvinte cheie: organigramă, ROF, proiect managerial

Proiect management. Biroul Biblioteca Virtuală Națională

Proiectul managerial privind organizarea biroului Biblioteca virtuală națională are ca punct principal acțiunile ce trebuie desfășurate pentru punerea în aplicare a strategiei naționale de digitizare, prin: crearea de conținut digital și consolidarea acestuia, arhivarea și prezervarea conținutului digital și mărirea gradului de acces și a celui de utilizare.

Cuvinte cheie: digitizare, bibliotecă digitală

Biroul Fișiere naționale de autoritate. Plan managerial

Proiectul managerial privind organizarea activității biroului Fișiere naționale de autoritate dezvoltă aspecte legate de modalitățile concrete de îndeplinire a misiunii biroului la nivelul Bibliotecii Naționale a României, de interrelaționarea cu întregul sistem național info-documentar.

Cuvinte cheie: fișiere de autoritate, organizare

Analiza nivelului de satisfacere a cererilor de informare ale utilizatorilor Bibliotecii Naționale a României. Studiu de caz

Cercetarea s-a bazat pe analiza și interpretarea datelor obținute prin metoda SWOT și aplicarea unui chestionar, cu referire la nivelul de satisfacere a cererilor de informare ale utilizatorilor Bibliotecii Naționale a României.

Pentru obiectivitatea studiului, am apelat la dialogul cu beneficiarii Bibliotecii Naționale a României, populația implicată în acest studiu fiind formată din studenți – ce reprezintă un procent de 65,06% din totalul beneficiarilor serviciilor oferite de Biblioteca Națională.

Analiza SWOT a ajutat la identificarea acelor *aspecte interne* ce privesc micro-mediul din această instituție info-documentară, este vorba de *punctele tari(S)* și *punctele slabe(W)* ce influențează calitatea metodelor de regăsire a informației în Biblioteca Națională a României, dar în același timp și macro-mediul ce cuprinde acele *elemente externe* care au contribuit la îndeplinirea cu succes a misiunii instituției, și aici facem referire la *oportunitățile(O)* exploatare în mod corespunzător, precum și monitorizarea motivelor pentru care biblioteca a înregistrat dificultăți în realizarea obiectivelor propuse – *amenințările(T)*.

Chestionarul a fost aplicat la sălile de lectură ale bibliotecii, dar și la Sala cataloagelor, și a permis analiza statistică a răspunsurilor primite de la respondenți.

Concluziile desprinse pe seama acestei cercetări arată că evaluarea gradului de îndeplinire a misiunii esențiale a Bibliotecii Naționale a României - aceea de a oferi beneficiarilor accesul de calitate la colecțiile sale, depinde într-o mare măsură de monitorizarea și optimizarea metodelor de regăsire a informațiilor și a factorilor care contribuie la calitatea și accesibilitatea acestora.

Cuvinte cheie: Acces la Informații; Biblioteci – Evaluare; Calitatea Serviciilor; Management Informațional; Misiunea Bibliotecii; Utilizatori.

Relația cu publicul factor de stres în activitatea bibliotecarului

Activitatea bibliotecarilor care lucrează cu publicul în sălile de lectură nu este nicidecum lipsită de stres. Datorită multitudinii de tipologii umane, custodele intră în contact cu o mare diversitate de personalități umane. Pentru a-și îndeplini datoria, acesta trebuie în primul rând să găsească modalități cât mai adecvate de comunicare cu utilizatorul. Tema cercetării autoarei este aceea de a investiga corelațiile care ar putea exista între stres și modificările ce se pot produce în funcționarea organismului în parametrii optimi. Cercetarea se referă la persoanele având ca obiect de activitate relația cu publicul. Au fost folosite chestionarele psihologice: Chestionarul *C* Cattel de anxietate; Chestionarul 16 PFQ – 16 factori primari; Chestionarul Simptomelor în 4 Dimensiuni (Four Dimensional Symptom Questionnaire) și un chestionar medical

Ca o primă concluzie se poate spune că cifrele sunt edificatoare cu privire la influența nefastă a stresului asupra organismului uman. Trăirile noastre interioare condiționează foarte mult relaționarea noastră cu mediul de activitate și au influențe considerabile asupra climatului familial. Putem fi mult mai eficienți, în medii adecvate personalității noastre. O a doua concluzie a cercetării este aceea că în bibliotecile mai mici, unde ordonatorul financiar este reprezentat de primărie, prefectură și consiliu județean, bibliotecarii sunt nevoiți să presteze și alte activități, cu totul altele decât cele legate strict de meseria de bază, cele care figurează în fișa postului. În aceste situații, factorul

stres provine primordial din această conjunctură și mai puțin din relaționarea cu utilizatorul.

Cuvinte cheie: Stress; Bibliotecari; Utilizatori – Bibliotecă; Cercetare Psihologică

Cercetare științifică și dezvoltare tehnologică în Biblioteca Națională a Republicii Cehe

Biblioteca Națională a Republicii Cehe s-a concentrat pe trei domenii de cercetare: cercetarea prin valorificarea conținutului, norme și proiecte în domeniul biblioteconomiei, cercetarea aplicată prin folosirea cu precădere a tehnologiei și dezvoltarea de noi aplicații în domeniul prezervării și accesului digital la informații.

Finanțarea se face prin programe de cercetare-dezvoltare (Ministerul Culturii) și prin programe europene (Programul eContentplus). Unul dintre cele mai recente proiecte pe această temă este proiectul ENRICH - **Rețeaua Europeană de Resurse și Informații cu privire la Patrimoniul Cultural** (Decembrie 2007 - noiembrie 2009), construit pe platforma Bibliotecii Digitale Manuscriptorium, care va oferi acces neîngrădit la reprezentări digitale ale documentelor de patrimoniu aflate în custodia diferitelor instituții culturale europene, cu scopul de a crea un mediu virtual de cercetare partajat, mai ales pentru studiul manuscriselor, dar de asemenea a incunabilelor, cărților vechi rare tipărite și a altor documente istorice.

Biblioteca Națională a României este prezentă în portalul manuscriselor europene Manuscriptorium cu documente digitizate din colecțiile sale speciale și a devenit partener asociat în proiectul Enrich în luna aprilie 2008.

Cuvinte cheie: Biblioteca Națională a Republicii Cehe – Cercetare; Enrich (proiect); Manuscriptorium; Biblioteca digitală

Contribuția Bibliotecii Naționale a României la proiectul Enrich. Manuscriptorium

Biblioteca Națională a României este parteneră în cadrul Proiectului Manuscriptorium din luna aprilie a anului 2008 și contribuie cu cărți românești din secolele XVI și XVII, având o deosebită valoare culturală, istorică și artistică. Majoritatea sunt lucrări religioase, dar și din domeniul dreptului și istoriei (mitropolitul Dosoftei, Varlaam, Macarie, Coresi, Dimitrie Liubavici, Antim Ivireanul, Dimitrie Cantemir etc.). Acestea însumează 77 de titluri, aproximativ 20000 de imagini, urmând să li se adauge 24 de titluri din secolul XVIII, aproximativ 11000 de pagini.

Proiectul ENRICH este coordonat de Biblioteca Națională a Cehiei și se derulează în cadrul programului eContent+. Are ca scop realizarea accesului la imagini digitale ale documentelor vechi din diferite instituții culturale europene, creând un mediu de cercetare virtual, pe platforma Manuscriptorium (www.manuscriptorium.com).

Participarea BNR la Enrich.Manuscriptorium permite cunoașterea și recunoașterea pe plan internațional a specificului patrimonial românesc.

Cuvinte cheie: Biblioteca Națională a României; Biblioteca digitală; Manuscriptorium; Enrich (proiect)

Promovarea portalului The European Library. Indicatori de performanță

În cadrul proiectului de dezvoltare a portalului de servicii The European Library, a fost inițiat proiectul TELplus (<http://www.theeuropeanlibrary.org/telplus>), finanțat din programul eContentplus al UE, pe o perioadă de 27 de luni (1 octombrie 2007- 31 decembrie 2009). Proiectul este coordonat de Biblioteca Națională a Estoniei.

Începând cu luna noiembrie a anului 2008, va avea loc procesul de implementare a planului de marketing al portalului The European Library în bibliotecile naționale nou devenite membri participanți cu drepturi depline.

Biroul The European Library propune cinci indicatori-cheie de performanță pentru a fi utilizați în procesul de evaluare a performanțelor participanților cu drepturi depline în promovarea portalului The European Library în raport cu obiectivele sale.

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI ÎN CADRUL POLITICII PUBLICE PRIVIND DIGITIZAREA ȘI REALIZAREA BIBLIOTECII DIGITALE A ROMÂNIEI

Biblioteca Națională a României este implicată activ în programul de aplicare a Politicii publice în domeniul digitizării, prezervării digitale și accesibilității on-line a resurselor deținute de bibliotecile din România. În acest sens, Biblioteca Națională a României a formulat principiile ce stau la baza acestui proiect, a evaluat colecțiile propuse spre digitizare, a configurat o soluție informatică necesară creării Bibliotecii Digitale a României.

Cuvinte cheie: digitizare, bibliotecă digitală

Inventarierea documentelor digitizate în sistemul național de biblioteci

Biblioteca Națională a României pune în practică “Politica Publică pentru digitizarea resurselor culturale” prin Biroul Biblioteca Virtuală Națională și vizează constituirea Bibliotecii Digitale Naționale, parte componentă a Bibliotecii Digitale Europene. Una dintre etapele desfășurării procesului de digitizare este furnizarea unei liste inventar, cu localizarea resurselor digitizate în acest moment, la nivelul sistemului național de biblioteci.

Cuvinte cheie: digitizare, bibliotecă virtuală, listă-inventar.

Romanian-Austrian cultural affinities

Rare book collection of Romanian National Library contains innumerable works typed on the Austrian actual territory, works whose authors are Austrian or which refer to the history of this country. The article presents some of the editions printed in Vienna in the XVI, XVII, XVIII centuries.

Key words: Romanian National Library, editions, Vienna.

Historical archive in special collections – particularities

The historical archive is made of a fund collection which belonged to some cultural foundations established in the inter-war period. The diversity of historical documents types encountered within these funds represents a constant invitation to promote the most suitable valorisation forms, and the actual tendencies and methods shall conduct to visibility raise of this archive in the academic environments and at the level of wide public.

Key words: historical archive, cultural foundations, historical documents.

Gentlefolk history of Romanian Country in the Romanian National Library

The fund of historical documents coming from the former Al. Saint Georges museum also includes two manuscripts containing consignments about the gentlefolk in Walachia, more exactly the type of act resulted from certain provisions of Organic Regulation: The Gentlefolk of Romanian Country and The Gentlefolk of the Country. According to the New Rank Laws in 1837.

Key words: gentlefolk history, Romanian National Library, gentlefolk.

Quantitative and qualitative aspects of human resources of the Romanian National Library

The research was performed for the identification of the internal and external aspects implied in the accomplishment of the stringent objective of the institution – the training for the implementation of the quality management system indicators in accordance with the international standards of ISO 9001 group, for the accomplishment of the essential mission of the Romanian National Library – insuring the quality access to its collections.

Key words: human resources, Romanian National Library.

Library brand – Constitutive elements

It may proceed to the building of a brand taking into consideration the minimal expectancies of the users, the direction which the library is being directed to, the competitor factors on the „market”, new resources which may be valuated, as well as other elements extracted from the analysis of weak and strong points, opportunities and dangers. To the aforementioned results there may be added the analysis of users certified segment and their need for information, the analysis of the techniques used by competitors so that at the end there may be established the target group which may be best serviced.

Key words: brand, library.

French books and documents in the Batthyaneum Library - Alba Iulia. Contributions to Gallica series

At Batthyaneum branch in Alba-Iulia there are over five thousand units of French books and documents which may compile a bibliography. By the aforementioned bibliography, collaboration with the Historical Research Centre may be combined both with the Centre of Historical Research of Paris IV Sorbonne University and with Szécseny Library in Budapest, both interested in the existence of such a working instrument for the research.

Key words: Batthyaneum, French documents, French books.

National Collective Catalogue. Historical background. Perspectives

An important place in the actual development phase of the information is represented by the collective catalogues. "Collective Catalogues" service was founded in 1956, the first year of the National Library.

Independent libraries are integrated in the collective catalogue, in a unique environment. Creating this mechanism shall allow the unitary view by the users of the information put at disposal in common. The search of information may be performed simultaneously in the databases of more libraries. The access of users, in a centralized manner, through a product of meta-search, by a unique interface, shall make the searching process of the information more efficient and shall offer in optimum times the information requested.

Key words: national collective catalogue, information, Romanian National Library.

Evidence of publications in the National Library

The funds of the Romanian National Library have been realized in time and continuously developed through acquisitions, donations, transfer, international exchange and legal deposit. The Romanian National Library manages and inventories the owned specific publications, both in manual and automatic system. The electronic inventory system was introduced in 2005. Hence, the traditional inventory registries were eliminated and the funds of the library are being reflected with maximum exactness.

Key words: funds, Romanian National Library, inventory.

George Enescu and the Romanian Royal House

The Romanian National Library inherits numerous sonorous and written evidence of Enescu's life and creation. The audio-visual section contains in its collections the first registrations on gramophone disks of "Columbia" house, where Enescu transcends as violinist in Beethoven. Besides these musical funds, Enescu is also being present in the documents collection belonging to Special Collections, such as: correspondence fund, photographs and Romanian old periodicals. The letters, interviews, interlocutions, flashbacks of those who met him are meant to highlight the artist's personality, revealing him as an extraordinary animator of Romanian musical life, educator and friend, full of compassion for the suffering ones, a "great Romanian". The link between Enescu and the Romanian Royal House began in youth years when Carmen Sylva and other Mecena subsidized him to continue the studies at Paris where he was awarded first award for violin class.

Key words: George Enescu, Romanian Royal House, musical funds, Romanian National Library.

Valorisation of Medieval and Renascent collections of Romanian National Library – Batthyaneum Branch

Romanian National Library, Batthyaneum Branch in Alba Iulia manages patrimonial collections of documentary scientific value and a valuable bibliophile, as well as old manuscripts and writings, archival documents, museum and church archive collections which serve first of all to research necessities, study and information in the domain of culture history and history of books and of Western Europe archetype starting with the IX century until nowadays.

The fund of Medieval and Renascent books owned by the Branch contains the following categories of objects: Medieval manuscripts: 298 volumes (almost 480 bibliographic units of manuscripts), manuscripts from XVI century: 25 volumes, incunable: 571 bibliographic units and old books from XVI century: approximately 2500 bibliographic units.

Key words: Batthyaneum, Medieval book, medieval manuscripts.

2008. The start of a new stage in the institutional development of Romanian National Library.

2008 marked the start of an ample redefining action of the mission, vision and development strategy of Romanian National Library, as a main part of the national system of information and documentation. New organizatoric instruments stood at the basis of all actions: the Regulation for organization and operation and the organization chart. The employment of management positions for the organizatoric structures provided by the organization charts was performed by the elaboration and sustainment of managerial projects.

Key words: organization chart, ROF, management project.

Management project. Office of National Virtual Library

The management project regarding the organization of the office of National Virtual Library has as main point the actions which must be displayed for the implementation of the national digitization strategy through the followings items: the creation of a digital content and its consolidation, conservation of records and preservation of the digital content and the enlargement of both access and use extent.

Key words: digitization, digital library.

Office for National Authority Folders. Management plan

Management project regarding the organization of the office activity. The National authority folders develop aspects regarding the actual modalities for the accomplishment of the office mission at the level of the Romanian National Library, the inter-relation with the whole national info-documentary system.

Key words: authority folders, organization.

The analysis of satisfaction level for the information requests of the users of Romanian National Library. Study case

The research was based on the analysis and interpretation of the data obtained through SWOT method and a questionnaire regarding the level of information needs fulfilment of the users of Romanian National Library.

For the objectivity of the study we applied the dialogue with the beneficiaries of Romanian National Library, the population involved in this study being formed of students who represent 65,06% of the total of beneficiaries of services offered by National Library.

SWOT analysis contributed to the identification of those *internal aspects* regarding the micro-environment in this info-documentary institution, it is about the *strong points (S)* and the *weak points (W)* influencing the quality of methods for information finding in the Romanian National Library but at the same time it also regards the macro-environment which comprises those *external elements* that contributed to the successful accomplishment of the institution mission, and we refer here to the *opportunities (O)* exploited accordingly, as well as the monitoring of the reasons for which the library registered difficulties for the realization of the proposed objectives – *threats (T)*.

The questionnaire was applied to the lecture rooms of the library, and to the catalogues room, allowing a statistic analysis of the answers received from respondents.

The conclusions of this research indicate that the evaluation of the degree of accomplishment of the essential mission of the Romanian National Library – to offer the beneficiaries quality access to its collections depends very much on the monitoring and optimizing the procurement of information and factors which contribute to their quality and accessibility.

Keywords: Information Access; Libraries – Evaluation; Service Quality; Information Management; Library Mission; Users

The relation with the public, stress factor in the activity of the librarian

The activity of the librarians working with the public in the lecture rooms is a stressful one. Due to the multitude of human typologies, the curator encounters a great diversity of human personalities. In order to fulfil their duty, first of all they have to find the most adequate communication methods with the user. The subject of the author's research is to investigate the correlations which may exist between stress and the adaptations which may reveal in the functioning of the body in optimum parameters. The research refers to the persons having as activity object the relationship with the public. There have been used psychological questionnaires: Questionnaire *C* Anxiety Cattel; Questionnaire 16 PFQ – 16 primary factors; Four Dimensional Symptom Questionnaire and a medical questionnaire.

As a first conclusion it may be said that the numbers are relevant regarding the inauspicious influence over the human body. Our internal experiences influence very much our association with the activity environment and have considerable influence over the family climate. We can be more efficient in adequate environments for our own personalities.

A second conclusion of the research is that the smaller libraries where the financial the officer is represented by the mayor house, prefecture and local council, the librarians are being obliged to have other activities, very different from their basic job, the ones appearing in the job position description. In these cases, the stress factors primordially proceeds from this situation and less from the relationship with the user.

Keywords: Stress; Librarians; Library Users; Psychological Research

The scientific research and technological development on the National Library of the Czech Republic

The National Library of the Czech Republic concentrated on three research domains:

the research through content valorisation, norms and projects of biblioteconomy, applied research through the main use of technology and development of new applications in preservation and digital access to information.

The finance is performed through research-development programmes (Ministry of Culture) and through European programmes (eContentplus Programme). One of the most recent projects for this subject is ENRICH project – European Network of Resources and Information Regarding the Cultural Patrimony (December 2007 - November 2009), built on the platform of Manuscriptorium Digital Library, which shall offer full access to digital representations of the patrimony documents in the custody of various European cultural institutions, in order to create a virtual shared research environment, especially for the study of manuscripts, but also of incunabula, rare old typed books and other historical documents. The Romanian National Library is present on the portal of Manuscriptorium European manuscripts with digital manuscripts of its special collections and became associate partner in the Enrich project on April 2008.

Key words: National Library of the Czech Republic – Research; Manuscriptorium; Enrich (project); digital library.

The contribution of the Romanian National Library to the Manuscriptorium Enrich Project

The Romanian National Library has been partner of Manuscriptorium Project from April 2008 and has contributed with Romanian books from XVI and XVII centuries, having a great cultural, historical and artistic value. Most of the works are religious, constitutional and historical (Dosoftei Metropolitan, Varlaam, Macarie, Coresi, Dimitrie Liubavici, Antim Ivireanul, Dimitrie Cantemir etc.). There are 77 titles, approximately 20,000 images, and there shall be added 24 titles dating from the XVIII century, approximately 11,000 pages. The ENRICH project is coordinated by the National Library of the Czech Republic and is proceeds in the eContent+ programme. Its main purpose is the achievement of access to digital images of old documents in various European cultural institutions, creating a virtual research environment on the Manuscriptorium platform. (www.manuscriptorium.com).

The involvement of the Romanian National Library to Enrich.Manuscriptorium allows the acquaintanceship and recognition of the Romanian patrimonial specific on the international area.

Key words: Romanian National Library; digital library; Manuscriptorium; Enrich (project)

Promotion of the European Library portal. Performance indicators

Within the European Library services development project TELplus project was initiated (<http://www.theeuropeanlibrary.org/telplus>), financed by eContentplus programme of the European Union for a period of 27 months (1st October 2007 – 31st December 2009).

The project is coordinated by the Estonian National Library.

Starting November 2008, an implementation process of the marketing plan of the European Library portal will appear in national libraries which have recently become full rights participant members.

The European Library office proposes five performance key indicators to be used in the evaluation process of the full rights participants' performances in promoting the European Library portal related to its objectives.

THE NATIONAL ROMANIAN LIBRARY WITHIN PUBLIC POLITICS REGARDING DIGITIZATION AND ACHIEVEMENT OF ROMANIAN NATIONAL LIBRARY

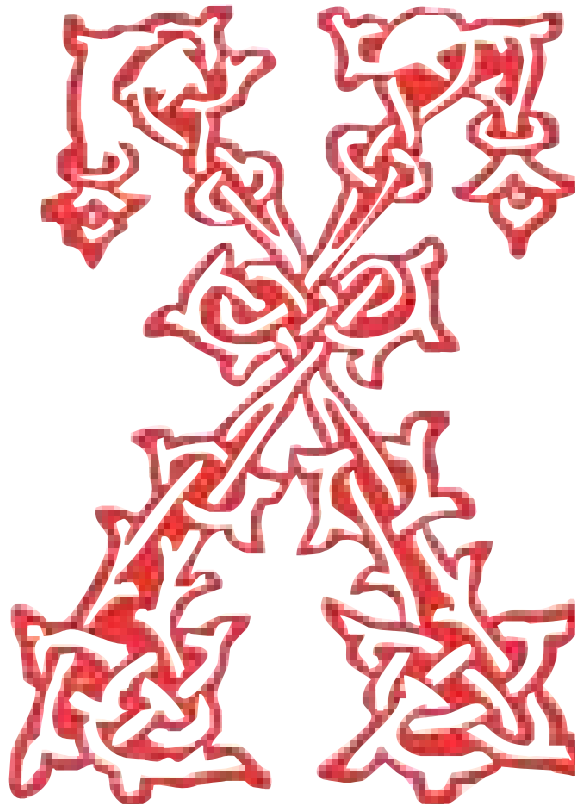
The National Romanian Library is actively involved in the application programme of public politics of digitization, digital preservation and online accessibility of the resources of libraries in Romania. In this sense, the Romanian National Library formulated the basic principles of this project, evaluated the collections proposed for digitization, configured an IT solution necessary for the creation of Romanian Digital Library.

Key words: digitization, digital library.

Inventory of digitized documents in the national system of libraries

The Romanian National Library puts in practice “The public politics for the digitization of cultural resources” by the Office for National Virtual Library, focusing on the realization of National Digital Library, component of European Digital Library. One of the stages of digitization process development is providing an inventory list in which actual digitized resources to be located at the level of the national libraries system.

Key words: digitization, virtual library, inventory list.

Affinités culturelles roumaines-autrichiennes

La collection de livres rares de la Bibliothèque Nationale de Roumanie contient de nombreux ouvrages imprimés sur le territoire actuel de l'Autriche, ouvrages de certains auteurs d'origine autrichienne ou relatifs à l'histoire de ce pays. L'article présente quelques-unes des éditions imprimées à Vienne aux XVIe, XVIIe, XVIIIe siècles.

Mots-clés: Biblioteca Națională a României, éditions, Vienne.

Archive historique dans les Collections Spéciales – particularités

L'archive historique est composée d'une collection de fonds qui ont appartenu à quelques fondations culturelles fondées dans la période interbellique. La diversité des types de documents historiques de ces fonds est une invitation constante de promouvoir les formes les plus adéquates de valorisation et les tendances et les méthodes actuelles de valorisation augmenteront la visibilité de cette archive dans le milieu académique et au niveau du grand public.

Mots-clés: archive historique, fondations culturelles, documents historiques.

Répertoires de la noblesse de Valachie à la Bibliothèque Nationale de Roumanie

Le fonds de documents historiques qui appartient à l'ancien musée Al. Saint Georges inclue aussi deux manuscrits avec mentions sur la noblesse de Valachie, plus précisément le type de document résulté suite aux dispositions du Règlement organique: "Arhondologia Țării Rumânești" (Répertoire de la noblesse de Valachie) et „Arhondologia țării. După noua legiuire din anul 1837 a rangurilor.” (Répertoire de la noblesse du pays. Après la nouvelle organisation des rangs en 1837.)

Mots-clés: répertoire de la noblesse, Bibliothèque Nationale de Roumanie, noblesse.

Aspects quantitatifs et qualitatifs des ressources humaines de la Bibliothèque Nationale de Roumanie

La recherche a été effectuée afin d'identifier les aspects internes et externes qui sont impliqués dans l'accomplissement de l'objectif immédiat de l'institution – la préparation pour l'implémentation des indicateurs du système de management de la qualité, conformément aux normes internationales de la famille ISO 9001, afin d'accomplir la mission essentielle de la Bibliothèque Nationale de Roumanie – assurer l'accès de qualité à ses collections.

Mots-clés: ressources humaines, Bibliothèque Nationale de Roumanie.

Marque de la bibliothèque – Éléments constitutifs

On peut procéder à la construction d'une marque, compte tenu des attentes minimales des utilisateurs, de la direction choisie par la bibliothèque, des facteurs compétiteurs du „marché”, de nouvelles ressources qui peuvent être valorisées, ainsi comme des éléments extraits de l'analyse des points faibles, forts, des opportunités et des risques. A ces résultats, on ajoute l'analyse du segment visé d'utilisateurs et de leurs besoins d'information, l'analyse des techniques utilisées par les compétiteurs, pour que, finalement, on établisse le groupe-cible qui peut être desservi le mieux.

Mots-clés: marque, bibliothèque.

Livres et documents français de la bibliothèque Batthyaneum-Alba Iulia. Contributions à la série Gallica

A la succursale Batthyaneum de Alba-Iulia il y a plus de 5000 d'unités de livres et de documents français, qui pourraient constituer une bibliographie. Par la bibliographie annoncée, on pourrait entamer une collaboration avec le Centre de Recherches Historiques de l'Université Paris IV Sorbonne et avec la Bibliothèque Szécseny de Budapest, intéressées par l'existence d'un tel instrument de travail pour les chercheurs.

Mots-clés: Batthyaneum, documents français, livres français.

Catalogue Collectif National. Bref historique. Perspectives

Les catalogues collectifs occupent une place importante dans l'étape actuelle de développement de l'information. Le service "Catalogues collectifs" a été créé dès les premières années d'existence de la Bibliothèque Nationale, c'est-à-dire depuis 1956.

Dans le catalogue collectif national on a intégré dans un seul milieu des bibliothèques indépendantes. La création de ce mécanisme permettra la visualisation unitaire par les utilisateurs des informations mises à disposition en commun. La recherche de l'information peut s'effectuer simultanément dans les bases de données de plusieurs bibliothèques. L'accès des utilisateurs de manière centralisée, à l'aide d'un produit de type méta-recherche, par une interface unique, améliorera le processus de recherche des informations et offrira rapidement les informations demandées.

Mots-clés: catalogue collectif national, information, Bibliothèque Nationale de Roumanie.

Liste des publications de la Bibliothèque Nationale

Les fonds de la Bibliothèque Nationale de Roumanie ont été constitués progressivement et développés constamment par acquisitions, donations, transfert, échange international et dépôt légal. La Bibliothèque Nationale de Roumanie gère et fait l'inventaire des publications spécifiques détenues, en système manuel et automatisé. Le registre inventaire électronique a été introduit à partir de l'année 2005. Ainsi, on a éliminé les registres inventaire traditionnels et les fonds de la bibliothèque sont parfaitement visibles.

Mots-clés: fonds, Bibliothèque Nationale de Roumanie, inventaire.

Georges Enesco et la Maison Royale de Roumanie

La Bibliothèque Nationale de Roumanie détient dans son patrimoine de nombreux témoignages sonores et écrits de la vie et de la création d'Enesco. Le département audiovisuel inclut dans ses collections les premiers enregistrements sur disques de phonographe de la maison de disques "Columbia" où Enesco excellait en tant que violoniste en Beethoven.

A part ces fonds musicaux, Enesco est présent aussi dans la collection de documents qui appartiennent aux Collections Spéciales comme par exemple: le fonds de correspondance, photographies et anciens périodiques roumains. Les lettres, les interviews, les entretiens, les souvenirs de ceux qui l'ont connu ont le rôle d'esquisser la personnalité de l'artiste, en tant qu'animateur extraordinaire de la vie musicale roumaine, pédagogue et ami, plein de compassion pour ceux souffrants, "un grand roumain".

La liaison d'Enesco avec la Maison Royale de Roumanie commence dans sa jeunesse quand Carmen Sylva et autres Mécènes subventionnent ses études à Paris, où gagne le 1er prix de la classe de violon.

Mots-clés: Georges Enesco, Maison Royale de Roumanie, fonds musicaux, Bibliothèque Nationale de Roumanie.

Valorisation des collections médiévales et renaissancistes de la Bibliothèque Nationale de Roumanie – Succursale Batthyaneum

La Bibliothèque Nationale de Roumanie, Succursale Batthyaneum de Alba Iulia gère des collections patrimoniales de valeur documentaire-scientifique et bibliophile inestimable, ainsi comme d'anciens manuscrits et publications, documents d'archive, des collections de musée et d'archive d'Église, qui servent, premièrement, aux nécessités de recherche, d'étude et d'information au domaine de l'histoire de la culture et de l'histoire des livres et de l'impression de l'Europe Occidentale, à partir du IXe siècle jusqu'à présent.

Le fonds de livre médiéval et renaissantiste détenu par la Succursale est réparti sur les suivantes catégories d'objets: manuscrits médiévaux: 298 volumes (environ 480 unités bibliographiques de manuscrits), manuscrits du XVIe siècle: 25 volumes, incunables: 571 unités bibliographiques et livre ancien du XVIe siècle: environ 2500 unités bibliographiques.

Mots-clés: Batthyaneum, livre médiéval, manuscrits médiévaux.

2008. Début d'une nouvelle étape du développement institutionnel de la Bibliothèque Nationale de Roumanie.

L'année 2008 a marqué le début d'une ample action de redéfinition de la mission, de la vision et de la stratégie de développement de la Bibliothèque Nationale de Roumanie, comme partie importante du système national d'information et documentation. Toutes les actions ont été fondées sur les nouveaux instruments d'organisation: le Règlement d'organisation et de fonctionnement et l'organigramme. L'occupation des postes de direction pour les structures organisationnelles prévues par l'organigramme a été effectuée par l'élaboration et la soutenance des projets managériaux.

Mots-clés: organigramme, ROF, projet managérial

Projet management. Bureau Bibliothèque Virtuelle Nationale

Le projet managérial concernant l'organisation du bureau Bibliothèque virtuelle nationale a pour but principal les actions qui doivent être déroulées pour la mise en application de la stratégie nationale de digitalisation, par la création de contenu digital et son consolidation, l'archivage et la préservation du contenu digital et l'augmentation du degré d'accès et celui d'utilisation.

Mots-clés: digitalisation, bibliothèque digitale.

Bureau Fichiers nationaux d'autorité. Plan managérial

Le projet managérial concernant l'organisation de l'activité du bureau Fichiers nationaux d'autorité développe des aspects liés aux moyens concrets d'accomplissement de la mission du bureau au niveau de la Bibliothèque Nationale de la Roumanie, de l'interrelation avec l'entier système national info-documentaire.

Mots-clés: fichiers d'autorité, organisation

Analyse du niveau de satisfaction des demandes d'informations des utilisateurs de la Bibliothèque Nationale de Roumanie. Étude de cas

La recherche s'est fondée sur l'analyse et l'interprétation des données obtenues par la méthode SWOT et l'application d'un questionnaire, relatif au niveau de satisfaction des

demandes d'informations des utilisateurs de la Bibliothèque Nationale de Roumanie. Pour l'objectivité de l'étude, on a utilisé le dialogue avec les bénéficiaires de la Bibliothèque Nationale de Roumanie, la population impliquée dans cette étude étant composée par les étudiants – qui représentent 65,06% du numéro total de bénéficiaires des services offerts par la Bibliothèque Nationale.

L'analyse SWOT a aidé à l'identification des *aspects internes* relatifs au micro-milieu de cette institution info-documentaire, il s'agit de *points forts* (S) et *points faibles* (W) qui influencent la qualité des méthodes de recherche de l'information dans la Bibliothèque Nationale de Roumanie, mais en même temps le macro-milieu qui comprend les *éléments externes* qui ont contribué à l'accomplissement avec succès de la mission de l'institution, et l'on y fait référence aux *opportunités* (O) exploités de manière adéquate, ainsi comme à la monitorisation des raisons en vertu desquelles la bibliothèque a eu des difficultés dans l'accomplissement des objectifs envisagés – *les menaces* (T).

Le questionnaire a été appliqué dans les salles de lecture de la bibliothèque, mais aussi dans la Salle des catalogues, et a permis l'analyse statistique des réponses reçues de la part des participants.

Les conclusions de cette recherche indiquent que l'évaluation du degré d'accomplissement de la mission essentielle de la Bibliothèque Nationale de Roumanie – celle de mettre à disposition des bénéficiaires l'accès de qualité à ses collections – est influencée par la monitorisation et l'optimisation des méthodes de recherche des informations et des facteurs qui contribuent à leur qualité et accessibilité.

Mots-clés: Accès aux Informations; Bibliothèques – Évaluation; Qualité de Services; Management Informationnel; Mission de la Bibliothèque; Utilisateurs.

Relation avec le public, facteur de stress dans l'activité du bibliothécaire

L'activité des bibliothécaires qui travaillent avec le public dans les salles de lecture est assez stressante. Grâce aux typologies humaines variées, le custode prend contact avec une grande diversité de personnalités humaines. Afin d'accomplir sa tâche, celui-ci doit premièrement trouver des moyens adéquates de communication avec l'utilisateur. Le thème de la recherche de l'auteur est celui d'étudier les corrélations qui pourraient exister entre le stress et les modifications qui peuvent apparaître dans le fonctionnement de l'organisme aux paramètres optimaux. La recherche fait référence aux personnes qui ont comme objet d'activité la relation avec le public. On a utilisé les questionnaires psychologiques: Questionnaire *C* Cattel d'anxiété; Questionnaire 16 PFQ – 16 facteurs primaires; Questionnaire des Symptômes en 4 Dimensions (Four Dimensional Symptom Questionnaire) et un questionnaire médical.

Comme une première conclusion, on peut affirmer que les chiffres sont édificateurs relatifs à l'influence néfaste du stress sur l'organisme humain. Nos sentiments déterminent beaucoup notre relation avec le milieu d'activité et présentent des influences considérables sur le climat familial. Nous pouvons être plus efficaces dans les milieux adéquats à notre personnalité. La deuxième conclusion de la recherche indiquent que dans les bibliothèques plus petites, où l'ordonnateur financier est représenté par la mairie, la prefecture et le conseil départemental, les bibliothécaires sont obligés de prêter d'autres activités, différentes de celles liées strictement au métier de base et qui sont mentionnés sur la fiche de poste. Dans ce contexte, le facteur stress est déterminé principalement par cette conjuncture et moins de la relation avec le public.

Mots-clés: Stress; Bibliothécaires; Utilisateurs – Bibliothèque; Recherche Psychologique

Recherche scientifique et développement technologique de la Bibliothèque Nationale de République Tchèque

La Bibliothèque Nationale de République Tchèque s'est concentré sur trois domaines de recherche: la recherche par la valorisation du contenu, normes et projets dans le domaine de la bibliothéconomie, la recherche appliquée par l'utilisation constante de la technologie et le développement de nouvelles applications dans le domaine de la préservation et de l'accès digital aux informations.

Le financement se réalise à l'aide des programmes de recherche-développement (Ministère de la Culture) et des programmes européens (Programme eContentplus). L'un de plus récents projets sur ce thème est le projet ENRICH - **Réseau Européen de ressources et d'informations sur le patrimoine culturel** (décembre 2007 - novembre 2009), construit sur la plate-forme de la Bibliothèque Digitale Manuscriptorium, qui assurera l'accès illimité aux représentations digitales des documents de patrimoine appartenant aux différentes institutions culturelles européennes, afin de créer un milieu virtuel de recherche partagé, surtout pour l'étude des manuscrits, mais aussi des incunables, des livres anciens rares imprimés et d'autres documents historiques.

La Bibliothèque Nationale de Roumanie est présente sur le portail des manuscrits européens Manuscriptorium avec des documents digitalisés de ses collections spéciales et est devenue partenaire associé aux projet Enrich depuis avril 2008.

Mots-clés: Bibliothèque Nationale de République Tchèque – Recherche; Enrich (projet); Manuscriptorium; Bibliothèque digitale

Contribution de la Bibliothèque Nationale de Roumanie au projet Enrich. Manuscriptorium

La Bibliothèque Nationale de Roumanie est partenaire du Projet Manuscriptorium depuis avril 2008 et contribue avec livres roumains de XVIe et XVIIe siècles, ayant une grande valeur culturelle, historique et artistique. La plupart sont des ouvrages religieux, mais aussi du domaine du droit et de l'histoire (le mitropolite Dosoftei, Varlaam, Macarie, Coresi, Dimitrie Liubavici, Antim Ivireanul, Dimitrie Cantemir etc.). Ceux-ci comptent 77 titres, environ 20000 d'images, auxquelles vont s'ajouter 24 titres du XVIIIe siècle, environ 11000 pages.

Le projet ENRICH est coordonné par la Bibliothèque Nationale de Tchèque et se déroule dans le programme eContent+. Il a pour but la réalisation de l'accès aux images digitales des documents anciens de différentes institutions culturelles européennes, tout en créant un milieu de recherche virtuel, sur la plate-forme Manuscriptorium (www.manuscriptorium.com).

La participation de BNR à Enrich.Manuscriptorium permet la connaissance et la reconnaissance sur le plan international de la spécificité du patrimoine roumain.

Mots-clés: Bibliothèque Nationale de Roumanie; Bibliothèque digitale; Manuscriptorium; Enrich (projet).

Promotion du portail The European Library. Indicateurs de performance

Au sein du projet de développement du portail de services The European Library, on a démarré le projet TELplus (<http://www.theeuropeanlibrary.org/telplus>), financé par le programme eContentplus de l'Union Européenne, sur une période de 27 mois (1 octobre 2007 - 31 décembre 2009). Le projet est coordonné par la Bibliothèque Nationale d'Estonie.

A partir de novembre 2008, on va démarrer le procès d'implémentation du plan de marketing du portail The European Library dans les bibliothèques nationales qui ont devenues de nouveaux membres participants de plein droit.

Le Bureau The European Library propose 5 indicateurs-clés de performance qui peuvent être utilisés dans le procès d'évaluation des performances des participants de plein droit dans la promotion du portail The European Library par rapport à ses objectifs.

Bibliothèque Nationale de Roumanie au sein de la politique publique concernant la digitalisation et la réalisation de la Bibliothèque Digitale de Roumanie

La Bibliothèque Nationale de Roumanie est impliquée de manière active dans le programme d'application de la politique publique dans le domaine de la digitalisation, de la préservation digitale et de l'accessibilité en ligne des ressources détenues par les bibliothèques de Roumanie. En ce sens, la Bibliothèque Nationale de Roumanie a formulé les principes qui constituent la base de ce projet, a évalué les collections proposées pour la digitalisation, a émis une solution informatique adéquate à la création de la Bibliothèque Digitale de Roumanie.

Mots-clés: digitalisation, bibliothèque digitale.

Inventaire des documents digitalisés dans le système national de bibliothèques

La Bibliothèque Nationale de Roumanie met en pratique la « Politique Publique pour la digitalisation des ressources culturelles » par le Bureau Bibliothèque Virtuelle Nationale et vise la constitution de la Bibliothèque Digitale Nationale, partie de la Bibliothèque Digitale Européenne. Une des étapes du procès de digitalisation suppose l'élaboration d'une liste-inventaire, avec les ressources digitalisées à présent, au niveau du système national de bibliothèques.

Mots-clés: digitalisation, bibliothèque virtuelle, liste-inventaire.

Preț: 15 lei